T.C.
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ

TEKİRDAĞ İLİ 2017 YILI ÇEVRE DURUM RAPORU

HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

TEKİRDAĞ - 2018

Ömer ALBAYRAK
Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

ÖNSÖZ

Sürdürülebilir kalkınma; insan ile doğa arasında denge kurarak doğal kaynakları tüketmeden, gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına ve kalkınmasına imkan verecek şekilde, bugünün ve geleceğin yaşamını ve kalkınmasını programlama anlamı taşımaktadır. Sürdürülebilir kalkınma; sosyal, kültürel, ekolojik, ekonomik, mekânsal ve kültürel boyutları olan bir kavramdır.

İlimiz, gerek ülkemizin Avrupa'ya açılan kapısı, gerekse kalkınmanın merkezi konumunda olması hasebiyle önemli bir yere sahiptir. İlimizin; İstanbul ve dış pazara olan yakınlığı, kara, hava ve deniz ulaşım yollarına sahip olması, doğal kaynak ve iş gücüne rahat ulaşılabilir konumda yer alması nedenleri ile endüstriyel üretim bölgemizde hızla artmaya devam etmektedir. 1970'li yıllarda başlayan çarpık kentleşme ve plansız sanayileşme bu nadide güzellikteki şehrimizin su kaynakları başta olmak üzere çevresel kalitesini etkilemiştir.

Tekirdağ geniş zirai alanların yanı sıra gelişmiş sanayi tesislerine de sahiptir. Doğal ve kültürel değerleri ile de ayrıcalıklı bir ildir. Bu nedenle ilin ekonomik anlamda büyümesi sağlanırken, çevrenin korunarak kullanılması da önemlidir.

6 Mayıs 2011 tarihinde ilimizde ilan edilen "Ergene Havzası Koruma Eylem Planı" için Bakanlığımız koordinasyonunda özellikle ilimizde daha önce örneği olmayan titizlikte çalışmalar başlatılmış ve devam ettirilmektedir. Plan; evsel atıksu arıtma tesislerinin kurulmasından, müşterek endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin kurulmasına, çevre denetimlerinin sıklaştırılmasından, çevre dostu üretime geçilmesine, katı atık işleme ve bertaraf tesislerinin kurulmasından planlı havzaya geçmek gibi 15 eylemden oluşan ve bu güne kadar yapılan en geniş kapsamlı koruma projesidir. Tüm eylem maddeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Koordinasyonunda Müdürlüğümüz ve ilgili kurumlar tarafından titizlikle yerine getirilmektedir.

Diğer bir ifadeyle; 2017 yılı Tekirdağ'ımızın büyük çevresel altyapı yatırımlarının devam etttiği yıl olarak kabul edilebilir. Bu yatırımların önümüzdeki birkaç yılda meyvesini vermeye başladığında çok daha temiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamının mutluluğu içerisinde olacağız.

Daha sağlıklı bir çevrede yaşamamız dileğiyle…

İÇİNDEKİLER

Sayfa

GİRİŞ **1**

A. HAVA **4**

A.1. HAVA KALİTESİ 4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN ÖGELER 1
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR 4
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI 6
A.5. EGZOZ GAZI EMİSYON KONTROLÜ 12
A.6. GÜRÜLTÜ 14
A.7. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR 15
7) PLATFORMUN FAALİYETLERİ, YAYIMLANAN KİTAP, DÜZENLENECEK OLAN, ÇALIŞTAY VE KONFERANSLAR İLE YEREL YÖNETİMLER VE İLGİLİ KURUMLARIN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞI KAPASİTESİ GELİŞTİRİLMİŞ OLACAK VE PAYDAŞLARINDA FARKINDALIK OLUŞTURULACAKTIR. 15
A.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 15

B. SU VE SU KAYNAKLARI **18**

B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ 18
B.1.1. Yüzeysel Sular 18
B.1.1.1. Akarsular *18*
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar *20*
B.1.2. Yeraltı Suları 20
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri *21*
B.1.3. Denizler 23
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ 26
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU 28
B.3.1. Noktasal kaynaklar 28
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar *28*
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar *28*
B.3.2. Yayılı Kaynaklar 28
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar *28*
B.3.2.2. Diğer *29*
B.4. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ 29
B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu 29
B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti *29*
B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti *30*
B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb. *32*
B.4.2. Sulama 32
B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı *32*
B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı *33*
B.4.3. Endüstriyel Su Temini 33
B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı 34
B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı 34
B.5. ÇEVRESEL ALTYAPI 35
B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri 35
B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri 39

B.5.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler 40
B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması 40
B.6. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ 40
B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar 40
B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı 42
B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar 42
B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği 43
B.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 44

C. ATIK 45

C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ) 45
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI 47
C.3. AMBALAJ ATIKLARI 47
C.4. TEHLİKELİ ATIKLAR 48
C.5. ATIK MADENİ YAĞLAR 50
C.6. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER 51
C.7. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR 52
C.8. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL) 53
C.9. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR (AEEE) 54
C.10. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ (HURDA) ARAÇLAR 55
C.11. TEHLİKESİZ ATIKLAR 55
C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları 55
C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül 55
C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları 55
C.12. TIBBİ ATIKLAR 56
C.13. MADEN ATIKLARI 57
C.14. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 57

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI 59

Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR 59
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 59

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK 60

D.1. FLORA 60
D.2. FAUNA 60
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR 61
D.4. ÇAYIR VE MERA 64
RESİM D.2 KARTALTEPE TABİAT PARKI BİTKİ ÖRTÜSÜ VE FLORASI / ŞARKÖY İLÇESİ, (ORMAN SU İŞLERİ 1. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ,2016) 65
D.5. SULAK ALANLAR 66
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI 66
D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 73

E. ARAZİ KULLANIMI 75

E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ 75
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA 77
E.2.1. Çevre Düzeni Planı 77
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 79

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ 80

F.1. ÇED İŞLEMLERİ 80
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ 81
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 81

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI 82

G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ 82
G.2. ŞİKÂYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 84
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR 85
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI 86
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 86

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ 87

EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU 88

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ 89
Kirlenme Nedenleri *94*
Kirlenme Nedenleri *94*
Kirlenme Nedenleri *95*
BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ 100
BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI 102

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları 5
Çizelge A. 2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi..... 5
Çizelge A. 3- Geçiş Dönemi Uzun Vadeli Ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri Ve Uyarı Eşikleri (Hava Kalitesi Değerlendirme Ve Yönetimi Yönetmeliği) **Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**
Çizelge A.4 - Tekirdağ ilinde 2017 yılında evsel ısınmada kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler 9
Çizelge A.5 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında sanayide kullanılan katı yakıtların cinsi, yakıtların özellikleri ve bu yakıtların temin edildiği yerler 9
Çizelge A.6 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında kullanılan doğalgaz miktarı 10
Çizelge A.8 - Tekirdağ ilinde hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler... 12
Çizelge A.9 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları *(µg/m^3; CO: mg/m^3)*..... 18
Çizelge A.10 - 2017 yılında Tekirdağ ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı 19
Çizelge B.11 – Tekirdağ ilinin akarsuları..... 25
Çizelge B.12 - Tekirdağ ilinde mevcut sulama göletleri 25
Çizelge B.13 – Tekirdağ ilinin yeraltı suyu potansiyeli 27
Çizelge B.14 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları..... 32
Çizelge B.15 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu 43
Çizelge B.16 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı OSB'lerde atıksu arıtma tesislerinin durumu..... 45
Çizelge B.17 .- Tekirdağ ilinde 2017 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler..... 47
Çizelge B.18 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları 49
Çizelge B.19 - Tekirdağ ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb) 49
Çizelge B.20 - Tekirdağ ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları..... 50
Çizelge C.21 Tekirdağ ilinde 2017 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri 53
Çizelge C.22 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları 47
Çizelge C.23 - Tekirdağ ilinde atık işleme ve miktarı..... 49
Çizelge C.24 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları 51
Çizelge C.25 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler..... 52
Çizelge C.26 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg) 52
Çizelge C.27 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg) 52
Çizelge C.28 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler..... 53

Çizelge C.29 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler 61
Çizelge C.31 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar 54
Çizelge C.32 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı 62
Çizelge C.34 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi 63
Çizelge C.36 – 2017 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı 64
Çizelge C.37 - Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı 64
Çizelge C.39 – Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı 65
Çizelge Ç.40 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında SEVESO kuruluşlarının sayısı 59
Çizelge E.41 – 2017 yılı için Tekirdağ ilinde arazi sınıflandırması 84
Çizelge F.42 – Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı 88
Çizelge F.43 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları 89
Çizelge G.44 - Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı 91
Çizelge G.45 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇŞİM'e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları 93
Çizelge G.46 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı 94

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa
Şekil A.1 – Tekirdağ ilinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri 11
Şekil A.2 - Tekirdağ ilinde Süleymanpaşa istasyonu PM10 parametresi günlük ortalama değer grafiği 13
Şekil A.3. - Tekirdağ ilinde Süleymanpaşa istasyonu SO_2 parametresi günlük ortalama değer grafiği 13
Şekil A.4 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı 21
Şekil B.5 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı itibariyle mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı 32
Şekil B.6 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı belediyeler tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı 35
Şekil B.7 - Tekirdağ ilinde 2017 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı 40
Şekil B.8 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı 42
Şekil B.9 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı 42
Şekil C.12 - Tekirdağ ilinde katı atık kompozisyonu 52
Şekil C.13 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler 56
Şekil C.14 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi 56
Şekil C.15 – Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları* 58
Şekil C.16 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton) 60
Şekil C.18 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton) 62
Şekil E.24 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması ... 84
Şekil F.25 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı 88
Şekil F.26 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı 89
Şekil G.29– Tekirdağ ilinde ÇŞİM tarafından 2017 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı 91
Şekil G.30 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı .. 93
Şekil G.31 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezalarının konulara göre dağılımı 94

GİRİŞ

Tekirdağ Türkiye'nin Kuzeybatısında, Marmara Denizinin kuzeyinde tamamı Trakya topraklarında yer alan üç ilden biri, ayrıca Türkiye'de iki denize kıyısı olan altı ilden biridir. 6.313 km² yüzölçümüne sahip İI doğudan İstanbul, kuzeyden Kırklareli, batıdan Edirne, güney-batıdan Çanakkale, güneyden Marmara Denizi ile çevrilidir. Kuzeydoğudan Karadeniz 'e 2,5 km'lik bir kıyısı vardır.

Ergene Havzasının güney kesimindeki en büyük kent olan Tekirdağ, Güney Ergene yöresinden ve kuzeyden gelen yolların Marmara denizine ulaştıkları yerde, geniş bir körfezin kıyısına kurulmuştur.

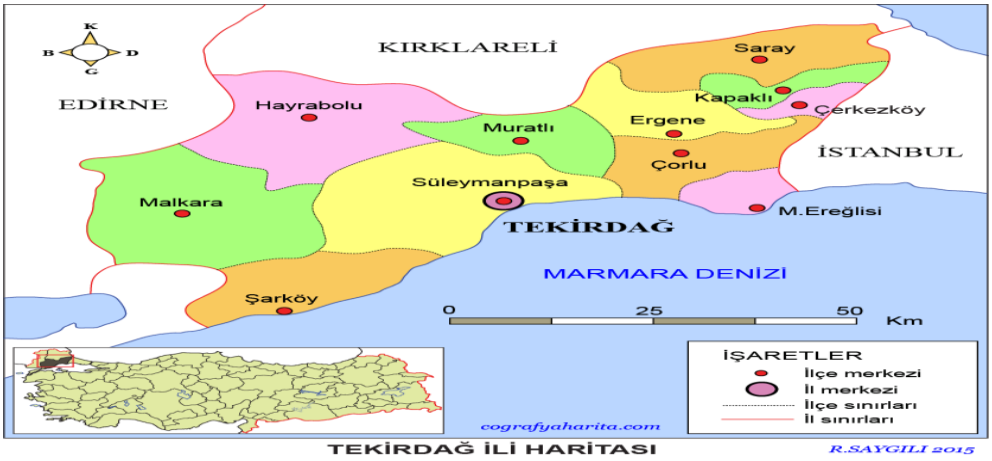

Resim -1 Tekirdağ İl Haritası

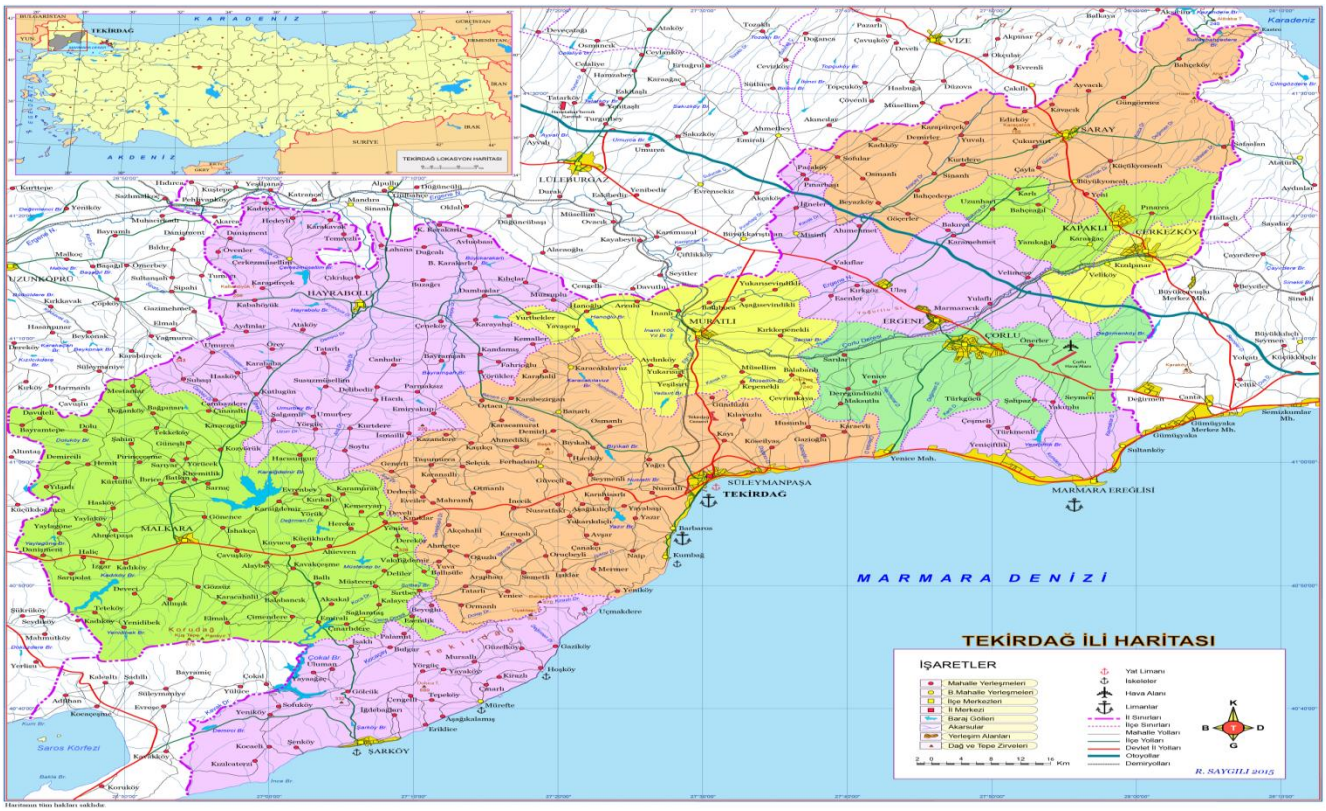

Resim -2 Tekirdağ İl Haritası

Gelişmiş bir ulaşım ağı içerisinde yer alan il, 3 önemli karayoluna sahip, büyük bir dış ticaret limanı ve İstanbul-Avrupa demiryolu hattıyla İstanbul metropolüne ve komşu Avrupa ülkelerine bağlanmış durumdadır.

Tekirdağ ili, 11 ilçe, 258 köy ve 35 belediyeye sahiptir. Tekirdağ nüfusu 2017 yılına göre 1.005.463'dür. Bu nüfus, 516.496 erkek ve 488.967 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %51,37 erkek, %48,63 kadındır. Tekirdağ nüfusu bir önceki yıla göre de 32.588 artmıştır. (https://www.nufusu.com/il/tekirdag-nufusu)

Sıcaklık ortalamaları ve genel nemlilik indisleri göz önüne alınırsa, Tekirdağ ili iklimi, ılıman yarı nemli olarak nitelenir. Kıyı kesiminden iç kesimlere girildikçe denizden uzaklığın ve yükseltinin etkisiyle sıcaklık ve yağış değerlerinde küçük farklılaşmalar görülür.

Tekirdağ İli nemlilik indekslerine göre bulunan hidrografik bölgelerden yarı nemli iklim tipine girmektedir. Yağış rejimi bakımından Akdeniz yağış rejimi kategorisinde bulunmaktadır. Akdeniz

ikliminin etkileri görülen Tekirdağ sahil şeridinde yazlar sıcak kışlar ılıktır. Ergene havzasını içine alan kıyı şeridinde daha ziyade karasal iklim görülür.

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgarlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık ara sıra gök gürültüsü ile yağan yağmurlarla ortadan kalkar. Sibirya antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

2015 yılının en sıcak ayları Temmuz-Ağustos, en soğuk ayları Ocak-Şubat aylarıdır. Akarsular az ve yetersizdir. Başlıca akarsular Hayrabolu Deresi ve Ergene Nehri'dir. Bölgede hakim nemli iklim tipi; sahil şeridinde ılıman, iç kısımlarda karasal iklime yaklaşarak hüküm sürer. İlin toprak yapısı ve yağış rejimi kültürel tarım için oldukça elverişlidir. Tekirdağ İlinin denizden yüksekliği 10 m. ve denize olan uzaklığı merkezden 250 m'dir. Tekirdağ İlinde, Süleymanpaşa, Çorlu, Çerkezköy ve Malkara İlçelerinde olmak üzere 4 istasyon bulunmaktadır. Bu istasyonlardan; sinoptik ve klima Süleymanpaşa, meydan istasyon Çorlu, klima Malkara ve Çerkezköy'de ise insansız otomatik meteoroloji istasyonları bulunmakta olup, radiosonde yoktur.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen Akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafiflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ GSYİH'sı içerisinde, sanayi sektörü % 43,5'li pay ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, tarım sektörü % 12,5'lik bir pay ile ikinci, ulaştırma ve haberleşme sektörü % 12,3'lük pay ile üçüncü, ticaret sektörü % 10,7'lik pay ile dördüncü, devlet hizmetleri % 7,1'lik bir pay ile beşinci ve inşaat sektörü de % 5,9'lik bir pay ile altıncı sırada yer almaktadır.

1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır.

Türkiye'nin en büyük 100 kuruluşundan 3'ü ve en büyük 500 kuruluştan 15'i bu il sınırları içindedir. Metal eşya ve makina imalatı gelişmiştir. İstanbul'a yakınlık, ulaşım, pazarlama imkânları sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır.

Tekirdağ'da Süleymanpaşa, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde; Süleymanpaşa, Hayrabolu, Çorlu ve Malkara ilçelerinde olmak üzere 4 adet Ticaret Borsası mevcuttur. İl genelinde bulunan 13 adet küçük sanayi sitesinin 7'si faaliyet göstermekte olup, toplam iş yeri sayısı 1.714'dür. Sektörel ağırlık itibariyle en önde gelen sektör tekstil sektörüdür. Tekstili ağırlık sırasına göre, deri, gıda, makine-metal, metal eşya, tarım aletleri ve enerji sektörleri izlemektedir.

İl genelinde 13 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge yer almakta olup, organize sanayi bölgelerinde 1081 firma faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işletmelerin %73'ü organize sanayi bölgelerinde yer aldığı görülmektedir.

Tekirdağ yüzölçümüne göre ekili-dikili alanları en çok olan illerden biridir. Tarıma elverişli alanların oranı yüzde 80'dir. Tekirdağ ilinden çok çeşitli ve bol ürünler alınmakla beraber 'buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzüm' önceliklidir.

Tekirdağ'da 400 bin hektarlık alanda tarım yapılmaktadır. İlin Geleneksel ürünü buğday ve ayçiçeği Türkiye de üretilen buğdayın yaklaşık %5'i (185 bin 63 hektarlık alandan 998 bin 955 ton buğday), ayçiçeğinin ise %33ü (151 bin 290 hektarlık alanda 356 bin 750 ton) Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

Tekirdağ'da görülmeye değer sayısız eser bulunmaktadır. İlginç ziyaret noktaları arasında Macaristan'ın Avusturya'ya karşı mücadele etmiş bağımsızlık kahramanı Ferenc Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında (başka bir deyişle, Osmanlı'nın Macaristan'ı kaybetmesinden sadece 35 yıl kadar sonra) Osmanlı İmparatorluğu'na sığındığı dönemde kaldığı 17. yüzyıl Türk evi sayılabilir. Ev bugün müze kimliğini taşımakta olup, Macaristan hükümetinin mülkiyetinde ve Türkiye'yi ziyaret eden Macarların vazgeçilmez uğrak yeri konumundadır.

Ayrıca Namık Kemalin doğum yeri olup adına düzenlenmiş Namık Kemal Evi müzeleştirilmiştir. Şehir merkezinde Atatürk'ün birebir boyutlarındaki tek heykeli bulunmaktadır. Her sene Haziran ayında Tekirdağ Kiraz Festivali adı altında ortalama 1 hafta süren etkinlikler düzenlenmektedir. İlk olarak 1962'de Kiraz Cümbüşü adıyla başlayan festival, günümüzde kent merkezi için önemli bir turistik faaliyettir.

Müdürlüğümüz C tipi iller arasında yer aldığından Müdürlüğümüzün Çevre bölümü ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED ve Çevre İzinleri Şubesinde toplam 8 personel ve Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinde 10 personel olmak üzere toplamda 18 personel ve 2 şube müdürü ile çalışmalarına devam etmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Türkiye'de özellikle kış sezonunda bazı şehir merkezlerinde meteorolojik şartlara da bağlı olarak hava kirliliği görülmektedir. Kış aylarında ısınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin temel sebepleri; düşük vasıflı yakıtların iyileştirilme işlemine tabi tutulmadan kullanılması, yanlış yakma tekniklerinin uygulanması ve kullanılan yakma sistemleri işletme bakımlarının düzenli olarak yapılmaması şeklinde sıralanabilir. Ancak ısınmada doğal gazın ve kaliteli yakıtların kullanılması sonucu özellikle büyük şehirlerde hava kirliliğinde 1990'lı yıllara göre azalma olmuştur.

Şehirleşme ile sanayi tesislerinin yakın çevresindeki bölgelerdeki konutlaşmaların artması hava kirliliğinin olumsuz etkilerini artırmaktadır. Kömüre dayalı termik santrallerde kullanılan yerli linyitlerin yüksek kükürt oranı ve bazı tesislerde arıtma sistemlerinin olmaması nedeniyle kükürt dioksit (SO_2) emisyonları problem oluşturmaktadır.

Çevre Mevzuatının kirletici vasfı yüksek tesisler olarak nitelendirdiği enerji üretim tesisleri için mevzuatta özel emisyon sınır değerleri bulunmaktadır. Söz konusu tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli izinler, tesisten çıkan emisyonlar ve tesisin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin tespitine ilişkin usul ve esaslar Çevre Mevzuatında belirlenmiştir. Katı, sıvı ve gaz yakıt kullanan bu tesisler için ilgili baca gazı sınır değerlerinin sağlanması yanında tesis etki alanlarında hava kalitesi sınır değerlerinin de sağlanması gereklidir. Bu nedenlerle söz konusu tesislerden kaynaklanan özellikle toz, kükürt dioksit (SO_2) ve azot oksit (NO_X) emisyonlarının giderilmesi ve azaltılması konusundaki tekniklerinin uygulanması gereklidir. Söz konusu azaltım teknikleri son yıllarda tesislerden kaynaklanan emisyon yüklerini önemli ölçüde azaltılabilmektedir. Söz konusu azatlım tekniklerinin hayata geçirilmesi ve yaygın olarak kullanılabilmesi içinde Çevre Mevzuatında bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği problemleri ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır. Bir bölgedeki kirletici seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır.

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirletici için ayrı ayrı düzenlenmektedir.

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, EPA Hava Kalitesi İndeksini ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uyarlayarak oluşturulmuştur. 5 temel kirletici için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM10), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO_2), azot dioksit (NO_2) ve ozon (O_3) dur.

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.1' de verilmektedir.

Çizelge A.1- Ulusal Hava Kalite İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO_2 [µg/m³]	NO_2 [µg/m³]	CO [µg/m³]	O_3 [µg/m³]	PM_{10} [µg/m³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120[L]	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100[L]
Hassas	101 – 150	251-500[L]	201-500	10001-16000[L]	161-180[B]	101-260[U]
Sağlıksız	151 – 200	501-850[U]	501-1000	16001-24000	181-240[U]	261-400[U]
Kötü	201 – 300	851-1100[U]	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520[U]
Tehlikeli	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

Çizelge A. 2 - EPA Hava Kalitesi İndeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	*Sağlık Endişe Seviyeleri*	*Renkler*	*Anlamı*
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	*..hava kalitesi koşulları..*	*..bu renkler ile sembolize edilir..*	*..ve renkler bu anlama gelir.*
0 - 50	*İyi*	*Yeşil*	*Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.*
51 - 100	*Orta*	*Sarı*	*Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.*
101- 150	*Hassas*	*Turuncu*	*Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.*
151 - 200	*Sağlıksız*	*Kırmızı*	*Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.*
201 - 300	*Kötü*	*Mor*	*Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.*
301 - 500	*Tehlikeli*	*Kahverengi*	*Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.*

Çizelge A.3 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER (µg/m^3)							UYARI EŞİĞİ
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
SO_2	**saatlik** -insan sağlığının korunması için-	500	500	470	440	410	380	350	500 µg/m^3 (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir "bölge" veya "alt bölge"de veya en azından 100 km^2'de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	250	250	225	200	175	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim'den 31 Marta kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	20	20	20	20	20	
NO_2	**saatlik** -insan sağlığının korunması için-	---	300	290	280	270	260	250	400 µg/m^3 (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir "bölge" veya "alt bölge"de veya en azından 100 km^2'de –hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
NO_X	**yıllık** -vejetasyonun korunması için-	---	30	30	30	30	30	30	----
PM_{10}	**24 saatlik** -insan sağlığının korunması için-	100	100	90	80	70	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	60	60	56	52	48	44	40	
Pb	**yıllık** -insan sağlığının korunması için-	1	1	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	----
BENZEN	**yıllık** -insan sağlığının korunması için-	10	10	10	10	9	8	7	----
CO	**maksimum günlük 8 saatlik ortalama** -insan sağlığının korunması için-	16.000	16.000	14.000	12.000	10.000	10.000	10.000	----

***Arsenik (As), kadmiyum (Cd), nikel (Ni), ve benzo(a)piren kirleticileri için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde hedef değerler ve hedef değere ulaşılacak tarih bulunmamaktadır.**

***Ozon (O_3) kirletici için Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde bilgilendirme ve uyarı eşiği ile hedef değer ve uzun vadeli hedef bulunmaktadır.**

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Genelgesi: 2013/37 – EK-II)

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Ögeler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır. Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO_2), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO_2 ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_X), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_X) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2'din ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibari ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_X) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimlere uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM10), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM10- 10 µm'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 µm'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM10 için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır.

Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM10 solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkayıcı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM10'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM10 maruziyetine karşı hassastır. PM10 yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler % 100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerler ulaşılmasının bir sebebi de inversiyon durumudur. CO'in global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m^3 arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

İnversiyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO'in ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç (Cu+Sn) alaşımı işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O_3), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur (NO_2+ güneş ışınları = NO+ O => O+ O_2 = O_3). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_X (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_X, metan, CO ve VOC'ler (etan (C_2H_6), etilen (C_2H_4), propan (C_3H_8), benzen (C_6H_6), toluen (C_6H_5), xylen (C_6H_4) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur

Çizelge A 4-Tekirdağ İlinde 2017 Yılında Evsel Isınmada Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya G.Afrika	177.954,480	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara-Hayrabolu Süleymapaşa	773.520,00	5000-6000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.5- Tekirdağ İlinde 2017 Yılında Sanayide Kullanılan Katı Yakıtların Cinsi, Yakıtların Özellikleri ve Bu Yakıtların Temin Edildiği Yerler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

Yakıtın Cinsi (*)	Temin Edildiği Yer	Tüketim Miktarı (ton)	Yakıtın Özellikleri				
			Alt Isıl Değeri (kcal/kg)	Uçucu Madde (%)	Toplam Kükürt (%)	Toplam Nem (%)	Kül (%)
İthal Kömür	Rusya Amerika Romanya G. Afrika	835.737,68	7200-7800	20-30	0,2-0,6	3-5	5-10
Yerli Kömür	Malkara Hayrabolu Süleymanpaşa Soma		3000-5000	20-40	0,8-1,8	15-22	10-18

(*) Yerli kömür, ithal kömür, briket, biyokütle, Sosyal Yardımlaşma Vakfı kömürü, odun gibi.

Çizelge A.6 – Tekirdağ İlinde 2017Yılında Kullanılan Doğalgaz Miktarı (GAZDAŞ, ÇORDAŞ, GAZBİR, EPDK, 2017)

Yakıtın Kullanıldığı Yer	Tüketim Miktarı (m^3)	Isıl Değeri (kcal/kg)
Konut	211.432.604	8250
Sanayi	2.172.164.977	9155

Egzoz gazı emisyonlarının kontrolüne yönelik ilimizdeki faaliyetler A.5. Bölümünde verilmektedir.

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

İlimizde hava kalitesini kontrol etmek amacıyla üç adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi il merkezinde olup diğeri ise Kapaklı ilçesinde bulunmaktadır. İl merkezinde bulunan istasyonlardan birisi araç trafiğinden kaynaklanan hava kirliliğini diğeri ise kentsel kirliliği ölçmek, Kapaklı' da bulunan istasyon ise Kentsel/Endüstriyel kirliliğin neden olduğu hava kalitesini ölçmek için kurulmuştur. İlimizde sanayiden kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolünün yapılması amacıyla, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği kapsamında işletmelere ait 22 adet baca sürekli emisyon ölçüm sitemi ile donatılmış ve online olarak izlenmektedir.

Şekil/Resim A.1-Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri ve Fotografları (Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2015)

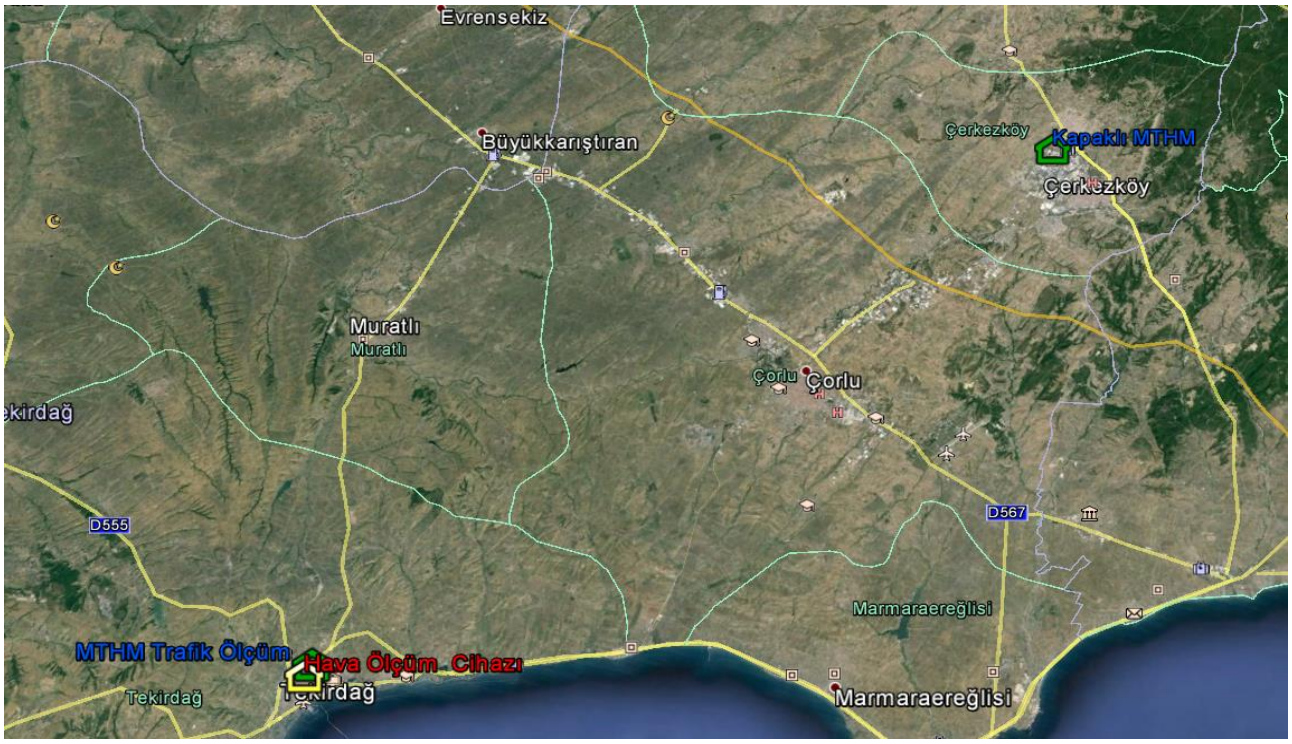

Harita A.1-Tekirdağ İlinde Bulunan Hava Kirliliği Ölçüm Cihazlarının Yerleri (Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2015)

Çizelge A.8- Tekirdağ İlinde Hava Kalitesi Ölçüm İstasyon Yerleri ve Ölçülen Parametreler (http://www.havaizleme.gov.tr, 2017)

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI	HAVA KİRLETİCİLERİ					
	(Enlem, Boylam)	SO_2	NO_X	CO	O_2	HC	PM
TEKİRDAĞ-MERKEZ MTHM (SÜLEYMANPAŞA-1)	40 58 16 27 29 59	X	-	-	-	-	X
TEKİRDAĞ- UHKİA (SÜLEYMANPAŞA-2)	40 58 38 27 30 10	X	X	X	-	-	X
TEKİRDAĞ-ÇERKEZKÖY MTHM	41 18 49 27 58 48	X	X	X	-	-	X

A.4. Ölçüm İstasyonları

İlimizde bulunan hava kalitesi izleme istasyonuna ait veriler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

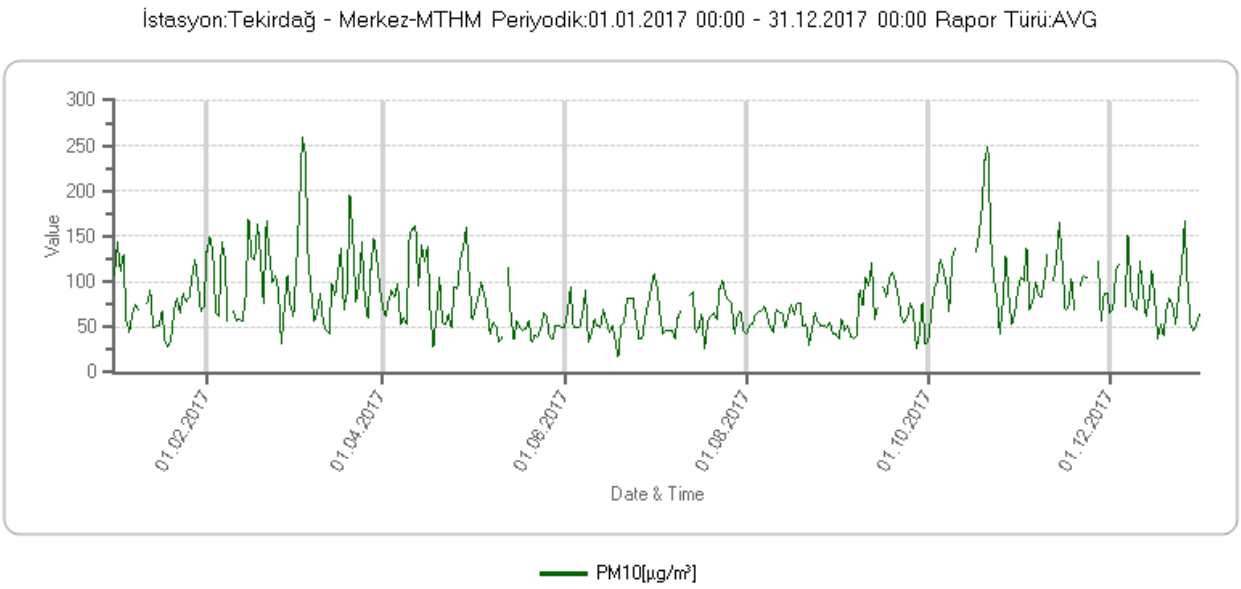

Şekil A.2- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-Merkez MTHM)

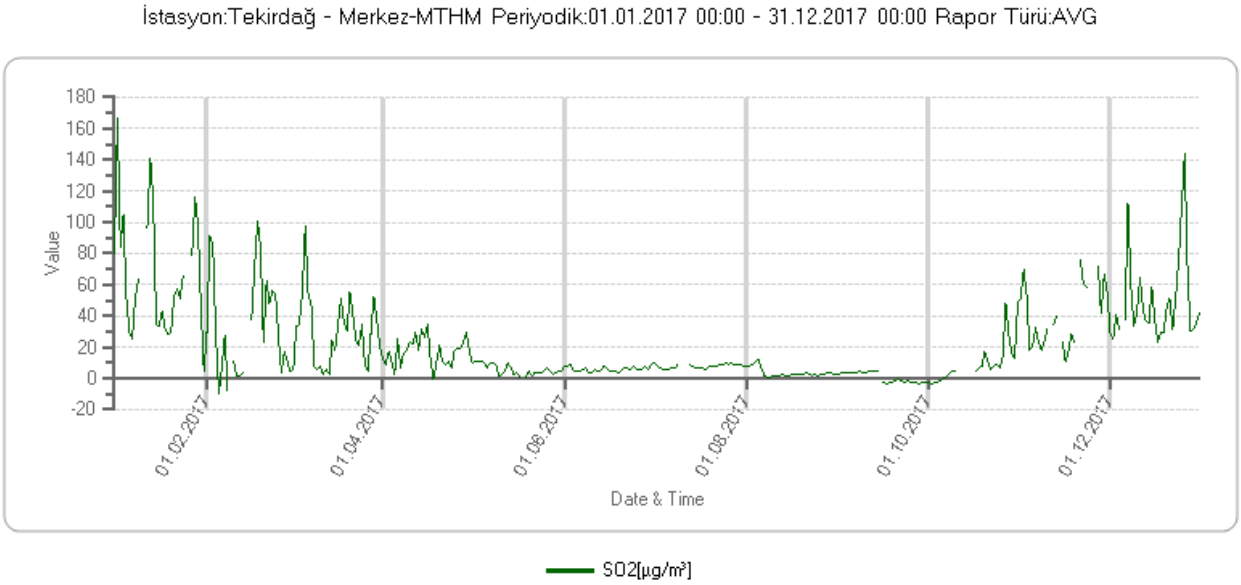

Şekil A.3- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO_2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-Merkez MTHM)

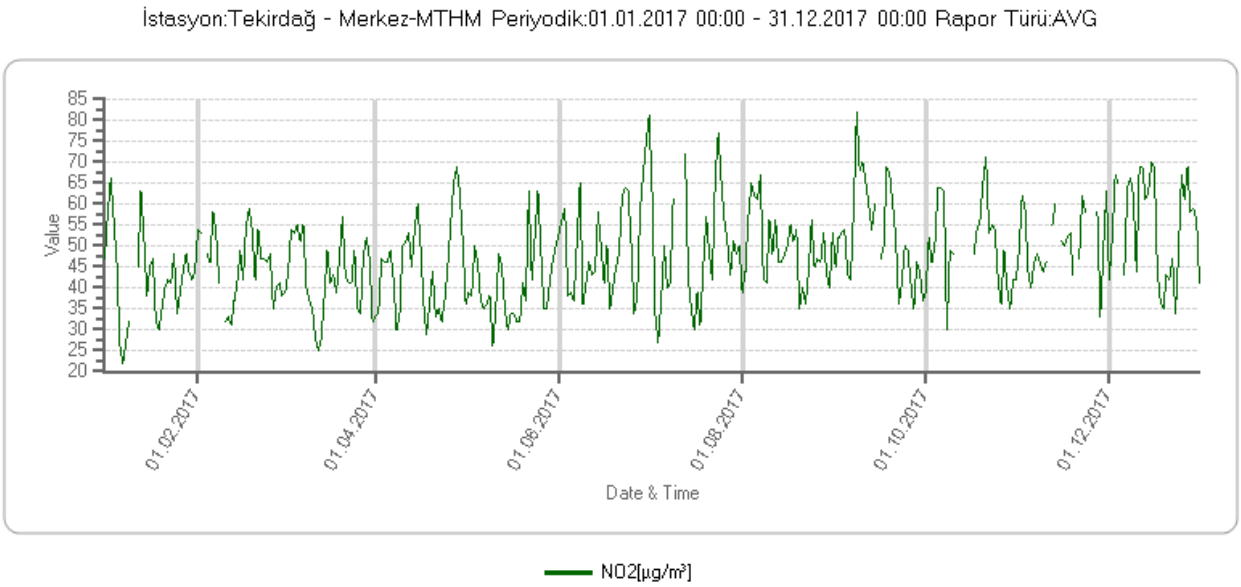

Şekil A.2.1- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu NO_2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-Merkez MTHM)

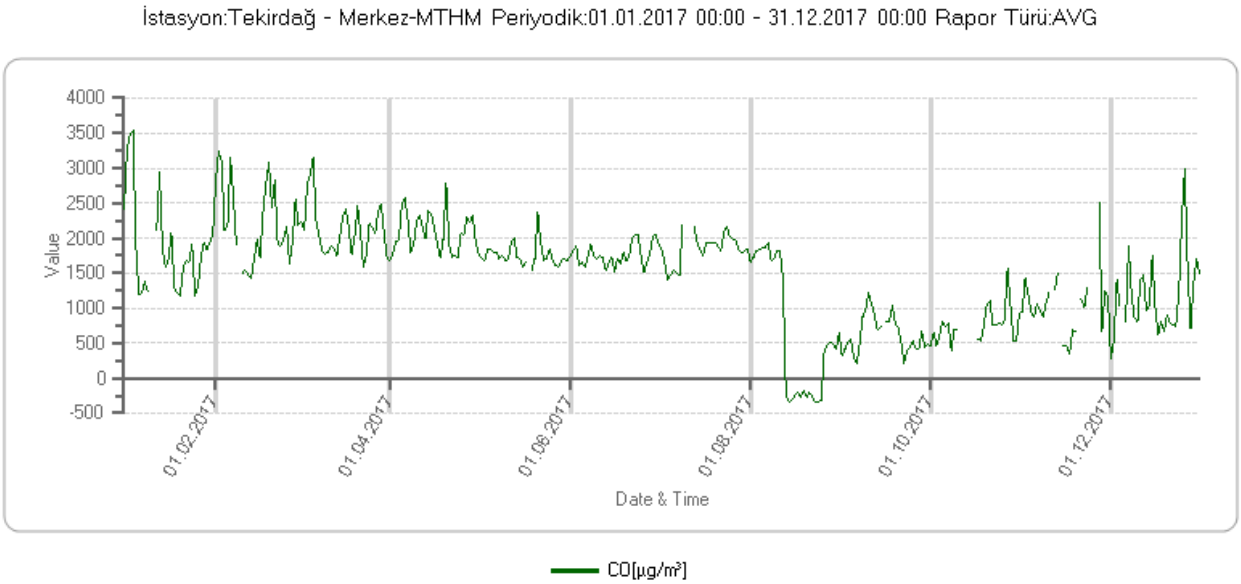

Şekil A.3.1- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-Merkez MTHM)

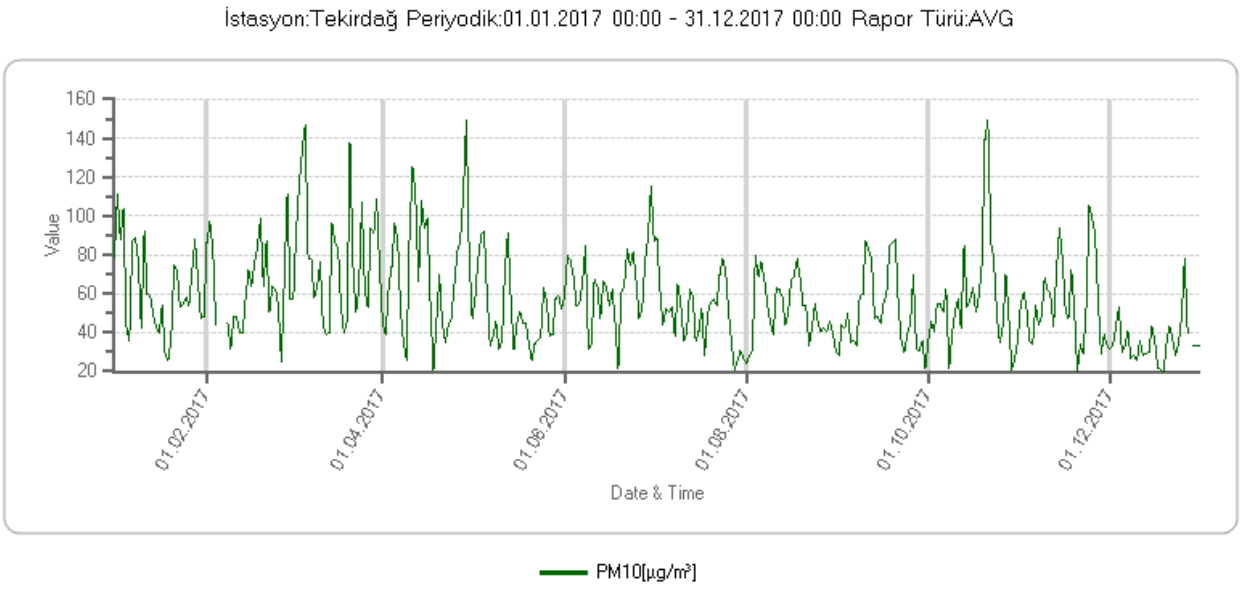

Şekil A.2.2- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-UHKİA)

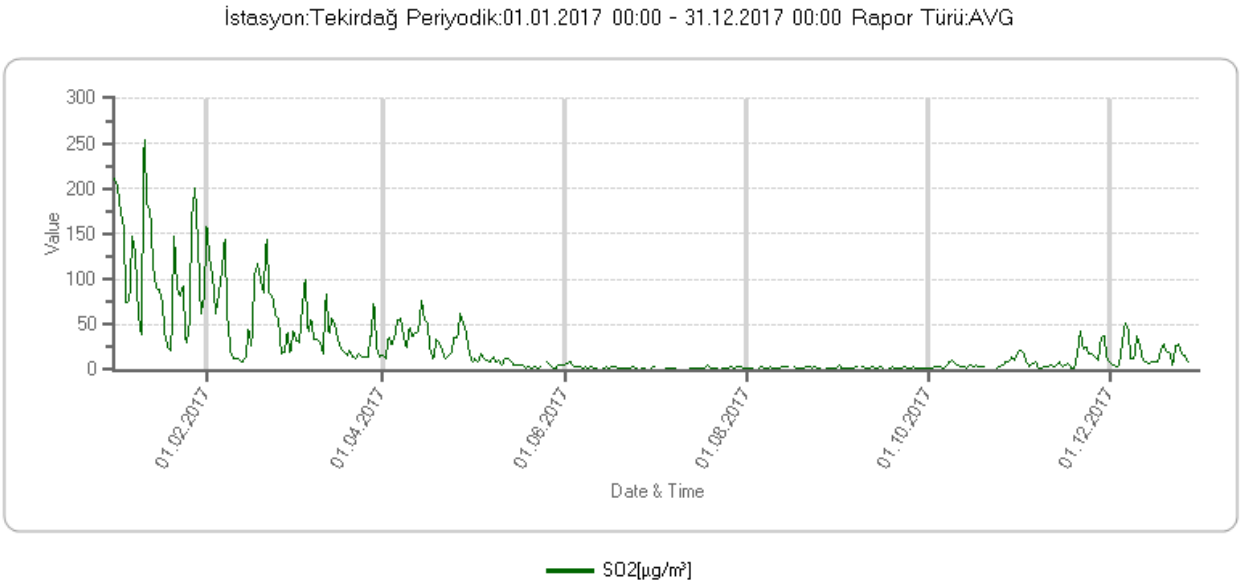

Şekil A.3.2- Tekirdağ İli Süleymanpaşa İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO_2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Tekirdağ-UHKİA)

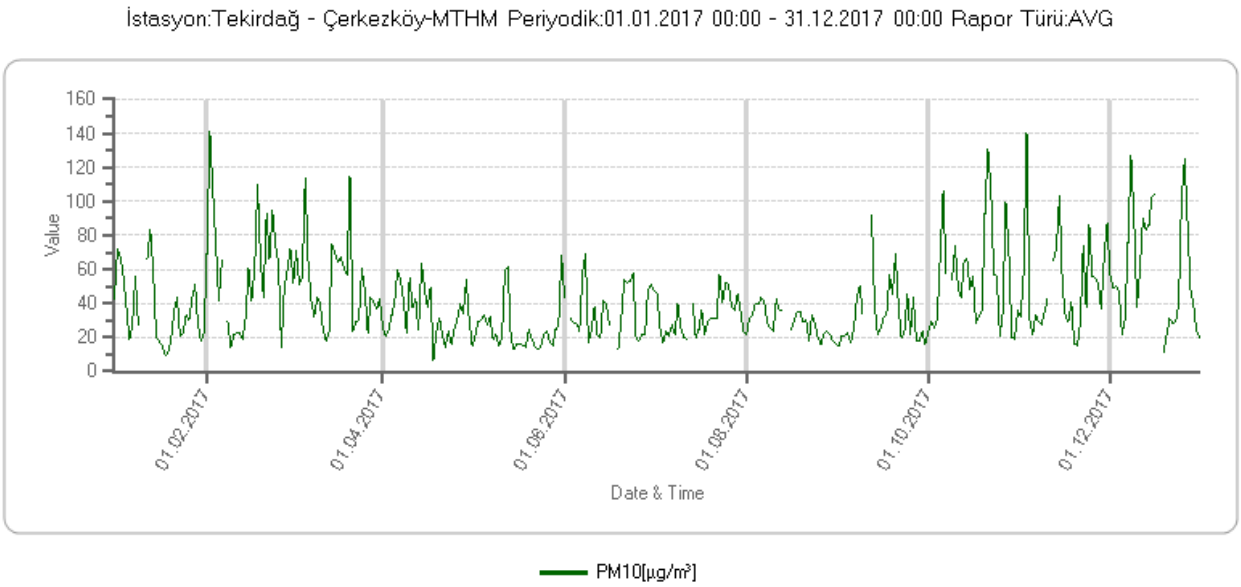

Şekil A.2.3- Tekirdağ İli Çerkezköy İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu PM10 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Kapaklı- Çerkezköy MTHM)

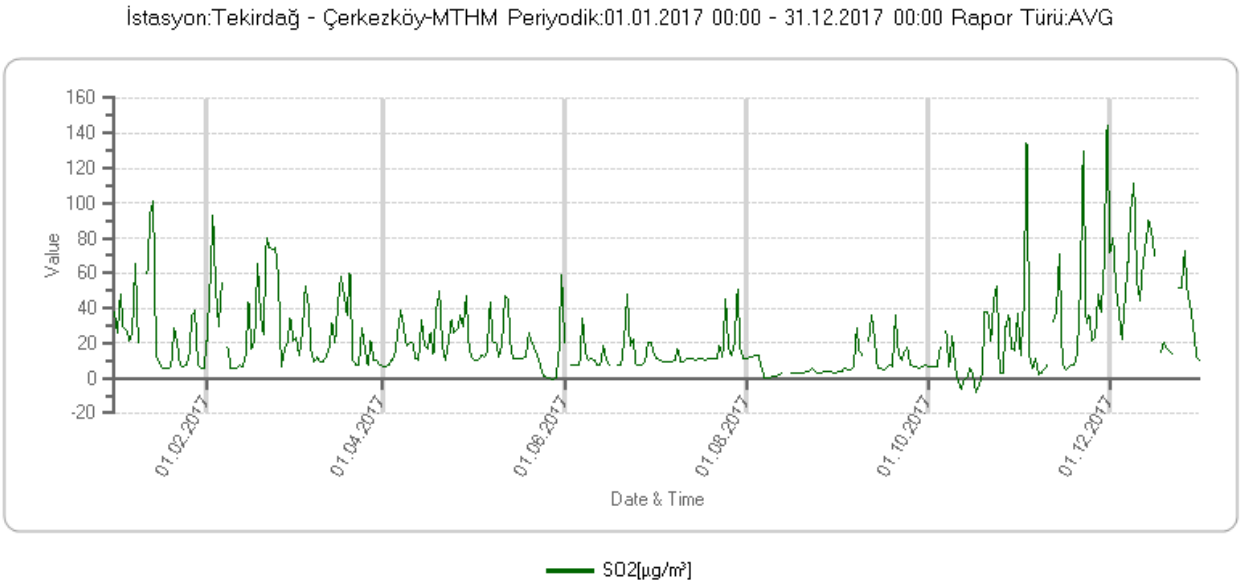

Şekil A.3.3- Tekirdağ İli Kapaklı İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu SO_2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Kapaklı-Çerkezköy MTHM)

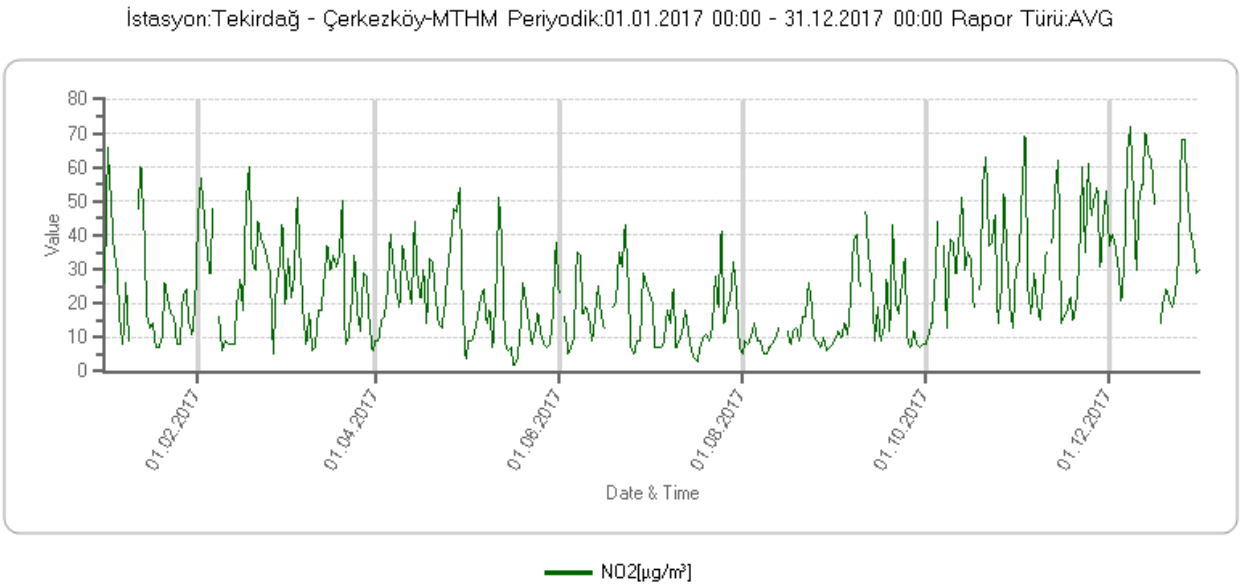

Şekil A.2.4- Tekirdağ İli Kapaklı İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu NO_2 Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Kapaklı-Çerkezköy MTHM)

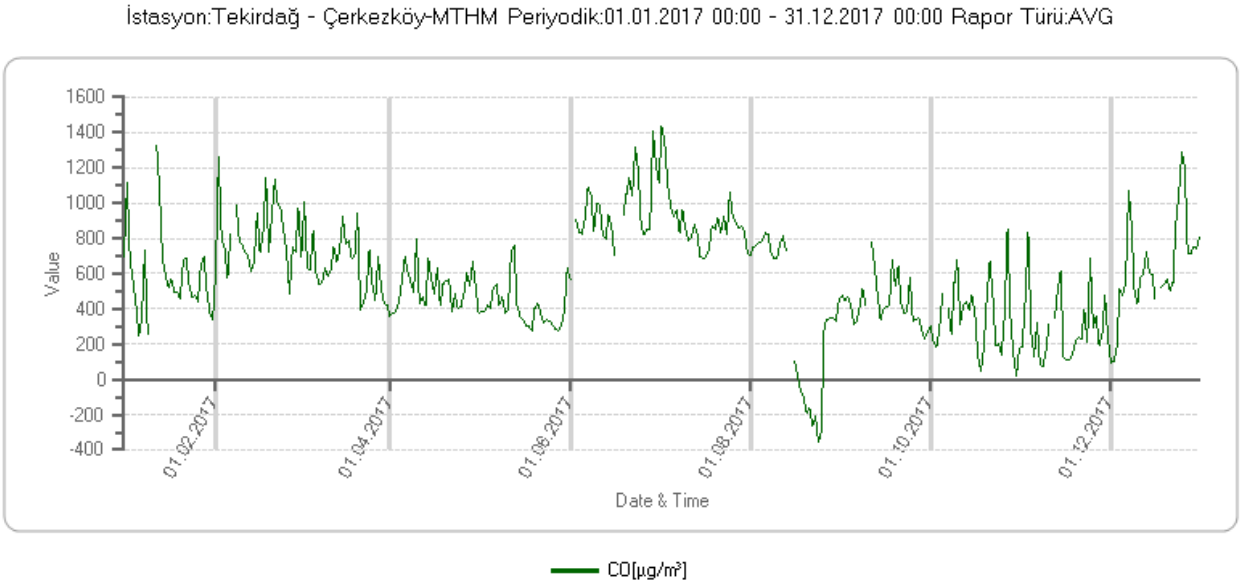

Şekil A.3.4- Tekirdağ İli Kapaklı İlçesi 2017 yılı Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu CO Parametresi Günlük Ortalama Değer Grafiği (Kapaklı-Çerkezköy MTHM)

Çizelge A.9 - Tekirdağ İlinde 2017 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (µg/m^3, CO: mg/m^3)

TEKİRDAĞ MERKEZ MTHM (Süleymanapaşa-1)	SO_2	AGS*	PM_{10}	AGS*	NO_2	AGS*	CO	AGS*
Ocak	45,9	-	77,1	16	42,5	-	1500	-
Şubat	44,4	-	103,1	19	45,4	-	1600	-
Mart	28,9	-	105,1	23	42,6	-	1300	-
Nisan	17,8	-	93,9	19	45,1	-	1100	-
Mayıs	6,4	-	56,1	4	40,8	-	700	-
Haziran	3,5	-	58,1	7	49,6	-	800	-
Temmuz	3,1	-	63,2	9	48,8	-	700	-
Ağustos	2,4	-	57,4	5	49,2	-	700	-
Eylül	2,1	-	69,0	14	52,8	-	700	-
Ekim	10,9	-	118,5	25	50,6	-	800	-
Kasım	40,5	-	100,3	24	51,5	-	1100	-
Aralık	49,9	-	82,0	19	54,4	-	1100	-
ORTALAMA	21,3	-	82,0	-	47,8		1000	

2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

***AGS:** Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge A.9 - Tekirdağ İlinde 2017 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (µg/m^3, CO: mg/m^3)

TEKİRDAĞ-UHKİA (Süleymanapaşa-2)	SO_2	AGS*	PM_{10}	AGS*
Ocak	112,3	6	62,3	12
Şubat	67,8	-	64,1	9
Mart	35,2	-	77,3	17
Nisan	35,5	-	71,4	15
Mayıs	7,2	-	51,0	5
Haziran	3,0	-	63,7	9
Temmuz	2,1	-	50,8	5
Ağustos	2,0	-	51,5	3
Eylül	2,1	-	51,5	7
Ekim	5,6	-	57,4	7
Kasım	12,5	-	55,7	7
Aralık	17,7	-	36,9	2
ORTALAMA	25,3	-	57,8	-

2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

***AGS:** Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

Çizelge A.9 - Tekirdağ İlinde 2017 Yılında Hava Kirletici Gazların Ortalama Konsantrasyonları ve Sınır Değerin Aşıldığı Gün Sayıları (µg/m^3, CO: mg/m^3)

TEKİRDAĞ - Çerkezköy MTHM	SO_2	AGS*	PM10	AGS*	NO_2	AGS*	CO	AGS*
Ocak	27,0	-	36,5	2	23,2	-	500	-
Şubat	36,8	-	57,6	7	29,7	-	600	-
Mart	18,8	-	51,4	6	24,0	-	400	-
Nisan	15,5	-	34,6	-	26,9	-	400	-
Mayıs	10,1	-	24,7	-	18,3	-	300	-
Haziran	8,4	-	35,3	-	19,4	-	400	-
Temmuz	6,0	-	32,1	-	14,9	-	400	-
Ağustos	2,9	-	29,1	-	10,6	-	300	-
Eylül	8,7	-	33,4	-	20,9	-	400	-
Ekim	17,9	-	54,5	7	32,8	-	400	-
Kasım	31,8	-	51,3	7	36,4	-	300	-
Aralık	35,3	-	59,2	11	41,3	-	500	-
ORTALAMA	18,3	-	41,6	-	24,9		400	

2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

***AGS:** Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

A.5. Egzoz Gazı Emisyon Kontrolü

İlimizde Müdürlüğümüz tarafından yetkilendirilmiş toplam **15** tane egzoz emisyon ölçüm istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlardan 2017 yılı içerisinde toplam **87.447** adet aracın egzoz emisyon ölçümü yapılmıştır.

Çizelge A.10- Tekirdağ İlinde 2017 Yılındaki Araç Sayısı ve Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı (Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü, 2017)

Araç Sayısı				TOPLAM	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı				TOPLAM
Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri		Binek Otomobil	Hafif Ticari	Ağır Ticari	Diğerleri	
141.129	**49.288**	**12.948**	**64.215**	**267.580**	-	-	-	-	**87.447**

Çizelge A.10.1- Tekirdağ İlinde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

	İlimizde Bulunan Egzoz Emisyon Ölçüm İstasyonları	
1	ÖZ OTO SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	Süleymanpaşa
2	SEÇKİN OTO-Necdet BAYSAK	Çerkezköy
3	TEST OTOMOTİV NAKLİYAT SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Malkara
4	A. SERT OTOMOTİV BİLG. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	Çorlu
5	OTO METİN-Oğuz METİN	Çorlu
6	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş. (MOBİL ARAÇ)	Süleymanpaşa
7	ZEKİ OTOMOTİV-Zeki UTAŞ	Çorlu
8	HALİÇ OTO TİC. VE SAN. A.Ş.	Çorlu
9	KILIÇ MOTORLU ARAÇLAR SERVİS HİZM. VE YEDEK PARÇA-MURAT KILIÇ	Süleymanpaşa
10	"DOBRUCALI OTOMOTİV SAN. YEDEK PARÇA NAK. İNŞ. TAAH. İTH. İHR. LTD. ŞTİ."	Çorlu
12	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş.-MERKEZ	Süleymanpaşa
13	2K TAŞIT MUAYENE İSTASYONLARI A.Ş.-ERGENE	Ergene
14	TRAKYA OTOGAZ SERVİSİ-Ferdi BOSNALI	Kapaklı
15	TURNALAR OTO ÖZEL SERVİS- Murat TURNA	Çorlu

A.6. Gürültü

Bugün dünyamızdaki en önemli sorunların başında doğal dengenin bozulmaya başlaması ile ortaya çıkan çevre sorunları gelmektedir. Endüstri ve teknolojinin ulaştığı boyutta tabiat kaynaklarının tek yönlü Bilinçsizce kullanımı hava, toprak ve suyun dengesinin bozulmasının yanı sıra ses kirliliği ya da gürültü olarak adlandırdığımız bir çevre sorununun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gürültüyü istenmeyen bir ses olarak tanımlayabiliriz. Gürültü, sadece insanı rahatsız etmekle kalmayıp, aynı zamanda fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaratan, insan ve toplum sağlığını ciddi bir biçimde tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar gürültünün insanların organik, sinirsel ve psikolojik yapılarında olumsuz etkiler yaptığını belirtmektedir. Gürültü arzu edilmeyen sesler olarak ifade edildiğine göre önce sesin ne anlama geldiğini bilmek gerekir.

- 30-65 dB arası gürültüler bazı durumlarda rahatsız edicidirler. Ancak rahatsızlığın şekli ve basıncı çok çeşitlidir. Sinirlilik, çabuk hiddetlenme, konsantrasyon bozukluğu, baş dönmesi, çalışmaya karşı gittikçe artan isteksizlik görülebilir. (45-50 dB'de uykusuzluk başlar.)

- 65-90 dB arası vegatatif sisteminde bazı reaksiyonlar görülür.

- 90-120 dB arası gürültülerde işitme organında arızalar görülmeye başlar. Bu dB'deki sesler uzun bir süre devam ederse ağır işitme bozuklukları ve sağırlık meydana getirebilir.

- Gürültü 120 dB'nin üzerine çıktığında kulakta ağrı yapar ve bu insan sağlığı için tehlike sayılır.

İlimizde Gürültü konusunda Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yetki devri yapılmış olup; Müdürlüğümüze gelen gürültü şikayetleri de Belediye Başkanlığına gönderilmektedir.

İlimizde 2017 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı aşağıda verilmiştir.

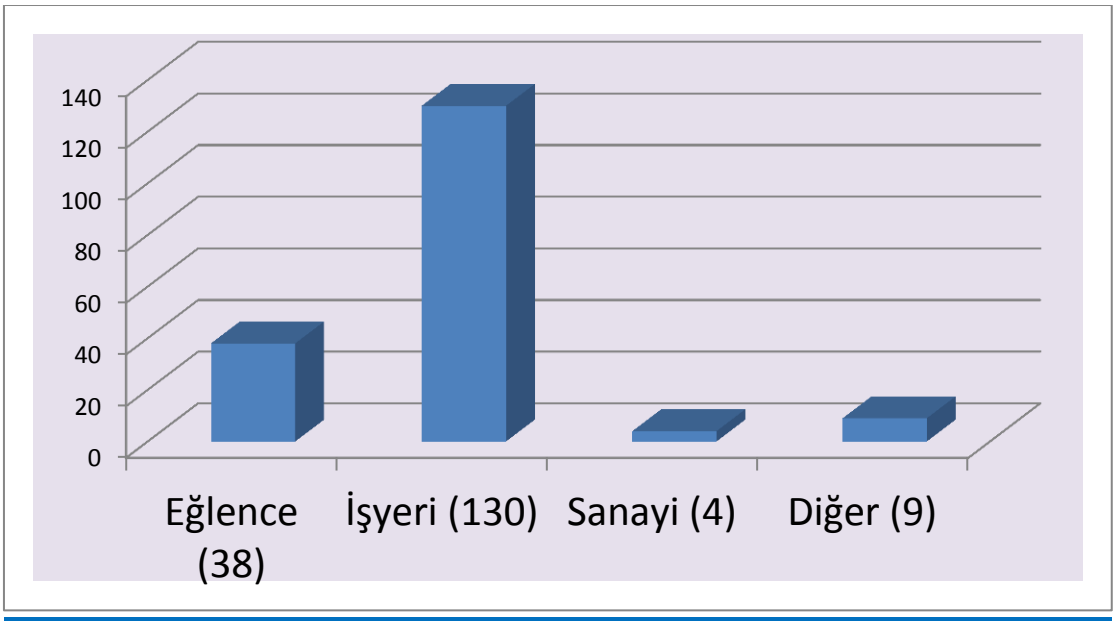

Şekil A.4– Tekirdağ İli 2017 Yılında Gürültü Konusunda Yapılan Şikayetlerin Dağılımı (Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2017)

A.7. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen "Türkiye'de İklim Değişikliği için Kapasite Geliştirme Hibe Programı" kapsamında Büyükşehir Belediyeleri için açılan çağrıya "Trakya Bölgesinde İklim Değişikliğine Karşı Adaptasyon için Kapasite Geliştirme (Capacity Building for Climate Change Mitigation and Adaptation in Trakya Region)" başlıklı proje ile başvuru yapmıştır. Projenin değerlendirme süreci iki aşamada tamamlanmış olup, desteklenmesine karar verilmiştir.

Projenin genel amacı; arazi kullanımı ve iklim değişikliği projeksiyonlarını dikkate alarak, bölgesel ve ulusal kalkınma planları ile uyumlu, sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi sağlamak için; hızlı nüfus artışı, ticaret ve sanayideki gelişme yanında, iklim değişikliğine karşı arazi ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, tarımsal üretimin devamlılığı ve taşkın risk ve zararlarının minimuma indirilmesi veya yok edilmesi için paydaşların kapasitelerinin artırılmasıdır.

Proje kapsamında,

1) Farklı senaryolar altında 2100 yılına kadar Trakya Bölgesinde meydana gelecek iklim değişikliği tahmin edilecek;

2) Tahmin edilen bu değişikliğin arazi kullanım değişikliği ile birlikte su kaynaklarına (kalite ve miktar olarak), bölgede yaygın olarak tarımı yapılan ürünlerin verimine ve kuraklık sel gibi ekstrem iklim olaylarına etkisi modellenecek;

3) İklim değişikliğinin su kaynakları, tarımsal üretim ve ekstrem iklim olayları üzerine olan olumsuz etkilerine karşı hassasiyeti minimuma indirmek veya önlemek amacıyla alınacak tedbirler ortaya konulacak;

4) İklim değişikliğinin olası etkileri ve etkilerini azaltma için alınacak önlemler konusunda akademisyenler, yerel yönetimler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları yanında sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin yer aldığı yaklaşık 30 kişi eğitilecek;

5) Eğitilen bu topluluk "Trakya İklim Değişikliğini İzleme ve Adaptasyon Platformu" ismi ile proje süresince ve sonrasında bu konularda hizmet verecek;

6) "Trakya'da İklim Değişikliği Sonuçları, Etkileri, Alınabilecek Önlemler ve Adaptasyon Stratejileri" başlıklı bir de kitap yayımlanacak ve

7) Platformun faaliyetleri, yayımlanan kitap, düzenlenecek olan, çalıştay ve konferanslar ile yerel yönetimler ve ilgili kurumların iklim değişikliğine karşı kapasitesi geliştirilmiş olacak ve paydaşlarında farkındalık oluşturulacaktır.

A.8. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ'da hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Tekirdağ'da hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, ısınmadan

kaynaklanan bir hava kirliliğin etkin olduğunu göstermektedir. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yaşanan trafik yoğunluğu havayı olumsuz etkilemektedir.

Sanayiden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yapılan tüm bu iyileştirme çalışmalarına rağmen sektörel bazda bazı sanayi tesislerinin kuruluş yerlerinin teknolojilerinin güncelliğini yitirmiş olması nedeniyle bu sektörler için alt yapısı geliştirilmiş yerleşim yerlerinin dışında özel organize sanayi bölgelerinin oluşturulması ve halihazırda faaliyette bulunan bu işletmelerin taşınmalarının özendirilmesi için teşvik edilmesi gerekmektedir.

İl Merkezinde, OSB dışında değişik bölgelerde, Küçük sanayi sitesi, Ağır Sanayi Bölgesi, haddehaneler, marangozlar sitesi, şehrin içerisinde kalan fabrikalar bulunmaktadır. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Bu bölgeden kaynaklanan kirletici unsurlarda bu bölgenin şehir merkezine olan yakınlığı sebebiyle şehir merkezinin hava kalitesini etkilemektedir. Buna rağmen OSB dışında değişik bölgelerde lokal çevre kirliliği yaratabilecek ve alt yapı sorunlarının çözümü kapsamında problemler teşkil edecek yapılaşmanın önlenmesi gerekmektedir.

Şehrin yerleşim planlamasında, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

Çorlu İlçesi: Nüfusu 300.000'e yaklaşmaktadır. Ekonomisi sanayiye ve tarıma dayalıdır. Hayvancılık eskiye nazaran önemini kaybetmiştir. Çorlu ve çevresi ülkemizde sanayileşmenin en hızlı geliştiği bölgelerin başında gelmektedir. İlçede Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı Gayri Sıhhi Müessese sayısı olarak: Tekstil Fabrikası (291), Deri Fabrikası(112), Un Fabrikası(12), Yağ Fabrikası(10), Kağıt Fabrikası(33), Kimya Fabrikası(94), Otomotiv Yan Sanayi(90),Avrupa Serbest Bölgesi(138) olmak üzere toplam 781 GSM faaliyet göstermektedir.

Çorlu'nun coğrafi konumu dolayısıyla (Avrupa ile Asya arasında bir köprü) özellikle sanayinin bu ilçeye akın etmesine yol açmıştır. İstanbul, Kocaeli, Bursa ile beraber Türkiye sanayisinde önemli yer almaktadır. Hatta Bursa'dan daha gelişmiş ve verimli sanayiye sahiptir. Bundan 10 yıl öncesinde sakin bir ilçe olan Çorlu şu an tam anlamıyla bir sanayi kenti görünümünü almıştır. Bunun sonucu olarak göç artmış ve nüfus yoğunluğu hat safhaya çıkmıştır. İlçe merkezi ve yakın çevresinde büyük sanayi tesislerinin kurulması, D-100 Karayolu ve TEM Otoyolu ile Demiryolunun ilçemiz içerisinden geçmesi nedeniyle 1 adet trafik kaynaklı ve 1 adet Sanayi veya ısınma kaynaklı olmak üzere 2 adet hava kalitesi izleme istasyonunun kurulumu 2017 yılı itibarı ile tamamlanmış olup 01.12.2017 tarihi itibarı ile hava kalitesi ölçümleri başlamıştır.

Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile İlimizde, tekstil sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelerde polyester veya polyester elastanlı kumaşın fikse işlemleri gerçekleştirilen Ram Makinası bacalarında; dışarıya atılan atık ısının geri kazanılmasını sağlayan, oluşan yağ zerreciklerini ayrıştırarak tutan ve atık gazlardaki kirleticilerin giderimini sağlayan filtre sistemlerinin, 31.12.2018 tarihine kadar ilgili işletmeler tarafından kurularak faaliyete geçirilmesine karar verilmiştir.

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi ve etkisinin azaltılmasına yönelik olarak ise 2015-2020 yılları arasını kapsayan Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı onaylanmıştır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018
- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2018
- Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı, 2015
- Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü, 2018
- Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2018
- GAZDAŞ, ÇORDAŞ, 2018
- T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, 2018
- GAZBİR- Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği, 2018
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, http://dmi.gov.tr, 2018
- http://www.havaizleme.gov.tr, 2018

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tekirdağ İlinin yerüstü su potansiyeli 713.00 hm³/yıl'dır. Akarsular, içme ve kullanma açısından olumsuz bir yapıya sahiptir. Bunun en önemli nedeni yörede bulunan sanayi kuruluşları deşarjlarının kirliliği sonucu, akarsuların doğal yapısının bozulmasıdır.

Bunlara ek olarak, akarsu havzalarında bulunan yerleşim birimlerinin evsel atık sularının da direkt deşarj edilmesi ikinci bir etkendir. Bu nedenle, yöre içerisinde yer alan akarsuların, gerek tarım açısından kullanılmasında ve gerekse de toplumun piknik yeri olarak akarsu çevresinden istifade edebilmesi mümkün olmamaktadır. Konunun önem cihetiyle, Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ve Valiliklerince (gerekli tedbirlerin alınması konulu) toplantılar sık sık yapılmakta olup, olumlu sonuçların alınması için çalışmalar sürdürülmektedir.

İlimiz sınırları içerisinde bulunan yüzeysel suların kirlilik durumlarının tespit edilebilmesi, bölgemizde bulunan sanayi kuruluşlarının yüzeysel suların kalitesine olan etkilerinin boyutlarının belirlenebilmesi ve bu konuda alınacak önlemlerin uygulanabilmesi amacıyla, kirlenme riski yüksek bölgelerdeki akarsularımızın kirlilik portresi çıkartılmıştır.

İlimiz sınırları içerisinde sanayi kuruluşlarının atık sularını deşarj ettikleri derelerden alınan numunelerin incelenmesi sonucunda; Çorlu İlçesi, Seymen Köyü Mevkiinden Sultanköy Mahallesine gelerek Marmara Denizine dökülen Kınıklı Deresinin iki noktasından alınan numunenin sonuçları derenin en iç kesiminde (fabrika atık sularının henüz dereye karışmadığı noktada) kirlilik yükünün sınır değerlere oldukça yakın değerlerde olduğu, aşağılara doğru inildikçe Değirmenköy (İstanbul) Mevkiindeki fabrikaların ve Tekirdağ İl sınırları içerisinde kalan sanayi tesislerinin atık suları bu dereye karışmakta ve suda gözle görülür derecede renk değişimi ve fiziksel kirlilik gözlenmektedir.

İlimiz Çerkezköy İlçesinden başlayıp; Kızılpınar, Yulaflı üzerinden Çorlu'ya ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucunda; Veliköy, Velimeşe, Yulaflı Mevkiinde kurulmuş olan tekstil ağırlıklı bir çok fabrikanın atık sularının bu dereye karışması nedeniyle dere suyunun özelliğinin bozularak sınır değerlerin çok üzerinde olduğu gözlenmiştir. Numune sonuçları itibarı ile KOI ve toplam fosfor değerlerinin dere suyunda çok yüksek değerlere ulaştığı tespit edilmiştir.

Çerkezköy bölgesinde bulunan iki adet sanayi bölgesinin (Veliköy ve Yalıboyu Mevkii) atık suları da münferit arıtma tesislerinde arıtıldıktan sonra bu dereye deşarj edilmektedir. Ayrıca Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Arıtma Tesisinde de yaklaşık 80.000 m³/gün debili arıtılmış atıksu bu dereye karışmaktadır.

Çorlu İlçesi Sağlık Mahallesi'nden, Çorlu'ya oradan da Balabanlı, Kepenekli Köyleri yakınından Muratlı İlçesine ulaşan Çorlu Deresi ve kollarından alınan numuneler sonucu; bölgedeki deri sanayicilerinin arıtılmış sularının dereye karıştığı noktalarda kirlilik yükünün, (toplam fosfor, TAKM) bazı değerlerinin sınır değerlerinin üzerinde olduğu, (yağ, gres, KOI) bazı değerlerinin de sınır değerlere oldukça yaklaştığı, ayrıca Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde giderilmesi istenmeyen renk

parametresinin bu derelerde son derece kötü bir görüntü kirliliğine sebebiyet verdiği sonucuna varılmıştır. Bunun yanında mevsim koşulları itibariyle havanın ısınması, son derece kötü kokuların oluşarak çevrede olumsuz etki yarattığı görülmektedir.

İlimiz Ergene İlçesi, Ulaş, Vakıflar, Kırkgöz ve Sevindikli Köyleri civarından geçerek Muratlı'nın İnanlı Mevkiinde Çorlu Deresi ile birleşen Ergene Nehri ve kollarından alınan numuneler sonucunda; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kalmaktadır. Çeşme Deresi adı ile anılan Ballıhoca Mevkiindeki dereden alınan numunede, BOI_5, KOI, TAKM, Toplam Fosfor ve pH değerlerinin yüksek olması, kirlilik yükünün sınır değerlerinin ne kadar üzerinde olduğunu göstermektedir.

Muratlı İlçesi Ballıhoca Köyü Mevkiinde kirlilik taşıyan bir diğer unsur da, bölgedeki yerleşim merkezlerinin evsel nitelikteki atık suları ile Kırklareli İl sınırı içerisinde kalan çeşitli sektörlerdeki fabrikaların atık sularıdır. İlimiz Ergene İlçesi, Saray İlçesi Beyazköy civarından Çorlu Deresi ile birleşen ana dereden iki ayrı noktadan alınan numuneler sonucu; dere suyunun içeriği sınır değerlerin altında kaldığı tespit edilmiştir. Bu bölgede fabrika sayısının az olması çıkan sonuçların sınır değerlerin altında çıkmasının en büyük etmenidir.

Çizelge B.11– Tekirdağ İlinin Akarsuları (DSİ, 2017)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m^3/sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Ergene Nehri	220,0	85,0	26,49	Meriç	Doğal Akarsu
Hayrabolu Deresi	55,0	55,0	4,37	Ergene Nehri	Karaidemir Barajı
Çorlu Suyu	85,0	85,0	2,67	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Beşiktepe Deresi	92,8	92,8	2,04	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Koca Dere (Çokal)	52,0	44,0	1,43	Koca Dere	Çokal Barajı
Seymen Dere (Karaevli)	16,5	16,5	-	Seymen Dere	Doğal Akarsu
Hoşköy Deresi	14,6	14,6	-	Hoşköy Deresi	Doğal Akarsu
Kayı Deresi	12,9	12,9	-	Kayı Deresi	Doğal Akarsu
Gazioğlu Deresi	13,3	13,3	-	Gazioğlu Deresi	Doğal Akarsu

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

Çizelge B.12 - Tekirdağ ilinde Mevcut Sulama Göletleri (DSİ, 2017)

Göletin Adı	Tipi	Göl hacmi, m^3	Sulama Alanı (net), ha	Çekilen Su Miktarı, (m^3)	Kullanım Amacı
Karaidemir Barajı	Hom.Top.Dol.	111 600 000	7 720	63 761 000	Sulama+Taşkın Koruma
Bıyıkali Göleti	" " "	3 589 000	255	1 374 000	Sulama
Bayramşah Göleti	" " "	1 911 000	123	235 000	"
Temrezli Göleti	" " "	1 036 000	117	471 000	"
Ulaş Göleti	" " "	290 000	-	-	"
Şarköy Göleti	" " "	1 206 000	-	1 053 000	İçme Suyu
Türkmenli Göleti	" " "	15 292 000	345	300 000 m³ içme suyu+ 1 917 000 m³ sulama	Sulama+ İçme Suyu
Karacahalil Göleti	" " "	888 000	117	512 000	Sulama
Hanoğlu Göleti	" " "	4 630 000	744	-	"
Yazır Göleti	" " "	5 450 000	360	-	"
İnanlı Göleti3	" " "	612 000	47	612 000	"

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.1.2. Yeraltı Suları

İl sınırları içerisinde yer altı suyu işletmesinde elverişli kesim, Çorlu-Muratlı- Hayrabolu ilçeleri güzergahı boyunca NW-SE uzanımlı yaklaşık 30 km enindeki bir zon içerisindeki Ergene formasyonudur. Bu alan dışında kalan kuzey ve güneydeki sahalarda yer altı suyu zengin olmayıp düşük debili kuyulardan temin edilmektedir.

Su kaynakları potansiyeli açısından değerlendirildiğinde yerüstü suyu 713 hm³/yıl, yeraltı suyu 172.9 m³/yıl, toplam su potansiyeli 885.9 hm³/yıl ve 2016 yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı 229,87 hm³/yıldır.

Yer altı suyu bakımından zengin olduğunu belirten Ergene formasyonu gevşek tutturulmuş kumlarda oluşturmakta olup, yer altı beslenmesi yağışlardan süzülme ve Yıldız Dağlarından yüzey yanal akışlardan beslenmektedir. Formasyon ahilerinde yeraltı suyu boşalımı izlenmektedir. Bazı derelerde küçük kaynaklar şeklinde izlenen boşalımlar gözardı edilebilecek durumdadır.

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının karşılanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. 1970'li yıllarda 10-30mt olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

2016 yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı, sulama suyu olarak 34,45 hm³/yıl, içme ve kullanma suyu olarak 92,08 hm³/yıl, sanayi kullanımı olarak 103,34 hm³/yıl, toplamda 229,87 hm³/yıl'dır.

Bölgede yıllık olarak sanayi, içme ve kullanma suyu olarak çekilen su miktarı üretilen yer altı su miktarından fazla olduğundan 1973 yılından bu yana yer altı su seviyesinde önemli düşüşlere neden olmuş, bu kapsamda da mevcut yer altı su seviyesini korumak için Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan "Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı" ile her türlü yeraltı suyu tahsisine kapatılmıştır. Yeraltı suyu çekimi ön yüklemeli uzaktan kontrollü su sayaçları ile on-line olarak kontrol edilmekte olup, çalışmalar DSİ tarafından takip edilmektedir.

Çizelge B.13- İşletmede Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2017)

Adı	Kuyu (Adet)	Fayda (ha)	İşletmeye Açılış Tarihi
Çorlu-İğneler Köyü	3	180 ha (brüt)	1974
Çorlu-Pınarbaşı Köyü	7	300 ha (brüt)	1989
Çorlu-Velimeşe Beldesi	5	150 ha (brüt)	1996
Saray-Sofular Köyü	5	200 ha (brüt)	1980
Hayrabolu-Şalgamlı Köyü	9	360 ha (brüt)	1974
Muratlı-İnanlı Köyü	5	220 ha (brüt)	1989
Toplam		**1410 ha (brüt)**	

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

Çizelge B.13.1- İnşaat Halinde Olan Yeraltı Su Kaynakları (YAS) Kooperatifleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2017)

Adı	Kuyu (Ad)	Fayda (ha)
Muratlı- Arzulu	4	150 ha (brüt)
Saray-Osmanlı	2	120 ha (brüt)
Saray-Kadıköy	6	250 ha (brüt)
Malkara-Kozyörük	1	30 ha (brüt)
Toplam		**13 550 ha (brüt)**

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

Çizelge B.13.2- Yıllara Göre Gözlem Kuyularından Alınan Yer Altı Su Seviyeleri (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2017)

Gözlem İstasyonu	1973	2003	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tekirdağ Çerkezköy Merkez	-43,94	-82,95	-100,18	-101,61	-105,69	-104,92	-104,31	-107,96	-107,92	-109,74	-110,72
Tekirdağ Muratlı A.sevidikli		-83,25	-90,12	-89,74	-90,58	-91,58	-92,32	-92,42	-93,72		-95,67
Tekirdağ Çerkezköy Pınarca			-59,58	-58,77	-59,02	-59,31	-59,30	-59,87	-59,70	-60,13	-60,98
Tekirdağ Hayrabolu Dambaslar			-47,29	-46,49	-46,30	-46,71	-46,18	-46,90	-47,31	-47,66	-50,78
Tekirdağ Merkez K.kılavuz			-49,68	-48,62	-48,52	-48,37	-47,60	-47,67	-47,47	-47,80	-48,39
Tekirdağ Çorlu Marmaracık				-47,85	-48,83	-49,91	-49,57	-51,49	-52,05	-53,50	-55,10
Tekirdağ Saray Sofular				-37,77	-38,02	-38,66	-38,84	-39,10	-39,35	-39,85	-41,32
Tekirdağ Çerkezköy Organize. San			-83,46	-84,93	-87,43	-87,54	-89,45	-92,70	-90,47		-90,72
Tekirdağ Malkara Kazandere								-32,68	-32,58	-32,81	-33,5
Tekirdağ Hayrabolu Susuzmüsellim								-49,50	-49,10	-49,32	-50,12
Tekirdağ Malkara Sarnıç								-49,50	-48,12	-54,40	-58,78
Tekirdağ Çorlu Önerler								-93,35	-92,96	-101,85	-102,28
Tekirdağ Çorlu Velimeşe								-43,36	-42,81	-43,26	-44,86
Tekirdağ Hayrabolu Çıkrıkçı										-33,71	-35,31
Tekirdağ Saray Çaylaköy										-43,10	-45,13
Tekirdağ Saray Beyazköy										-42,82	-44,38

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.1.3. Denizler

Tekirdağ İli, Karadeniz ile Akdeniz arasında bir iç deniz konumundaki Marmara Denizinin kuzey kıyısında doğuda Sultanköy Mahallesi, batıda Şarköy İlçesi uç noktaları arasında, 135 km. kıyı şeridine sahip konumu ile bir deniz kentidir. Bu sebeple Marmara Denizinin bütün etkenleri ile iç içe bulunmaktadır. Bu itibarla Marmara Denizinin İl üzerindeki her türlü olumlu ve olumsuz etkilerinin ifade edilmesi yerinde olacaktır.
Tekirdağ İli iki ayrı denize kıyısı bulunan ve kıyı uzunluğu en fazla olan nadir İllerimizden biridir. Bu özelliğinin yanında İstanbul gibi metropol ile olan komşuluğu nedeni ile turizm potansiyeli yüksek olan, ekonomik girdi sağlayabilecek kapasitesi olan bir ildir.
Bu nedenle denizlerinin temiz tutulmasını hiçbir şeye feda edemez bir İl olmak zorundadır. Bu gerçekler ortada iken sahillerdeki plansız yapılaşmalara (ruhsatsız olarak) izin verilerek tercihini turizmden yana değil İstanbul'un sayfiye merkezi olarak kullanılmıştır. Plansız ve alt yapısız yapılaşmaya müsaade edilerek fiili durum oluşmasına göz yumulmuştur. Bu fiili durum sonrası oluşan yoğunluk belediye ihtiyacını doğurmuş ve sonunda fiili durum nedeni ile plan ve alt yapı yapamaz durumda belediyeler oluşmuştur. Benzeri yanlışlıklar oluşan belediyelerde de devam etmiştir.
Ayrıca bu projenin ilin Marmara Denizine kıyısı olan diğer ilçeleri için de ilgili Belediyeler ile çalışmalar yürütülmektedir. Bu konuda halkın duyarsız olması, kıyılarına sahip çıkmaması aşılması gereken en önemli problem olarak önümüzde durmaktadır. Deniz kirliliği ilin kıyısı olan bazı yerleşim yerlerinde deniz canlılarının azalmasına yol açmaktadır. Bunun sonucunda deniz ürünleri işletmeleri kurulmamış, balıkçılık istenilen düzeyde gelişmemiştir. Marmara Denizinin bir diğer kirlenme nedeni transit geçiş yapan ya da liman ticareti nedeni ile kıyılarda seyreden gemilerin kaçak olarak boşalttıkları sintine sularıdır. Kimyasal kirlilik Marmara Denizinin ekolojik dengesini bozmaktadır.
İlimizde her yıl Yüzme Suyu Komisyonunca oluşturulan noktalarda Halk Sağlığı Müdürlüğü ekiplerince komisyonun belirlediği aralıklarda deniz suyundan numuneler alınmaktadır. Analiz sonuçları aşağıda verilmektedir.

Haziran-Eylül Deniz Suyu Analiz Sonuçları (Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2018)

2017 YILI TOPLAM KOLİFORM DEĞERLERİ									
SIRA NO	NUMUNE ALMA NOKTALARI	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**	**Tarih** **Sonuç**
1	M.EREĞLİSİ HALK PLAJI	05.06 **100**	19.06 **242**	03.07 **180**	17.07 **110**	31.07 **430**	14.08 **352**		
2	M.EREĞLİSİ SULTANKÖY	05.06 70	19.06 **310**		17.07 **184**	31.07 **194**			
3	M.EREĞLİSİ KAPTAN 2	05.06 **310**	19.06 **350**	03.07 **161**	17.07 **280**	31.07 **228**	14.08 **116**		

4	YENİÇİFTLİK	05.06 **280**	19.06 **3400**	03.07 **148**	17.07 **168**	31.07 **230**	14.08 **142**		
5	SALAT ÇAMLIK	05.06 **124**	28.06 **50**	03.07 **195**	17.07 **112**	31.07 **314**			
6	DEREAĞZI (İZLEME NOKTASI)	05.06 **78**	28.06 **90**	03.07 **320**					
7	DEĞİRMENALTI (İZLEME NOKTASI)	05.06 **75**	28.06 **------**	03.07 **------**	17.07 **188**	31.07 **1080**			
8	ALTINOVA	05.06 **72**	28.06 **60**	03.07 **221**	17.07 **180**	31.07 **192**			
9	BARBAROS	05.06 **55**	28.06 **118**	03.07 **192**	17.07 **360**	31.07 **140**			
10	KUMBAĞ GÜNDAL HALK PLAJI	05.06 **136**	28.06 **70**	03.07 **215**	17.07 **860**	31.07 **74**			
11	KUMBAĞ HALK	05.06 **172**	28.06 **69**	03.07 **250**	17.07 **540**	31.07 **122**			
12	KUMBAĞ ASKERİ KAMP	05.06 **88**	28.06 **81**	03.07 **280**	17.07 **580**	31.07 **240**			
13	KUMBAĞ BALIKÇI	05.06 **107**	28.06 **85**	03.07 **270**	17.07 **620**	31.07 **100**			
14	HOŞKÖY	06.06 **47**	20.06 **300**	04.07 **164**	18.07 **248**	01.08 **56**			
15	MÜREFTE	06.06 **60**	20.06 **14**	04.07 **8**	18.07 **130**	01.08 **24**			
16	ERİKLİCE	06.06 **7**	20.06 **5**	04.07 **74**	18.07 **128**	01.08 **24**			

17	ŞARKÖY SİGORTA EVLERİ ÖNÜ	06.06 **0**	20.06 **380**	04.07 **88**	18.07 **130**	01.08 **18**			
18	MARMARA EREĞLİSİ DALLAS	05.06 **20**	19.06 **211**	17.07 **140**	-----	31.07 **1400**			
19	UÇMAKDERE	06.06 **6**	20.06 **15**	04.07 **148**	18.07 **206**	31.07 **378**			
20	ŞARKÖY MARMARA EVLERİ ÖNÜ PLAJI	06.06 **2**	20.06 **30**	04.07 **12**	18.07 **120**	01.08 **18**			
21	SARAY KASTRO	05.06 **24**	19.06 **21**	03.07 **86**	17.07 **78**	31.07 **62**			
22	BEYAZKÖY ŞEKER KAMP HALK PLAJI	05.06 **242**	28.06 **126**	03.07 **160**	17.07 **190**	31.07 **320**			
23	YENİCE MARMARA SAHİL SİTESİ ÖNÜ	05.06 **176**	28.06 **68**	------	17.07 **920**	31.07 **380**			
24	ŞARKÖY KAYMAKAMLIK EVİ ÖNÜ	06.06 **0**	20.06 **500**	04.07 **28**	18.07 **30**	01.08 **40**			

İlimizde Şarköy İlçesinde 4 adet mavi bayrak alan plaj bulunmaktadır.

a. Belediye Plajı
b. Kaymakamlık Evi Önü
c. SSK Evler 1. Kısım Önü
d. Marmara Evleri Önü

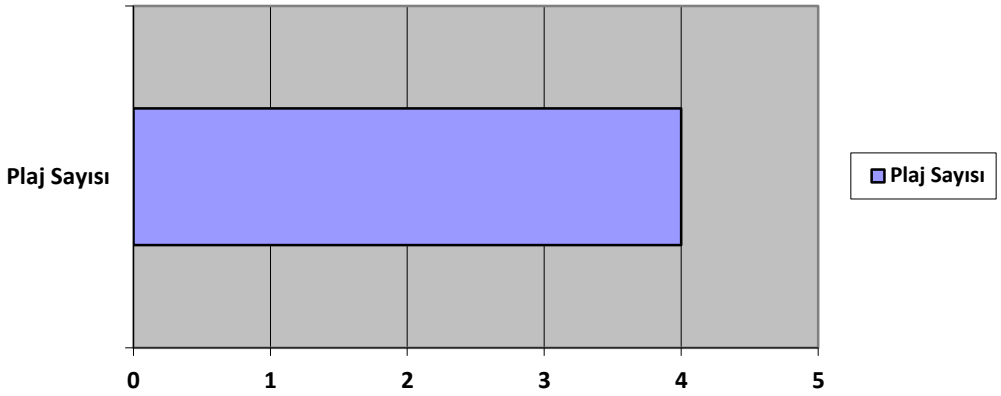

Şekil B.5 – Tekirdağ İlinde 2017 Yılı itibariyle Mavi Bayrak Almış Plaj Sayısı (Kaynak: Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı/2018)

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Yüzey ve yeraltı suları için değerlendirme 7 Nisan 2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" ve 30 Kasım 2012 tarih ve 28483 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Yerüstü Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği"ne göre yapılacak ve Çizelge B.14 doldurulacaktır.

Çizelge B.14 - (Tekirdağ) ilinde 2017 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları (Kaynak; Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2018)

Su Kaynağının Cinsi Yüzey/Yeraltı	Adı	Kullanım Amacı ve Kullanılan Miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve Kullanma Suyu	Enerji Üretimi	Sulama Suyu	Endüstriyel Su Temini	Akım Gözlem İstasyonu Kodu	Yeri (Mahalle, İlçe Mevkii)	Koordinatları (YAS İçin) Enlem	Koordinatları (YAS İçin) Boylam	Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/l)
Yüzey	Karaiğdemir Barajı-1			X		59-001	Karaiğdemir Mh. - Malkara	40,956697	27,0101	14
Yüzey	Yazır Barajı			X		59-002	Yazır Mh.- Süleymanpaşa	40,918499	27,4112	14,17
Yüzey	Anaçay Deresi			X		59-005	Beyazköy Mh. - Saray	41,344864	27,7057	37,56
Yüzey	Ergene Nehri			X		59-007	Galata Köprüsü Mevkii - Saray	41,452007	27,9103	26,22
Yüzey	Yaylagöne Göleti-1			X		59-012	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,896038	26,7632	10,63
Yüzey	Yaylagöne Göleti-2			X		59-013	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,895203	26,752	13,57
Yüzey	Bıyıkali Göleti			X		59-014	Bıyıkali Mh. - Süleymanpaşa	41,013325	27,3918	18,89
Yüzey	Karacakılavuz Göleti			X		59-016	Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa	41,11782	27,3566	16,75
Yüzey	İkizhüyükler Deresi			X		59-018	Kandamış Mh. - Hayrabolu	41,147573	27,2128	53,67
Yüzey	Bayramşah Göleti			X		59-019	Bayramşah Mh.- Hayrabolu	41,131737	27,2027	15,89

Yüzey	Temrezli Göleti			X		59-020	Temrezli Mh.- Hayrabolu	41,287449	27,0829	52,63
Yüzey	Türkmenli Göleti-1			X		59-023	Türkmenli Mh.- M. Ereğlisi	41,024204	27,8879	15,22
Yüzey	Nusratlı Göleti			X		59-024	Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa	40,96845	27,4172	10,17
Yüzey	Müsellim Göleti			X		59-025	Müsellim Mh.- Muratlı	41,112202	27,5498	12,44
Yüzey	Soylu Göleti			X		59-026	Soylu Mh.- Hayrabolu	41,017544	27,0984	13,00
Yüzey	Müstecep Göleti			X		59-027	Müstecep Mh. - Malkara	40,856333	27,1079	22,57
Yüzey	Küçükhıdır Göleti			X		59-028	Küçükhıdır Mh. - Malkara	40,909091	27,057	20,29
Yüzey	Yeşilsırt Göleti			X		59-029	Yeşilsırt Mh.- Muratlı	41,083095	27,4612	18,14
Yüzey	Hanoğlu Göleti			X		59-030	Hanoğlu Mh. - Muratlı	41,191392	27,3643	15,71
Yüzey	Arzulu Göleti			X		59-031	Arzulu Mh.- Muratlı	41,203182	27,4135	21,14
Yüzey	Çokal Barajı			X		59-039	Emirali Mh. - Malkara	40,775534	27,0664	34,44
Yüzey	Şarköy Barajı			X		59-040	Merkez- Şarköy	40,637004	27,0978	11,00
Yüzey	Türkmenli Göleti-2			X		59-042	Türkmenli Mh. - M.Ereğlisi	41,03047	27,8915	15,78
Yüzey	Kırkkepenekli Göleti			X		59-044	Kırkkepenekli Mh. - Muratlı	41,161114	27,6188	16,89
Yüzey	Parmaksız Göleti			X		59-045	Parmaksız Mh. - Hayrabolu	41,08331	27,1704	11,33
Yüzey	Çerkezmüsellim Göleti			X		59-046	Çerkezmüsellim Mh. - Hayrabolu	41,255066	27,0446	12,44
Yüzey	Soylu Deresi			X		59-054	Soylu Deresi- Soylu/Hayrabolu	40,994415	27,1148	41,25
Yüzey	Karaidemir-2 Barajı			X		59-057	Evrenbey Mh. - Malkara	40,959145	27,0131	12,86
Yeraltı	*Ballıhoca Çeşmesi*			*X*		*59-004*	*Ballıhoca Mh. - Muratlı*	*41,262527*	*27,5489*	173,33
Yeraltı	*Karacakılavuz Kuyu*			*X*		*59-015*	*Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa*	*41,147024*	*27,3736*	290,00
Yeraltı	*Husunlu Çeşmesi*			*X*		*59-021*	*Husunlu Mh. - Süleymanpaşa*	*41,039039*	*27,6069*	152,00
Yeraltı	*Karaevli Köyü Aşağı Çeşmesi*			*X*		*59-022*	*Karaevli Mh. - Süleymanpaşa*	*41,045051*	*27,6651*	146,00
Yeraltı	*Ballı/Aksakal Çeşmesi*			*X*		*59-032*	*Aksakal Mh.- Malkara*	*40,809038*	*27,0643*	91,67
Yeraltı	*Karadeniz Mh. Kuyu*			*X*		*59-033*	*Karadeniz Mh. - Süleymanpaşa*	*41,002169*	*27,4766*	147,33
Yeraltı	*Soylu Çeşme*			*X*		*59-035*	*Soylu Mh.- Hayrabolu*	*41,013023*	*27,0772*	320,67
Yeraltı	*Taşkaya Çeşmesi*			*X*		*59-041*	*Yeniçiftlik Mh.- M. Ereğlisi*	*41,026203*	*27,8547*	211,67
Yeraltı	*Osman Sülün Çeşmesi*			*X*		*59-043*	*Sultanköy Mh. - M.Ereğlisi*	*41,027653*	*27,9541*	96,67
Yeraltı	*Cafer Ağa Çeşmesi*			*X*		*59-047*	*Kayı Mh.- Süleymanpaşa*	*41,04968*	*27,5456*	40,33
Yeraltı	*Galip Arslan Çeşmesi*			*X*		*59-048*	*Yeşilsırt Mh. -*	*41,109276*	*27,4836*	252,00

							Muratlı			
Yeraltı	*Nusratlı Çeşmesi*			*X*		*59-050*	*Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa*	*40,94873*	*27,4504*	186,00
Yeraltı	*Hasan Kurtulmuş Çeşmesi*			*X*		*59-051*	*Mahramlı Mh. - Süleymanpaşa*	*40,940225*	*27,188*	152,50
Yeraltı	*Çakırlar Çeşmesi*			*X*		*59-052*	*Dedecik Mh. - Süleymanpaşa*	*40,972187*	*27,1599*	12,67
Yeraltı	*Generli Çeşmesi **			*X*		*59-053*	*Generli Mh. - Süleymanpaşa*	*40,99014*	*27,1286*	0,00
Yeraltı	*Yörük Vadi Çeşmesi*			*X*		*59-055*	*Yörük Mh. - Malkara*	*40,91934*	*27,0596*	225,00
Yeraltı	*Hüseyin Güner Çeşmesi*			*X*		*59-056*	*Kırıkali Mh. - Malkara*	*40,95091*	*27,0472*	94,67
Yeraltı	*Gülsüm Eker Çeşmesi*			*X*		*59-058*	*Kuyucu Mh.- Malkara*	*40,871517*	*27,0389*	173,00
Yeraltı	*Hüseyin Güngör Çeşmesi*			*X*		*59-059*	*Kınıklar Mh. - Süleymanpaşa*	*40,92403*	*27,178*	36,00
Yeraltı	*Mürrüvet Çeşmesi*			*X*		*59-060*	*Nusratfakı Mh. - Süleymanpaşa*	*40,946644*	*27,3195*	100,00
Yeraltı	*Mustafa Aktan Çeşmesi*			*X*		*59-061*	*Kavakçeşme Mh. - Malkara*	*40,848213*	*27,0355*	134,50
Yeraltı	*Kırkkepenekli Çeşmesi*			*X*		*59-062*	*Kırkkepenekli Mh. - Muratlı*	*41,168267*	*27,5901*	189,00

* = Generli Çeşmesi kuruduğu için 2017 yılında numune alınamadı.

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

“B.4.” ve “B.5.” bölümünde verilmiştir.

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

“B.5.” bölümünde verilmiştir.

B.3.2. Yayılı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

*İlimizde toplam **4.157.606 da** alanda tarım yapılmaktadır. Bu toplam alan içerisinde; **4.014.178 da** tarla tarımı,**111.414 da** meyve ve **32.014 da** alanda ise sebze tarımı yapılmaktadır. Toplam tarım alanı içerisinde; **3.989.229 da** alanda kuru tarım yapılmaktadır, sulu tarım yapılan alan ise **168.377 da**' dır. İlimiz genelinde tarımsal faaliyetlerde **198.695 ton** kimyevi gübre ile **635.300 ton** pestisit kullanılmıştır. (Kaynak Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2017)*

B.3.2.2. Diğer

İlimizde tarımsal vahşi depolama sahası yoktur.

B.4. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.4.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.4.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ ilinde su temini için gölet (%6,21), kaynak (%3,52) , baraj (%3,36) ve yaklaşık 393 adet kuyudan (%86,91) su çekilmiştir.

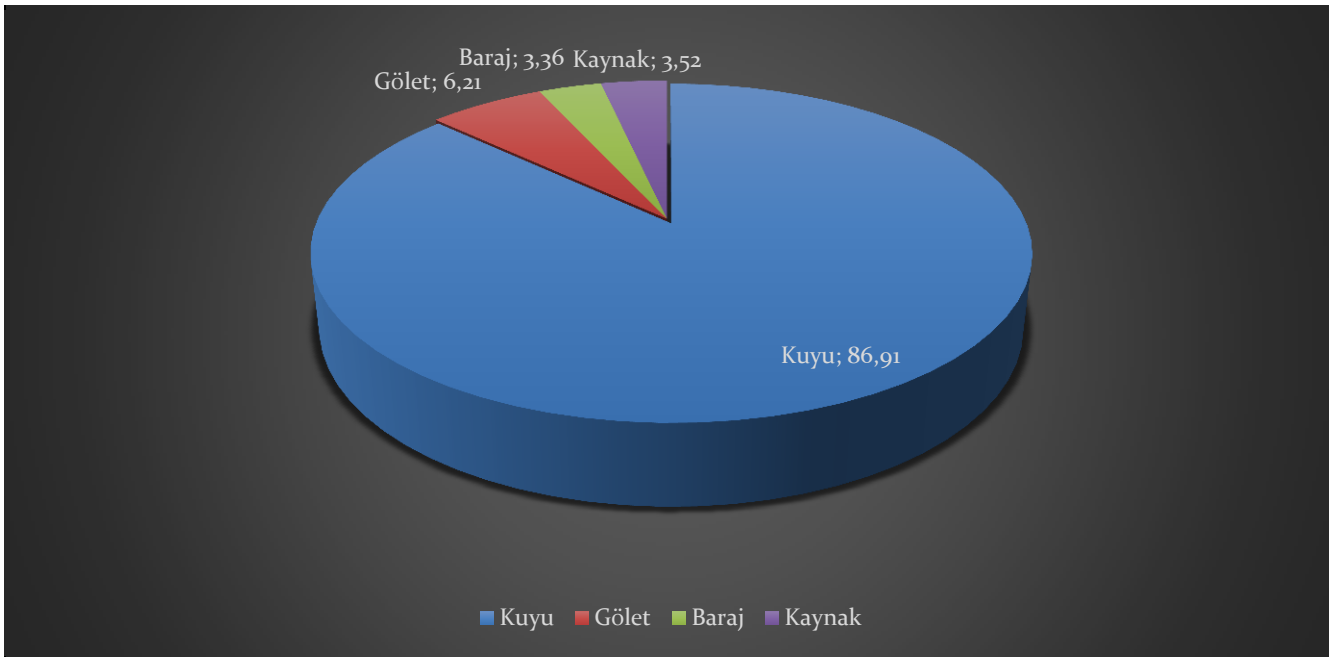

Şekil B.6 – Tekirdağ ilinde 2017 Yılı Belediyeler Tarafından İçme ve Kullanma Suyu Şebekesi İle Dağıtılmak Üzere Temin Edilen Su Miktarının Kaynaklara Göre Dağılımı (TESKİ, 2018)

TESKİ Genel Müdürlüğü tarafından İl mülki sınırları içerisindeki 11 ilçe belediyesine içme ve kullanma suyu şebekesi hizmeti verilmektedir.

TESKİ Genel Müdürlüğü olarak 11 ilçe belediyesi kapsamında içme ve kullanma suyu hizmeti verilen nüfus 2017 yılı için 1.005.463 olup, toplam nüfusun ilçe belediyelerine göre dağılımı aşağıdaki tablodadır.

2017 Yılı İlçelerimizde Yaşayan Yerleşik Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi (TESKİ, 2018)

İLÇE ADI	İçme Suyu Şebekesi İle Su Temini(Nüfus Yüzdesi %)	Kendi İmkânlarıyla Su Temini(Kuyu)(Nüfus Yüzdesi %)	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	% 100	% 0	196.031
Çorlu	% 100	% 0	260.437
Saray	% 100	% 0	49.180
Malkara	% 100	% 0	52.456
Muratlı	% 100	% 0	28.127
Çerkezköy	% 100	% 0	157.931
Şarköy	% 100	% 0	31.518
Ergene	% 100	% 0	60.881
Hayrabolu	% 100	% 0	32.035
Marmaraereğlisi	% 100	% 0	24.598
Kapaklı	% 100	% 0	112.269
TOPLAM	% 100	% 0	1.005.463

B.4.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içmesuyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2017 yılında yeraltı su kaynaklarından 65.535.219 m^3/yıl su temin edilmiştir. Tekirdağ İlinde toplam 9 adet içme ve kullanma suyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

Çizelge B.15 - İçme Suyu Arıtma Tesisleri ve Hizmet Ettikleri Nüfus (TESKİ,2018)

SIRA NO	İÇME SUYU ARITMA TESİSİ	DEBİ	BİRİM	HİZMET ETTİĞİ NÜFUS(KİŞİ)
1	Marmaraereğlisi İçme Suyu Arıtma Tesisi	115,74	l/sn	11711
2	Yeniçiftlik İçme Suyu Arıtma Tesisi	17,36	l/sn	9040
3	Barbaros İçme Suyu Arıtma Tesisi	72	l/sn	6075
4	Kumbağ İçme Suyu Arıtma Tesisi	23,15	l/sn	2216
5	Şarköy İçme Suyu Arıtma Tesisi	90	l/sn	19433
6	Sağlamtaş İçme Suyu Arıtma Tesisi	17	l/sn	2685
7	Hasköy İçme Suyu Arıtma Tesisi	4	l/sn	1173
8	Dambaslar İçme Suyu Arıtma Tesisi	3	l/sn	324
9	Pınarca İçme Suyu Arıtma Tesisi	15	l/sn	1829

- Marmaraereğlisi İlçesi içme suyu arıtma tesisi 115,74 l/sn debi ile 11711 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göleti ve kuyulardan sağlanmaktadır.
- Marmaraereğlisi İlçesi Yeniçiftlik Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17,36 l/sn debi ile 9040 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Barbaros Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 72 l/sn debi ile 6075 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajı ve Yazır Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Kumbağ Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 23,15 l/sn debi ile 2216 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Yazır Göletinden sağlanmaktadır.
- Şarköy İlçesi içme suyu arıtma tesisi 90 l/sn debi ile 19433 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Şarköy Göletinden sağlanmaktadır.
- Malkara İlçesi Sağlamtaş Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17 l/sn debi ile 2685 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Müstecep Göletinden sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Hasköy içme suyu arıtma tesisi 4 l/sn debi ile 1173 kişiye hizmet vermektedir. Arsenik giderimi amacı ile yaptırılmıştır. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Dambaslar Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 3 l/sn debi ile 324 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyudan sağlanmaktadır.
- Kapaklı İlçesi Pınarca Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 15 l/sn debi ile 1829 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.

B.4.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

2017 Yılı İçme Suyu Temin Edilen Kaynaklar(TESKİ,2018)

KAYNAK TÜRLERİ	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERALTI SUYU(m^3/yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERÜSTÜ SUYU(m^3/yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI ORANI (%)	ARITMA DURUMU
Yeraltı Su Kuyuları	56.954.434			**ARITILMIYOR**
Müstecep-Deliler Göleti		182.500		**ARITILIYOR**
Yazır Göleti		1.759.600		**ARITILIYOR**
Türkmenli Göleti		2.008.587		**ARITILIYOR**
Şarköy Göleti		61.798		**ARITILIYOR**
Kaptaj		60.000		**ARITILMIYOR**
Çokal Barajı		2.200.00		**ARITILIYOR**
Kaynak	2.308.300			**ARITILMIYOR**
TOPLAM	59.262.734	6.272.485		**65.535.219**

B.4.2. Sulama

B.4.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

Bölge arazisinin sulanması amacıyla yapılan baraj ve göletlerin sulama kanalları klasik ve kanalet tip olarak yapımları ile toplam 565,4 km. uzunluğundadır. Bu kanalların 155 km'lik bölümü ayaklı kanalet tipinde inşa edilmiştir. DSİ tarafından inşaa edilen kanal ve Kanalet yapımları 2011 yılı itibariyle 268,4km. olup, Mülga İl Özel İdaresi Köy Hizmetleri Müdürlüğü tarafından ise 297 km.lik bir kanal inşaa edilmiştir. İl genelinde mevcut bulunan baraj ve göletlerde balık üretiminin yapılması da büyük ölçüde hızlandırılmış durumdadır. Sulama amaçlı kullanılan göletlerin tamamı homojen toprak dolgu tipindedir.

Çizelge B.27-Devlet Su İşleri Sulama Alanlarına Ait Bilgiler (DSİ 11. Bölge Müdürlüğü, 2017)

Göletin Adı	Göl Hacmi hm^3	Sulama Alanı (net) ha	Çekilen Su Miktarı hm^3	Kullanım Amacı
Karaidemir Barajı	111,6	7720	62,500	Sulama Taşkın Koruma
Bıyıkali Göleti	3,589	255	1,073	Sulama
Bayramşah Göleti	1,911	123	0,309	Sulama
Temrezli Göleti	1,036	117	0,492	Sulama
Ulaş Göleti	0,290	-	-	Sulama
Şarköy Göleti	1,206	-	1,053	İçme Suyu
Türkmenli Göleti	15,292	345	5,950	Sulama İçme Suyu
Karacahalil Göleti	0,888	117	0,510	Sulama
Hanoğlu Göleti	4,630	744	-	Sulama
Yazır Göleti	5,450	360	-	Sulama+ İçme
İnanlı Göleti	0,612	47	0,299	Sulama
TOPLAM	146,504	9828	72,186	

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.4.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde tarımda çiftçiler tarafından salma sulama sistemi tercih edilmektedir. Fakat ildeki kuraklığa karşı mücadele kapsamında çiftçi tarafından yapılan vahşi sulama yerine basınçlı sulama sistemlerinin uygulanmasını sağlamak, basınçlı sulama sistemlerinden öncelikle damla sulama olmak üzere ve yağmurlama sulamanın da yapılmasına uygun bitki özelliklerine göre değerlendirilmesi ve yaygınlaştırılması desteklemek ve bu konuda üreticileri bilgilendirmek amacıyla toplandılar ve sempozyumlar düzenlenmektedir.

B.4.3. Endüstriyel Su Temini

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Ergene, Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Muratlı İlçeleridir.

2016 yılı endüstriyel amaçlı su kullanımı 142.455.899 m^3/yıl olup, işletmelerin % 97,8'i kuyu suyu, % 0,3'ü taşıma suyu, % 0,1'i yağmur suyu, % 0.1'i şebeke suyu, % 1,7 'si geri kazanım suyudur. İşletmeler tarafından kullanılan soğutma suyu geri dönüşümlü olarak kullanılarak, alıcı ortama deşarj edilmemektedir.

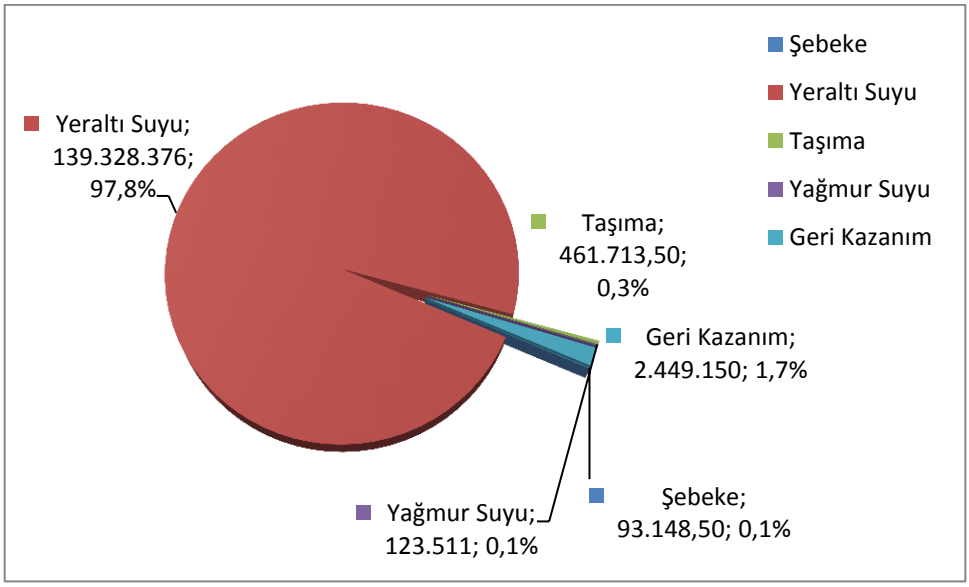

Şekil B.7- İlimizde Sanayinin Kullandığı Su Kaynakları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)
*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.4.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Tekirdağ ilinde mevcut bulunan akarsulardan enerji üretimi yapılmamakla birlikte, bu akarsuların belli bir kısmından tarımsal sulama amaçlı faydalanılmaktadır. Tekirdağ ilinde bulunan akarsuların debisi Tablo 3'de verilmiştir.

Çizelge B.28- Tekirdağ ilindeki Akarsuların Debileri (DSİ 113. Şube Müdürlüğü, 2017)

Adı	Uzunluğu (km.)	l Sınırları içindeki Uzunluğu (km.)	Toplam Uzunluğu % Oranı	Debisi (m^3/sn)
Ergene Nehri	264	86.6	32.8	28.73
Besiktepe Deresi	98.2	32.7	85.6	1.5
Hayrabolu Deresi	96.3	96.3	100	4.88
Çorlu Deresi	86.2	71.9	83.4	2.65
Muratlı Deresi	40.7	6	14.74	1.25

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.4.5. Rekreasyonel Su Kullanımı

İl genelinde suyun rekreasyonel amaçlı kullanımına ilişkin henüz herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Dolayısıyla buna dair bilgi mevcut değildir.

B.5. Çevresel Altyapı

B.5.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

2017 yılında ilimiz sınırları içinde yaşayan yerleşik nüfusun yaklaşık %9,80 i fosseptik, % 90,20 si kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanmıştır. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet alan nüfus her yıl artmaktadır.

İLÇE	Kanalizasyon şebekesinden faydalanan Nüfus Yüzdesi %	Fosseptik Nüfus Yüzdesi %	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	90%	10%	196.031
Çorlu	97%	3%	260.437
Saray	90%	10%	49.180
Malkara	98%	2%	52.456
Muratlı	75%	25%	28.127
Çerkezköy	99%	1%	157.931
Şarköy	65%	35%	31.518
Ergene	99%	1%	60.881
Hayrabolu	70%	30%	32.035
Marmaraereğlisi	25%	75%	24.598
Kapaklı	85%	15%	112.269
TOPLAM	**90,20%**	**9,80%**	**1.005.463**

TESKİ Genel Müdürlüğü, Büyükşehir Belediyesi hizmet alanı içerisinde bulunan 11 ilçe belediyesinden 10 ilçede (Süleymanpaşa, Çorlu(Yenice), Çorlu İleri Biyolojik Marmaraereğlisi, Şarköy, Saray, Malkara, Hayrabolu, Muratlı, Çerkezköy İleri Biyolojik) atıksu arıtma tesis hizmeti

vermektedir. Atıksu arıtma tesis hizmeti verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı %87,02'dir.

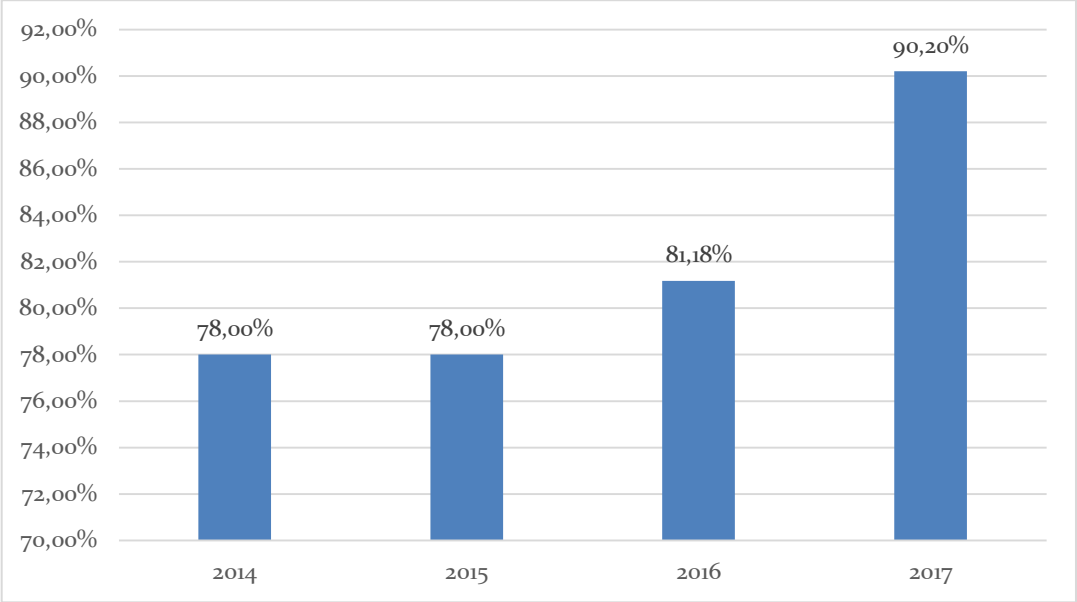

Şekil B.8 – Tekirdağ ilinde 2017 Yılı Kanalizasyon Hizmeti Verilen Nüfusun Belediye Nüfusuna Oranı

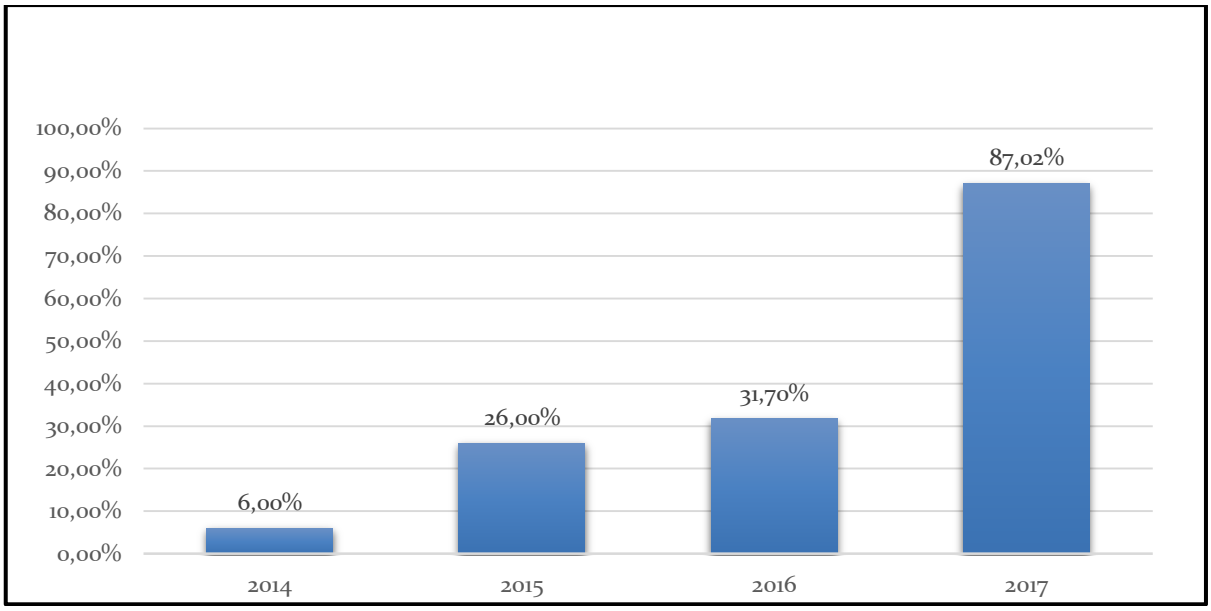

Şekil B.9 –Tekirdağ ilinde 2017 Yılı Atıksu Arıtma Tesisi İle Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (TESKİ, 2018)

Yerleşim Yerinin Adı		Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m^3/sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus	Oluşan AAT Çamur Miktarı(ton/gün)
		Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri						
İlçeler	Marmaraereğlisi	Sultanköy Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		720	0,0052	K: 41° 01' 14,24" D: 27° 58' 42,99"		2592	0,05
	Marmaraereğlisi	Marmaraereğlisi Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		3840	0,012	K: 40° 57' 52,09" D: 27° 56' 11,69"	Var	11439	0,24
	Marmaraereğlisi	Yeniçiftlik İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	+	3000	0,035	K: 40° 59' 50,43" D: 27° 49' 22,71"		9314	0,31
	Çorlu	Yenice Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		3000	0,009	K: 41° 00' 58,94" D: 27° 43' 52,34"		1425	0,08
	Çorlu	Çorlu - Ergene İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Kesin Kabul Aşamasında		+	+	+	60000	0,138	K: 41° 04' 39,00" D: 27° 46' 80,00"		260435	
	Ergene	Yeşiltepe, Sağlık , Cumhuriyet ve Marmaracık Mahalleleri	NOT: Oluşan atıksular Çorlu ileri Biyolojik atıksu arıtma tesisine gönderilecektir.							K: 41° 04' 39,00" D: 27° 46' 80,00"		35534	
	Süleymanpaşa	Toki Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		800	0,009	K: 40° 59' 22,42" D: 27° 35' 47,19"		1000	0,02
	Süleymanpaşa	Barbaros Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		200	0,002	K: 40° 54' 09,82" D: 27° 28' 03,67"		5080	
	Şarköy	Mürefte Atıksu Arıtma Tesisi			+	+		1000	0,012	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"	Var	2450	0,07
	Süleymanpaşa	Batı AAT			+	+	+	40440	0,46	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"		167083	
	Şarköy	Şarköy Derin deniz Deşarj Tesisi			+			54950	0,64	K: 40° 59' 02,00" D: 27° 29' 04,00"	Var	19727	
	Hayrabolu	Çerkezmüsellim Atıksu Arıtma Tesisi	İnşa Aşmasında		+	+		600	0,005	K: 41° 16' 41,53" D: 27° 00' 56,48"		2478	
	Hayrabolu	Şalgamlı Atıksu Arıtma Tesisi	İnşa Aşmasında		+	+		300	0,004	K: 41° 02' 58,97" D: 27° 00' 22,63"		1342	
	Hayrabolu	Hayrabolu İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Devir İşlemi Yapıldı		+	+	+	5339	0,04	K: 41° 13' 49,12" D: 27° 06' 34,82"		18277	0,95
	Malkara	Malkara İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Devir İşlemi Yapıldı		+	+	+	7320	0,063	K: 40° 53' 56,10" D: 26° 55' 21,96"		29753	1,3
	Malkara	Kozyörük Doğal Arıtma Tesisi			+			466	0,01	K: 41° 00' 44,02" D: 26° 57' 26,30"		1260	
	Muratlı	Muratlı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Devir İşlemi Yapıldı		+	+	+	5236	0,037	K: 41° 10' 46,49" D: 27° 28' 33,01"		28125	0,9

	Saray	Saray İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Devir İşlemi Yapıldı		+	+	+	7166	0,03	K: 41° 25' 28,24" D: 27° 54' 43,32"		26568	1,2
	Saray	Beyazköy Doğal Arıtma Tesisi			+			95	0,001	K: 41° 20' 24,51" D: 27° 54' 43,32"		1258	
	Çerkezköy	Çerkezköy - Kapaklı İleri Biyolojik Atıksu Arıtma Tesisi	Kesin Kabul Aşamasında		+	+	+	52800	0,61	K: 41° 15' 54,00" D: 27° 55' 58,00"		270187	

Çizelge B.15 - Tekirdağ İlinde 2017 Yılı Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (TESKİ, 2018)

B.5.2. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Çizelge B.16– Tekirdağ İlinde 2018 Yılı OSB'lerde Atıksu Arıtma Tesislerinin Durumu (TÇŞİM,2018)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı	Deşarj Koordinatları
Çerkezköy OSB	Faaliyette	80.000	Fiz+Kim+Bio	80 ton/gün	Çorlu Deresi	K41.25740 D27.91547
Deri OSB	Faaliyette	36.000	Fiz+Bio	60 ton/gün	Çorlu Deresi	564854,27 Y 456165,85 X WGS84
Avrupa Serbest Bölge	Faaliyette	2500	Fiz+Bio	0,16 ton/gün	Ergene Deresi	567268,96 Y 4571178,81 X WGS84
Hayrabolu	Proje	5000	Fiz+Bio			
Malkara	Proje	5000	Fiz+Bio			
Velimeşe (Yalıboyu, Kapaklı, Veliköy)	İnşaat (%55)	150.000	Fiz+Kim+Bio		Çorlu Deresi	
Muratlı	İnşaat (%100)	25.000+12.500	Fiz+Kim+Bio		Çorlu Deresi	
Ergene 1	İnşaat (%42)	60.000	Fiz+Kim+Bio		Ergene Deresi	
Ergene 2	İnşaat (%100)	60.000+30.000	Fiz+Kim+Bio		Ergene Deresi	
Çorlu -1	İnşaat (%100)	15.000	Fiz+Kim+Bio		Şerefli Deresi	

İlimizde bulunan 12 adet OSB'den 3 tanesine (Çerkezköy, Çorlu Deri, ASB) AAT'leri kurulu ve faaliyettedir. Malkara ve Hayrabolu OSB'lerine ait AAt'lerinin proje onayları alınmış olup; çalışmalar devam etmektedir. Diğer 8 OSB'nin atıksularının arıtılacağı 5 adet merkezi AAT'lerin inşaatları tamamlanmak üzere olup; ancak atıksu kanalizasyon altyapı ihalelerinin yapılmasına müteakip devreye alınıp faaliyete geçecektir.

Ayrıca; İlimizde Ergene Havzası koruma eylem planı kapsamında yürütülen Ergene Havzasında bulunan sanayi tesislerinin atıksularının yönetimi kapsamında arıtıldıktan sonra Marmara Denizine Derin Deniz Deşarjı Kapsamında; Çerkezköy, Çorlu Deri, ASB, Velimeşe, Çorlu-1, Ergene-1, Ergene-2 OSB'lerine ait Arıtılmış Atıksuların Tekirdağ İli, Çorlu İlçesi, Yenice Mahallesi, Şerefli Deresi Mevkiinde derin deniz deşarjı ile deşarj edilecektir. Projede kara boru hattı-derin deniz deşarjı-2 adet tünel inşaat çalışmaları devam etmektedir.

Gerçek Zamanlı Uzaktan Atıksu İzleme Sistemi Genelgesi kapsamında atıksu debisi 10.000 m3/gün ve üzerinde olan 7 adet endüstriyel nitelikli atıksu arıtma tesisi sürekli atıksu izleme sistemi ile donatılmış olup, kirletici parametreler online olarak izlenmekte ve kirlilik durumunda anında müdahale edilmektedir.

B.5.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

İlimizde bir adet II. sınıf katı atık düzenli depolama tesisi mevcut olup (TİÇHİB), toplamda 9.6 hektarlık alana kurulmuştur. Tesiste sızıntı suyu toplama havuzu mevcut olup, projesi onaylanmış sızıntı suyu arıtma tesisi yapım aşamasındadır.

B.5.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde özellikle beton santrallerinde atıksu geri kazanım uygulamaları yaygın bir şekilde yürütülmektedir. Bunun yanı sıra tekstil sanayisinde de Atıksuyun ve kirlilik yükünün azaltımı ile atıksuyun geri kazanılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

B.6. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.6.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Ergene Havzası içerisinde idari bölünmeye göre dört ilimizin toprakları bulunmaktadır. Bunun içerisinde Tekirdağ İlinin payı %37,3 ile (400.577 hektar) en fazladır. Havzada yer alan İlçelerin nüfus yoğunluğu dağılımına bakıldığında ise Tekirdağ İlinin onbir İlçesinden yedisi (Saray, Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Malkara, Ergene, Kapaklı) Ergene havzasında yer almaktadır. Ergene Nehrinin bölgede gelişen sanayileşme sonrası kirliliğinin gündeme gelmesinden bu yana geçen süreçte farklı kurum ve kuruluşlarca (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, D.S.İ.) kirlilik ölçümleri yapılmaktadır. Bunlardan edinilen bilgilere göre ise Ergene Nehrini besleyen en büyük kol olan Çorlu Deresi ve yan kolları Çerkezköy ve Çorlu'daki yoğun sanayileşme sonrası kirlenmeye maruz kalmaktadır.

Ergene Nehrinin ve Kollarının suyu "Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği"nde verilen kalite sınıfları ile kıyaslandığında (fiziksel ve inorganik kimyasal parametreler) ve (organik parametreler) grubu parametreler açısından su kalitesinin 4. sınıf olduğu saptanmış bulunmaktadır ve su kalitesindeki bozulma artarak devam etmektedir. Tekirdağ ilinin toplam alanı 631.300 ha'dır. 2017 yılında Tekirdağ ilinin toplam tarım alanı 415.760,6 ha.'dır. İlin tarım alanlarının Tekirdağ ili tüm arazi varlığına oranı %66 olarak belirlenmiştir. 2017 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün izni ile 89,9 ha tarım alanı tarım dışı alana çıkarılmıştır. Tarım dışına çıkarılan alanın ilin tüm arazi varlığı içindeki oranı %0,001424'dür. Trakya'da özellikle Tekirdağ İlinde amaç dışı arazi kullanımı ile ilgili olarak yıllar itibariyle sanayi %675,4 gibi çok yüksek bir artış oranında olup, ikinci sorun yazlık ev veya turizm amaçlı yapılanmalardır. (%806,4 artış) Bu sektörü toprak sanayi, kentleşme, kamu yatırımları izlemektedir. Trakya da en önemli çevre sorunlarının başında gelen, erozyon varlığıdır.

Tekirdağ İlinde hafif derecede ve orta derecede erozyon sorunu vardır. 2017 yılı itibariyle Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından toplam erozyon alanı ve il içindeki erozyona maruz kalınan alanların tüz araziye oranına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Tekirdağ İli özellikle; Çorlu-Çerkezköy-Muratlı civarındaki süzek (geçirgen) tarım topraklarının gübrelenmesine itina gösterilmelidir. Bu alanlarda verilen kolay çözünebilir azotlu gübre uygulaması yerine yavaş yavaş çözünebilir kimyevi gübre formlarının ikame edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde taban suyu kirlenmesi

görülecektir. Bölgedeki taban suların önemli bir kısmının nitrat ve amonyum açısından kirlidir. Ülkemizde hektar başına ilaç tüketimi 1.512 gr./ha. aktif madde kullanımı ise 598 gr/ha.(Bu değer Avrupa ortalamasının yaklaşık onda biridir.) Örneğin bu miktar Fransa ve Almanya'da 4,70 kg/ha., İtalya'da 7,6 kg/ha., Hollanda'da 17,7 kg/ha.dır.

İlimizde ise 2011 yılı verilerine göre dekara ilaç tüketimi poli-kültür tarımının yapıldığı yılda 2-3 ürünün alındığı Ege ve Akdeniz Bölgelerinin çok altında bulunmaktadır. 2017 yılında Tekirdağ İli toplam tarım alanlarında kullanılan pestisit miktarı 66.259 kg ve 569.041 litre olmak üzere toplam 635,300 tondur. Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından 2017 yılı itibariyle Tekirdağ ili tarım topraklarının toprak kalitesi (genel sınıflandırması) ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Tekirdağ ili sınırları dahilinde yapılan 5.031 örnekleme ile 4,5 ten daha düşük pH değeri belirlenememiştir.(Normal pH 4,5-5,5 arası) Çerkezköy yöresinde orta derecede asit bulunmaktadır. Ergene Nehri kirliliğine paralel olarak, Tekirdağ ili Çorlu İlçesi, Çorlu Deresinin Çerkezköy'den Ergene Nehri ile birleşme bölgesine kadar ve Ergene Nehrinin büyük bir bölümünde canlı bulunmamakta ya da bazı bölgelerde kirliliğe karşı toleranslı olan canlı grupları yaşayabilmektedir.

Ayrıca; Toprak kirliliğinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespiti, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesi ile ilgili olarak; 08.06.2010 tarihli ve 27605 sayılı R.G.'de yayımlanarak Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş olup; bu kapsamda ilimizde 887 adet Faaliyet Ön Bilgi Formu onaylanmıştır.

Çizelge B.17 - Tekirdağ İlinde 2017 Yılı İçin Tespit Edilen Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliğine İlişkin Veriler (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/Tekirdağ Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü/2018)

	Var	Yok	Varsa Ne/Neler Olduğunu Belirtiniz
Potansiyel kirletici faaliyetler var mı?	x		**Tarımsal ilaçlar, kimyevi gübreler, fabrika atıkları vb.**

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda ne tür temizleme faaliyetleri* yapılıyor? (Aşağıdaki temizleme yöntemleri dikkate alınmalıdır)
		Var	Yok	
1.Çorlu	Sanayi, Kimyasal gübre ve pestisitler	x		Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında havza kirliliğinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar devam etmektedir.
2.Muratlı 3.Çerkezköy Kısmen ildeki diğer tarımsal ve sanayi alanları	Sanayi, Kimyasal gübre ve pestisitler	x		Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında havza kirliliğinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar devam etmektedir.

Not: 2017 yılı itibariyle Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından toprak kirliliği ile ilgili yapılan bir çalışma bulunmamaktadır.

***Noktasal Kaynaklı Toprak Kirliliği Temizleme Yöntemleri**

Biyoremediasyon
Fitoremediasyon
Parsel arıtımı
Buharlaştırma
Biyo havalandırma
Elektrokinetik arıtma
Yerinde oksidasyon
Solvent ekstraksiyonu
Hava ile dağıtma (Air sparging)
Buharlaştırma
Termal arıtma
Reaktif Barrier teknolojisi
Yerinde yıkama (In-situ Flushing)

B.6.2. Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanımı

İlimizde arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili herhangi yapılmış bir çalışma yoktur.

B.6.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

Doğaya Yeniden Kazandırma Planı, Madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan sahaların geriye düzenlenme, duyarlılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren süreci tanımlayan plandır.

Madencilik Faaliyetleri sonucu Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 23.01.2010 itibari ile Müdürlüğümüze yaklaşık 69 adet olup çalışma süreleri henüz sona ermemiştir. Çalışma süreleri sona ermesine müteakip gerekli denetim ve kontroller tarafımızdan yapılacaktır.

Madencilik faaliyetleri sonucu hafriyat, katı atıklar, sıvı atıklar, toz ve gürültü gibi çevresel etkiler oluşmaktadır. Oluşacak olası çevresel etkilere karşı 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uyularak tedbirler alınmaktadır. Madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmektedir.

Yapılan madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmekte, çalışılan alan orman alanı ise yeniden ağaçlandırılması için gerekli önlemler alınmaktadır. Yer altı işletmeciliğinin açık ocak işletmeciliğinde olduğu gibi çevreye olumsuz etkileri yoktur.

B.6.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.18 – (Tekirdağ) ilinde 2017 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları
(Kaynak; Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2018)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	**59.729**	415.760,6
Fosfor	**16.563**	
Potas	**3.184**	
TOPLAM	**79.476**	**415.760,6**

Çizelge B.19 - (Tekirdağ) ilinde 2017 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb) (Kaynak; Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2018)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsekdisitler	Böcekler	48.439	415.760,6
Herbisitler	Yabancı Otlar	296.832	
Fungisitler	Fungal Hastalıklar	285.053	
Rodentisitler	Rodenler	0.875	
Akarisitler	Akarlar	2.662	
Diğer	(Nematodlar, Kabuklu Bitler Vb.)	1.439	
TOPLAM		**635.300**	**415.760,6**

Çizelge B.20 – (Tekirdağ) ilinde 2017 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Kaynak; Tekirdağ İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 2018)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	**Analiz Yapılan Yer** (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	**Analiz Tarihi**	**Analiz Edilen Madde**	**Tespit Edilen Birikim Miktarı** (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Not: *Müdürlüğümüz tarafından toprakta pestisit birikimini tespit etmek amacıyla yürütülen bir çalışma yoktur.*

B.7. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ ilinde su kaynakları evsel, sanayi ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirlilik faktörlerinin etkisi altında kalmaktadır. Yoğun gübreleme ve pestisit kullanımı tarımsal alanlardaki dere, akarsu ve gölleri etkilemektedir. Ergene Havzasına günlük yaklaşık 230.000 m³/gün evsel, 330.000 m³/gün sanayi atıksuyu deşarj yapılmaktadır.(6,5 m³/sn) Hali hazırda özellikle Tekirdağ İlinde hiçbir Belediyenin AAT'si bulunmamakta olup, İller Bankası ve DSİ Genel Müdürlüğü tarafından Atıksu Arıtma Tesislerinin yapımı ile ilgili gayretli bir çalışma yürütülmektedir. OSB ortak arıtmalarının ve evsel arıtmaların devreye alınması sonrası oluşacak çamurun (yaklaşık 1000 ton/gün) bertarafı ve geri kazanımı konusunda Bakanlığımız ile Namık Kemal Üniversitesi arasında çalışmalar devam etmektedir.

Sanayi kirliliğine bağlı olarak Ergene nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV.sınıf su kalitesi seviyesinde olup, su kalitesi iyileştirme çalışmaları Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. Bakanlığımızın Ölçüm İzleme Daire Başkanlığınca; Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı kapsamında Ergene Havzası su kalitesi ilkbahar ve sonbahar aylarını kapsayacak şekilde Ergene Nehri üzerinde 13 noktadan yapılmaktadır.

Bu noktalardan 6 nokta Tekirdağ, 4 nokta Kırklareli, 3 nokta Edirne illerinde yer almaktadır. Bakanlığımızca Ergene Nehri'nin, Genel Şartlar, (A) Oksijenlendirme Parametreleri ve (B) Nutrient (Besin Elementleri) Parametrelerinde IV. sınıf, (C) İz Elementler (Metaller)'de ve (D) Bakteriyolojik Parametrelerde ise III. Sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Marmara Derin Deniz Deşarjının gerçekleştirilmesine müteakip, dere ve nehirlere atıksu deşarjı önlenerek derelerdeki debi oranın azalması ve ileriki yıllarda su kalitesinde iyileşmeler görülebilecektir.

Kaynaklar

-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/2018
-Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü/2018
-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2018

C. ATIK

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

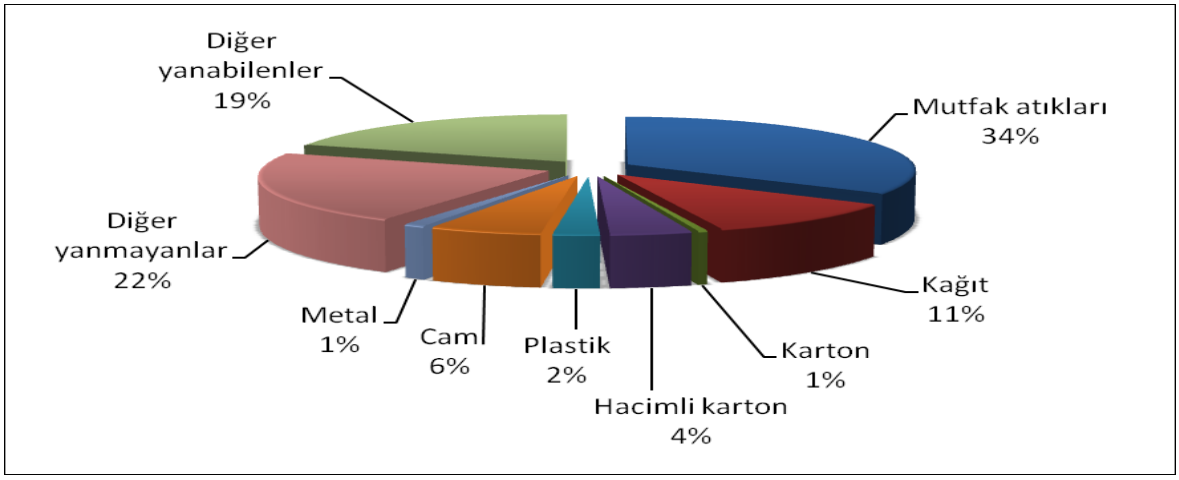

Şekil C.12 - Tekirdağ ilinde katı atık kompozisyonu
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Tekirdağ İlinde bulunan bazı İlçelere göre evsel katı atık miktarları "Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı" çevre kirlilik grubu verilerinden yararlanılarak Tablo C.1 de gösterilmiştir.

Çizelge C.21 Tekirdağ ilinde 2017 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetleri ni Kim Yürütüyor ?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Büyükşehir	1.861.621	1.005.463	2.159,48	1.146,6	1,16	1,14	5	Çevre Yönetim Birimi	x	-	-	-
İl Geneli													

*Belediye(B), Özel Sektör(OS), Belediye Şirketi(BŞ) seçeneklerinden uygun olanın sembolünü yazınız.

Tekirdağ İlinde evsel nitelikli katı atıklar Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait 02.10.2017 tarih ve 73709 sayılı Çevre İzin ve Lisans Belgesi bulunan Demirli Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde depolanmaktadır. Fakat ambalaj atıkları ayrı toplama çalışmaları İl genelinde her ilçede ambalaj atıkları yönetim planı çerçevesinde devam etmektedir. Tıbbi atıklar, Süleymanpaşa İlçesinde kurulan sterilizasyon tesisi aracılığıyla diğer atıklardan ayrı olarak toplanmaktadır.

Atıkların Bertaraf Yöntemleri

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımasına karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanmasına yönelik çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmekte olup; il genelinde tüm ilçelerde ambalaj atıkları yönetim planları çerçevesinde toplama yapılmaktadır.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıkları için **ilimizde** oluşturulmuş lisanlı düzenli depolama tesisi olmamakla birlikte, bu konuda hem Belediyeler hem de özel şahıslar çalışma yapmaktadır. Özel şahısların belirlediği alanlara bu konuda ÇED Belgesi ve lisans alma çalışmaları devam etmektedir.

İlimizde oluşan hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıklarının büyük kısmı özellikle Belediyelerin çöp depolama alanlarında örtü malzemesi olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hafriyat ve bitkisel toprak çevre düzenlenmesinde ve şahıslara ait arazilerin ıslahında kullanılmaktadır. Böylece şahıslara ait kullanılmaz durumda olan araziler tekrardan tarıma kazandırılmaktadır.

C.3. Ambalaj Atıkları

"Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında **İlimizde** 51 adet Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi, 56 adet Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi faaliyet göstermektedir.

Çizelge C.22 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları

(Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2018)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Tedarik Edilen Ambalaj Miktarı (kg)	Toplanan Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)
Plastik	37.789.501	18.085.236	4.394.268	10.559.404	15.454.269
Metal	4.366.585	580.231	3.131.019	164.253	36.828
Kompozit	11.596.278	252.205	262.081	38.183	34.773

Kağıt Karton	46.531.755	46.006.597	6.479.523	40.334.508	1.194.533.494
Cam	33.608.151	1.695.676	242.341	155.680	2.528.148
Ahşap	24.539.437	17.554.621	8.252.501	20.222.185	17.982.123
Toplam	158.431.707	84.174.566	22.761.733	71.474.213	1.230.569.635

İlimizde 2017 yılı sonu itibarıyla 95 adet ambalaj üreticisi, 939 adet piyasaya süren ve 77 adet tedarikçi işletme sayısı bulunmaktadır.

İlimizde 11 adet Onaylı Ambalaj Atık Yönetim Planı bulunmaktadır.

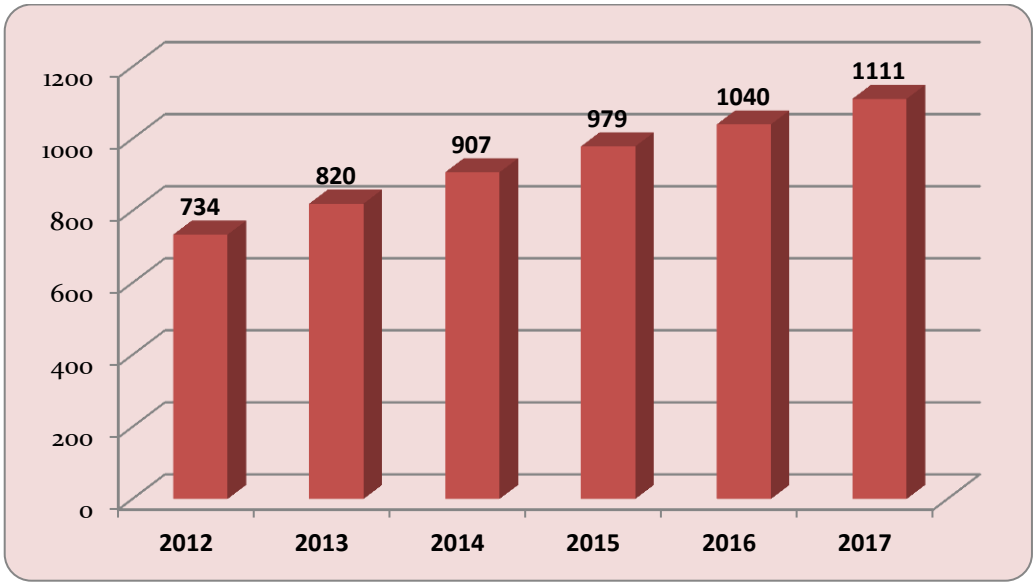

Şekil C.13 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı kayıtlı ekonomik işletmeler
(Kaynak, Ambalaj Bilgi Sistemi; 2018)

C.4. Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır. İlimizde oluşan ve endüstriden kaynaklanan 2017 yılı tehlikeli atık miktarı 111.047,347ton'dur.
İlimizde 16 adet tehlikeli atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

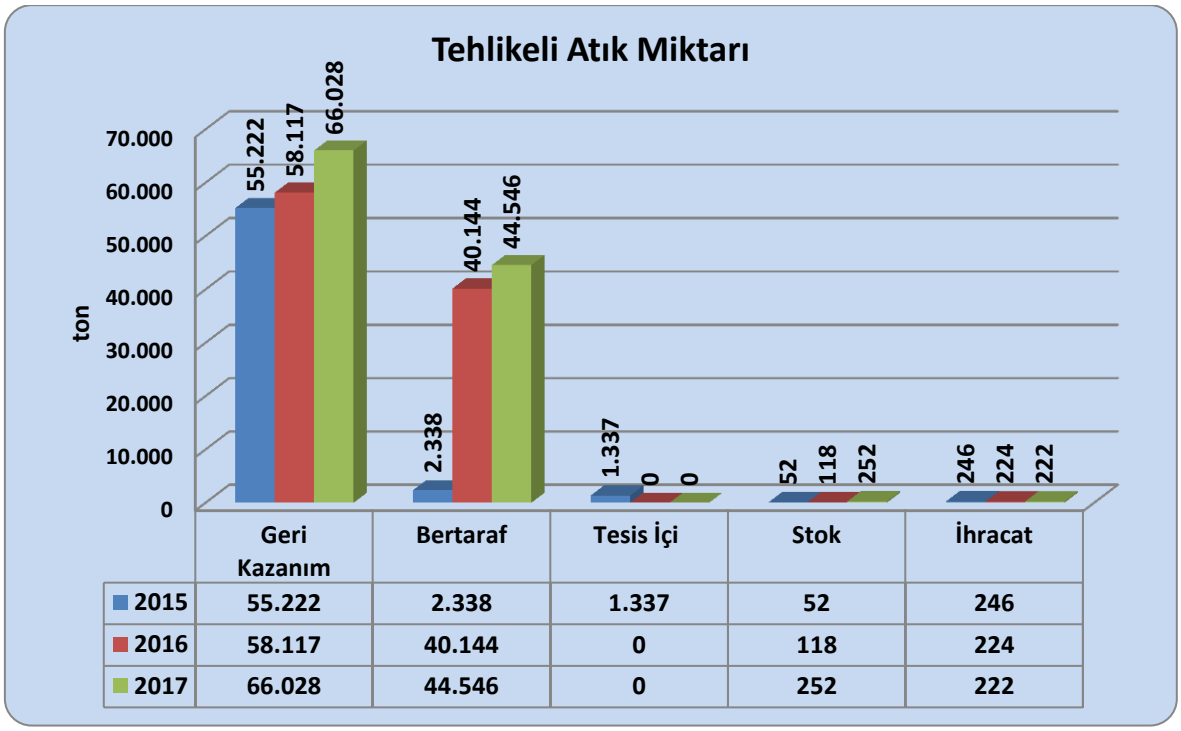

Şekil C.14 – atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

Çizelge C.23 - Tekirdağ ilinde atık işleme ve miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	1.969.192
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretim	834.116
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	0
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	22.153.244
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	48.760
R6	Asitlerin veya bazların yeniden üretimi	199.650
R7	Kirliliğin azaltılması için kullanılan parçaların(bileşenlerin) geri kazanımı	0
R8	Katalizör parçalarının (bileşenlerinin) geri kazanımı	0
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	1.962.164
R10	Ekolojik iyileştirme veya tarımcılık yararına sonuç verecek arazi ıslahı	0
R11	R1 ile R10 arasındaki işlemlerden elde edilecek atıkların kullanımı	0

R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	33.718.906
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	5.141.485
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	353
D2	Arazi ıslahı (örn: sıvı veya çamur atıkların toprakta biyolojik bozulmaya uğraması vs.)	0
D3	Derine enjeksiyon (örn: pompalanabilir atıkların kuyulara, tuz kayalarına veya doğal olarak bulunan boşluklara enjeksiyonu ve benzeri)	0
D4	Yüzey doldurma (örn: Sıvı yada çamur atıkların kovuklara, havuzlara ve lagünlere doldurulması ve benzeri)	0
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücresel depolama ve benzeri)	42.419.642
D6	Deniz/okyanus hariç bir su kütlesine boşaltım	0
D7	Deniz yatakları dahil deniz/okyanuslara boşaltım	0
D8	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	0
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	902.800
D10	Yakma (karada)	1.158.215
D11	Yakma (deniz üstünde)	0
D12	Sürekli depolama (bir madende konteynırların yerleştirilmesi ve benzeri)	0
D13	D1 ila D12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce harmanlama veya karıştırma	0
D14	D1 ila D13 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce yeniden ambalajlama	0
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	64.882

C.5. Atık Madeni Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların "Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine" uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında

gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıklarını kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir. İlimizde oluşan 2017 yılı atık yağ miktarı 2.282,4 tondur.

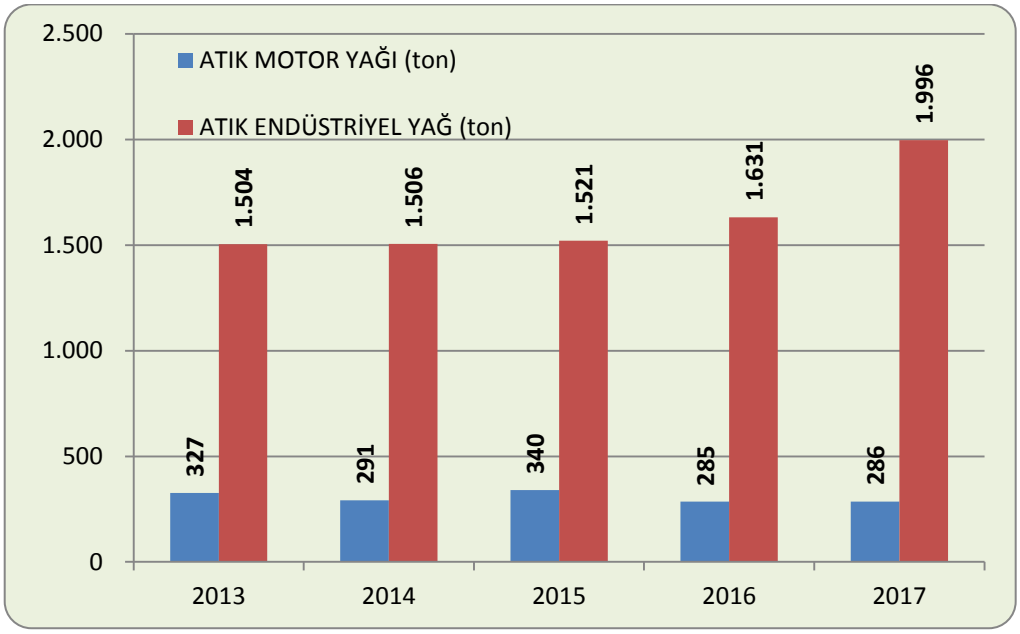

Şekil C.15 – Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları*
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

* Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

Atık motor yağı kodları	:	13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
Atık endüstriyel yağ kodları	:	12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.24 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

Geri kazanım* (ton)	Nihai bertaraf (ton)	İhracat (ton)	Stok (ton)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (ton)
2.028	5	222	27	0

*Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

C.6. Atık Pil ve Akümülatörler

İlimizde atık pil ve akümülatörler Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği gereğince lisanslı tesisler tarafından toplanmaktadır.

Çizelge C.25 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler
(Atık Yönetim Uygulaması, Mayıs 2018)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER						
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen		Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri		Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı	
Depo Sayısı	Kapasitesi (ton)		Sayı	Kapasite (ton/yıl)	Miktarı (ton)	%
2	2	107	-	-	-	-

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

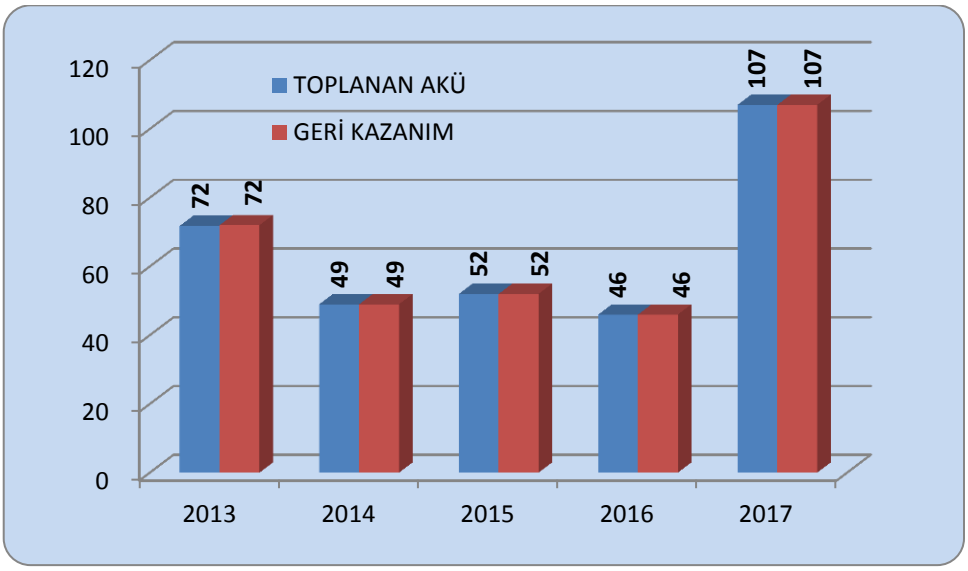

Şekil C.16 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (ton)
(Atık Yönetim Uygulaması, 2018)

Çizelge C.26 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)
(Atık Yönetimi Uygulaması, Mayıs 2018)

2013	2014	2015	2016	2017
71.758	48.636	52.015	45.914	106.601

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.27 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (Kg)
(Atık Yönetimi Uygulaması, Mayıs 2018)

2013	2014	2015	2016	2017
101	181	82	403	225

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

C.7. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan bitkisel atık yağlar Bakanlığımızdan lisans almış geri kazanım tesislerine verilerek bertaraf edilmektedir.
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında ilimizde 2 adet bitkisel atık yağ ara depolama tesisi, 3 adet bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

Çizelge C.28 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler
(Atık Yönetimi Uygulaması, Mayıs 2018)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis[1]		Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton)[2]		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi	
Sayısı	Kapasitesi (ton)	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)
2		143,95	2,86	3	

[1] Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil
[2] Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilecektir.

C.8. Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

İlimizde oluşan ömrünü tamamlamış lastikler "Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği" hükümleri doğrultusunda işlem görmektedir.

Çizelge C.29 – Tekirdağ İli Yıllara Göre ÖTL Toplama Miktarları (Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Mayıs 2018)

YILLAR	ATIK MİKTARI (kg)
2012	58.950
2013	136.469
2014	125.348
2015	87.486
2016	160.332
2017	198.835

C.9. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (AEEE)

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması düzenli yapılmamakla birlikte belediyelerin lisanslı tesislerle birlikte oluşturduğu toplama sistemi mevcuttur. Vatandaşların belediye müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde lisanslı tesis bulunmadığından söz konusu lisanslı tesisler diğer illerden gelmektedir. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmekte olup, Belediyelerin getirme merkezi oluşturma çalışmaları sürmektedir.

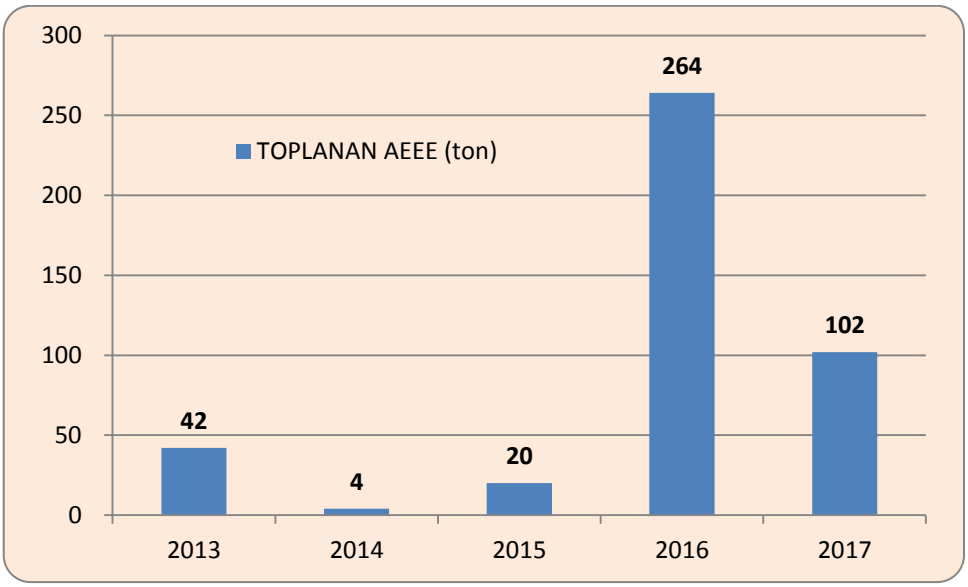

Şekil C.18 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

Çizelge C.31 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar (Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri		AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri		Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
Sayısı	Hacmi (m^3)	Sayısı	Hacmi (m^3)		Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	-	-	-	-	-

C.10. Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar

"Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik" kapsamında **İlimizde** 2 (iki) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

Çizelge C.32 - Tekirdağ ilinde 2017 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı
(Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
2	-	-	-

C.11. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde toplamda 133 adet tehlikesiz atık toplama-ayırma belgesi almış tesis bulunmakta olup, 12 adet Geçici Faaliyet Belgeli ve 64 adet Çevre Lisanslı olmak üzere toplam 76 adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi mevcuttur.

İlimizde 2017 yılında 845.183,2 ton tehlikesiz atık oluşmuş olup; 415.728,6 ton tehlikesiz atık geri kazanılmış, 429.454,6 ton tehlikesiz atık ise bertaraf edilmiştir.

C.11.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Çizelge C.34 – Tekirdağ ilinde 2017 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri üretim kapasiteleri, cüruf ve bertaraf yöntemi
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadde Miktarı (ton/yıl)	Atık Kodu	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Yöntemi
KAPTAN DEMİR ÇELİK END. VE TİC.A.Ş. (M.EREĞLİSİ ŞUBE)	-	100201	48.556	R5

C.11.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral mevcut değildir.

C.11.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

İlde sanayi kuruluşları ve belediyenin sanayi/evsel/ kentsel atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları lisanslı tesisler tarafından bertaraf edilmektedir.

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve endüstriden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi ile ilgili bilgiler bölüm B.6.2'de daha ayrıntılı olarak verilmiştir.

C.12. Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıklar, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından toplanarak sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara konularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahasına götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

Çizelge C.36 – 2017 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetimi Uygulaması, 2018)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	ton/yıl	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Süleymanpaşa Belediyesi	X		X		363,71		X		X	
Çerkezköy Belediyesi	X		X		170,15		X		X	
Çorlu Belediyesi	X		X		290,69		X		X	
Hayrabolu Belediyesi	X		X		5,26		X		X	
Malkara Belediyesi	X		X		8,99		X		X	

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu	ton/yıl	Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Marmaraereğlisi Belediyesi	X		X		5,12		X		X	
Muratlı Belediyesi	X		X		5,11		X		X	
Saray Belediyesi	X		X		5,16		X		X	
Şarköy Belediyesi	X		X		16,77		X		X	
Ergene Belediyesi	X		X		8,63		X		X	
Kapaklı Belediyesi	X		X		23,55		X		X	

*Tıbbi atık taşıma aracı sayısı "adet" olarak belirtilecektir.

Çizelge C.37 - Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

	2013	2014	2015	2016	2017
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	**402**	**506,9**	**682,5**	**805,5**	**932,53**

C.13. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir.

C.14. Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibariyle uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımasına karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla,

toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

Çizelge C.39 – Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	1
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	107
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	16
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	3
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	1
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	76
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	0

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018
- Atık Yönetim Uygulaması, 2018

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de ”Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi”ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. “Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik” hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi’ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

Çizelge Ç.40 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında SEVESO kuruluşlarının sayısı
(BEKRA Bildirim Sistemi 2018)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	17
Üst Seviye	14
Kapsam Dışı	489
TOPLAM	

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

BEKRA Bildirim Sistemine 520 adet tesis bildirim yapmış olup; bunlardan 14 adedi üst seviye 17 adedi alt seviye kuruluş olduğu görülmüştür. 489 adet tesis ise kapsam dışı kalmıştır.

Kaynaklar
BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Tekirdağ İli'nin Karasal Biyolojik Çeşitlilik ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme çalışmaları ihale ile verilen Sevgi ALTUN-Lesmanat Danışmanlık tarafından gerçekleştirilmesi sonucu; 730 arazi 361 literatürden olmak üzere 1091 bitki, 20 memeli, 218 kuş , 22 iç su balık, 16 sürüngen, 9 amfibi, 1032 omurgasız ve 263 tohumsuz bitki türü olmak üzere toplam 2671 tür tespit edilmiştir. Ayrıca biyolojik çeşitliliğin diğer basamakları olan ekosistem çeşitliliği ile ilgili 7 temel makroekosistem ve 33 farklı EUNIS habitat tipi kaydedilmiştir.

D.1. Flora

Tespit edilen endemik flora türleri;

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Bitki	Su Papatyası	Tripleurospermum hyrgophyllum	X	
	Ağca Kavağı	Taraxacum turcicum	X	
	Zarif Kangal	Cirsium baytopae	X	
	Kulindor	Centaurea hermanni	X	
	Kum Belumotu	Asperula littoralis	X	
	Ümraniye Çiğdemi	Crocus pestalozzae	X	
	Kumul Nakili	Silene sangaria	X	
	Kilyos düğmesi	Centaurea kilaea	X	
	Ebülmülük	Achillea multifida	X	
	Kedi Kişnişi	Ferulago macrosciadia	X	
	Kıl Kuyruk	Ferulago humilis	X	

D.2. Fauna

Tespit edilen endemik fauna türleri;

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Kuş	Anadolu sıvacısı	Sitta krueperi	X	
Balık	Yılan Balığı	Aguilla anguilla		X

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

D.DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK başlığı altındaki D.3 Ormanlar ve Milli Parklar bölümü İşletme Müdürlüğümüz faaliyet alanına girmekte olduğundan bu bölüme ilişkin bilgiler aşağıya çıkartılmıştır.

İLİ	İLÇESİ	ORMAN ALANI (Ha.)	ORMAN DIŞI ALANI (Ha.)	İLİN ORMAN %'Sİ
TEKİRDAĞ	Malkara	22.560	93.914	19
	Hayrabolu	4.020,9	100.748,7	4
	Şarköy	26.261,7	22.110,8	54
	Süleymanpaşa	18.749,4	88.133,1	21
	Muratlı	1.009	41.691	2,5
	Çerkezköy	2.832,5	8.629	25
	Kapaklı	5.123	13.077	28
	Çorlu	2.426	42.984,6	5
	Ergene	0	41.800	0
	Marmara Ereğlisi	0	17.500	0
	Saray	26.830	47.263	36
İL TOPLAMI		109.812,5	517.851,2	17

İldeki toplam 109.812,5 Ha. Orman alanının 93.045,00 Ha'ı verimli, 16.767,5 Ha.'ı verimsiz ormanlardır. Verimli orman alanları, toplam orman alanının % 85 'ini oluşturmaktadır.

İlin kuzey bölümünde yer alan ormanlar daha çok yapraklı ağaçlardan oluşmakta olup, Meşe, Kayın asli türleri hakimdir. İlin güney bölümünde ise meşe, gürgen, ıhlamur, akçaağaç vb. yapraklı ağaçlar ile kızılçam, karaçam, fıstıkçamı ağaçlarından oluşan ibreli türler bulunmaktadır. 2014 yılında amenajman planlarının yenilenmesi neticesinde İlin orman alanı % 5 artış göstermiştir. Ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarının sonucu olarak ta verimli orman alanları % 35 artmıştır.

Şube Müdürlüğümüz sorumluluk alanında; İlimiz Saray İlçesi, Kastro Mevkii'nde Çamlıkoy Tabiat Parkı ve İlimiz Şarköy (Uçmakdere Mahallesi) ile Süleymanpaşa (Yeniköy Mahallesi) hudutlarında Kartaltepe Tabiat Parkı olmak üzere toplam iki adet Tabiat Parkımız bulunmaktadır.

Saray İlçesi Çamlıkoy Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florası, Bölgede ağaç ve çalılardan; Karaçam, Macar Meşesi, Saçlı Meşe, Doğu Gürgeni, Kara Gürgen, Dışbudak, Kayın, Akçaağaç, Ihlamur, Kızılağaç, Menengiç, Ardıç, Kocayemiş, Funda, Alıç, Yabani Muşmula, Ahlat, Kuşburnu, Böğürtlen, otsu türlerden; Orman Sarmaşığı, Papatya, Hindiba, Uyuz Otu, Sütleğen, Ayrık Otu, Çiğdem, Sinir Otu, Sığır Kuyruğu, Yapışkan Otu, Çuha Çiçeği, Menekşe vs. bulunmaktadır. Alanda bulunan kumul, zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Kasatura kumulları olarak bilinen bu kumullarda; Asperulla littoralis,, Centaurea kilea, İsatis arenaria, Linum tauricum ssp., Bosphori, Silena sangaria gibi endemik kumul bitkileri bulunmaktadır. (Kaynak: Türkiye'nin Kuzey Kumullarının Korunmasına Dair Rapor)

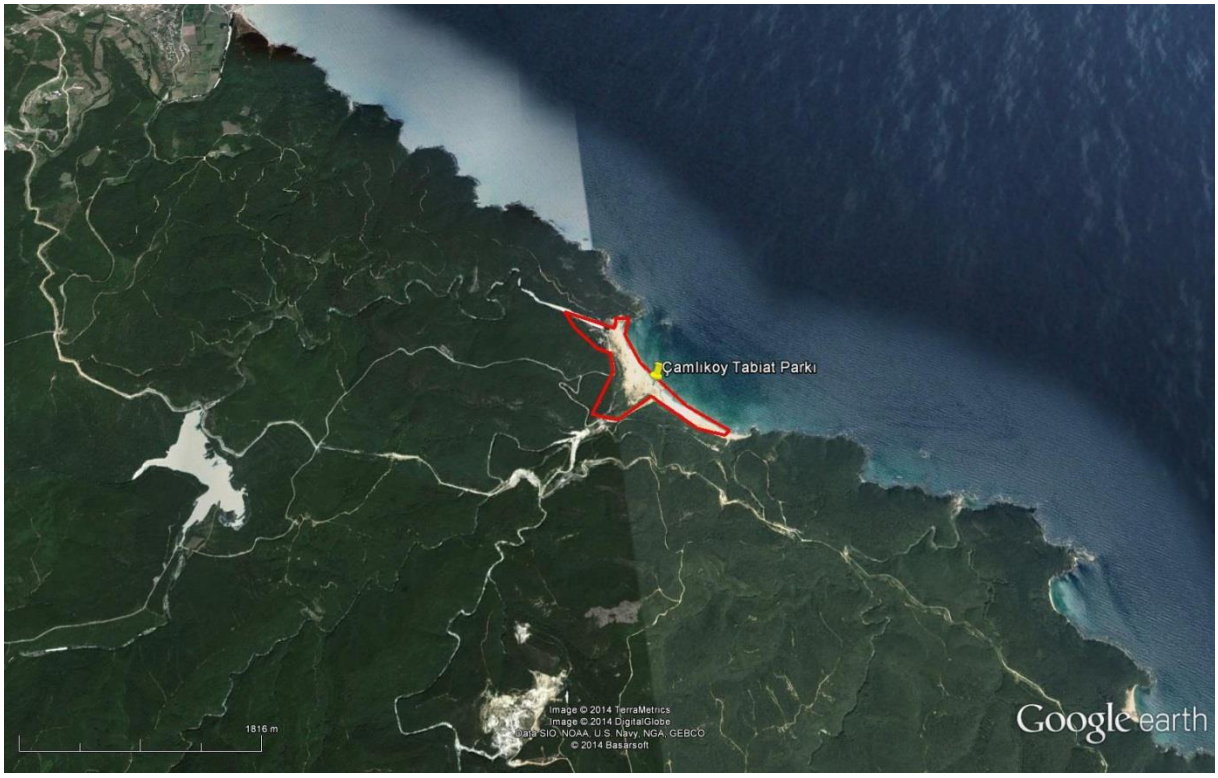

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırlarında (Uçmakdere, Yeniköy) yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçaıhlamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

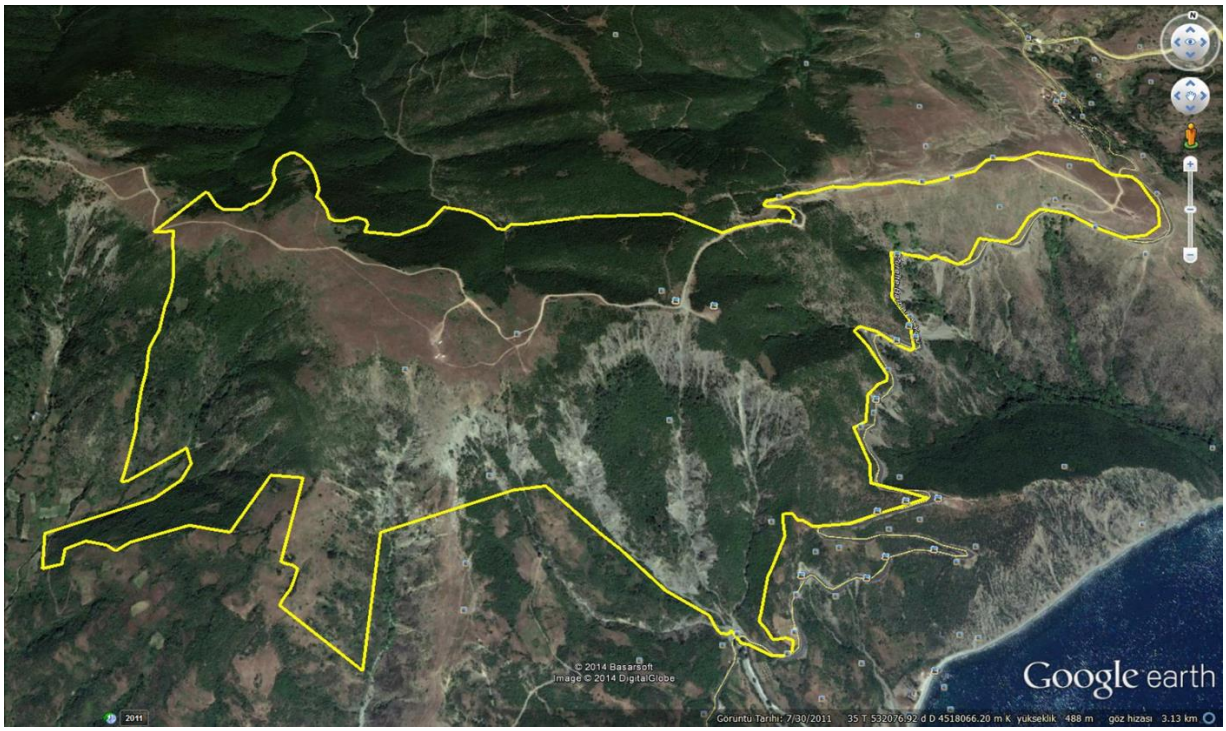

D.4. Çayır ve Mera

İldeki çayır ve mera alanı 325.782 da.'dır. Toplam arazi varlığı içindeki payı %5,16'dır. IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlağa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetişebilir.

VI.sınıf araziler,işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırlarında (Uçmakdere, Yeniköy) yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçaıhlamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

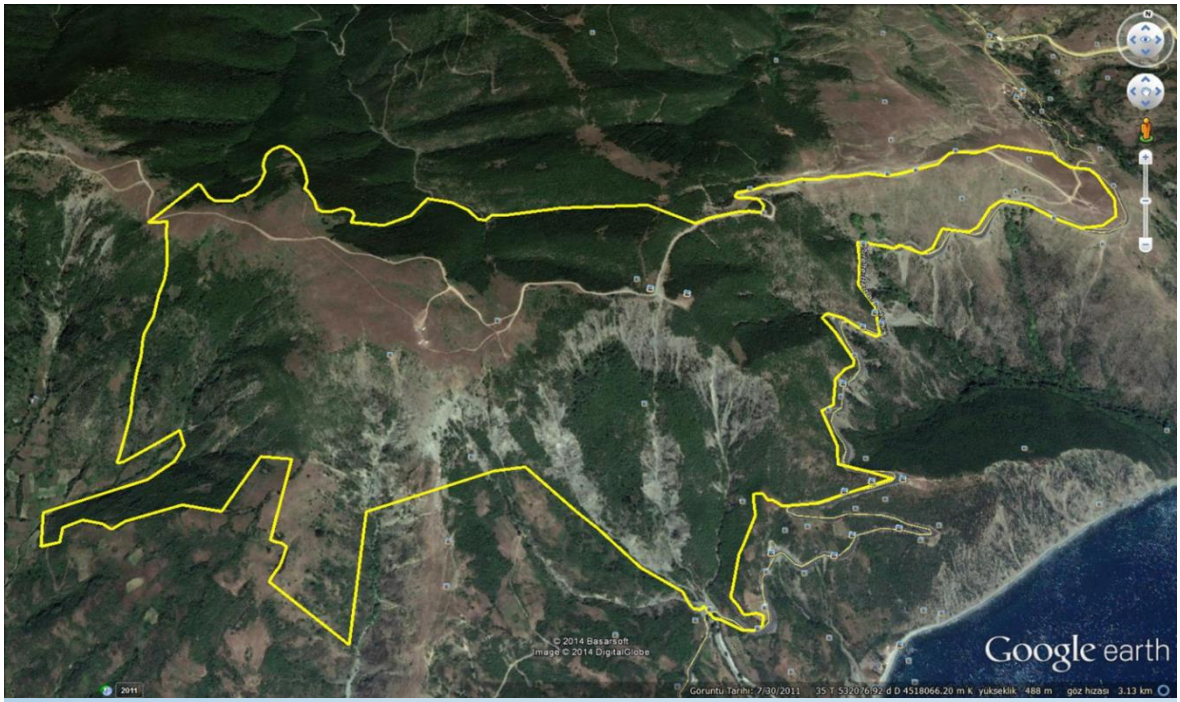

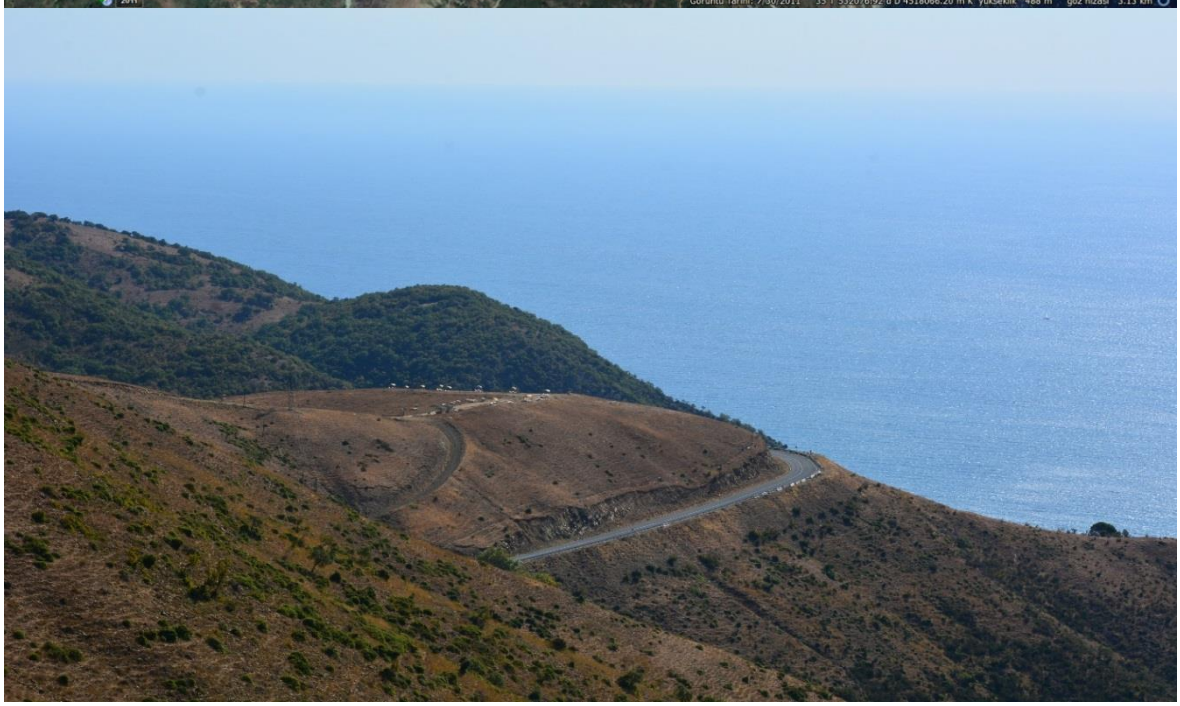

Resim D.2 Kartaltepe Tabiat Parkı Bitki Örtüsü ve Florası / Şarköy İlçesi, (Orman Su İşleri 1. Bölge Müdürlüğü,2016)

D.5. Sulak Alanlar

İlimizde "Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği" kapsamında, tescilli sulak alan bulunmamaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

17.08.2011 tarihli ve 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının görevlerine ilave olarak doğal sit alanları ve tabiat varlıklarını yönetmek amacı ile; doğal değerlerin sürdürebilirlik anlayışıyla yönetilmesi, sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşanması amacıyla Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerler olup, anıt ağaç ve mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır**.** Doğal Sit Alanları da korunlar alanlar statüsünde

644 Sayılı ve 29/6/2011 tarihli "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" de Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü'nün görevleri şu şekilde açıklanmıştır:

a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

b) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.

c) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.(1)

ç) Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.

d) Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.

Ayrıca; 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK'nın 14 üncü maddesi ile bu bentte yer alan "değiştirmek," ibaresinden sonra gelmek üzere "onaylamak," ibaresi eklenmiştir.

e) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldırmak, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işlettirmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

Orman ve orman rejimine tabi olmayan yerlerde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca tespit edilen veya ettirilen tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri diğer koruma alanları ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının tescil ve ilanı Bakanın onayı ile yapılır. Ancak Bakanlıkça yapı yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dahil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanları Bakanlar Kurulu kararı ile tescil ve ilan edilir. Uygulama imar planı kararı ile yapı yasağı getirilen özel mülkiyete konu alanlara ilişkin arazi ve arsa düzenlemesi, trampa veya kamulaştırma işlemleri, bu alanların yönetimi ve işletmesini üstlenen kuruluşlarca veya Bakanlıkça gerçekleştirilir

TEKİRDAĞ İLİNDE BULUNAN KORUNAN ALANLAR

1. Doğal Sit Alanları

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında ve veya su altında bulunan korunması gerekli alan olarak ilimizde tescilli 8 tane doğal sit alanı vardır

Çizelge D–Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

SIRA NO	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL	
				TARİH	NO
1	S. PAŞA	İSMAİL YAZICI MAHALLESİ 131 ADA 137 NOLU PARSEL	1. DERECE DOĞAL SİT	10.05.1996	3110
2	S. PAŞA	KUMBAĞ DUT LİMANI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344
3	S. PAŞA	KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344
4	ÇERKEZKÖY / ERGENE	VELİKÖY DEĞİRMEN DERE ANTİK SU KAYNAKLARI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	12.07.1996	3261
5	ŞARKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASI YANI ÇINARLIK ALAN	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	30.06.1993	1429
6	ŞARKÖY	KIZILCATERZİ-KOCAALİ-ŞENKÖY	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	09.07.1998	4777
7	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNGÖRMEZ MAĞARALARI	1. DERECE DOĞALARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994
8	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNEŞKAYA MAĞARALARI	II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994

2. Anıt Ağaçlar

Yaş, çap ve boy itibariyle kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folkloründe, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, doğal ve uzun ömre sahip olan ağaç olması itibariyle koruma altına alınmaktadır. İlimizde tescilli 31 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

Çizelge D.1–Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

NO	İLÇESİ	ADRES/MEVKİİ	ANIT AĞAÇ TÜRÜ	ANIT AĞAÇ TESCİL TARİH NO	YAŞI
1	Süleymanpaşa	Gündoğdu Mahallesi Yahya Kemal Anaokulu Bahçesi 151 Ada 5 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	15.01.1992/1044	499
2	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi Namık Kemal Caddesi 98 Ada	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	06.05.1992/1110	184
3	Süleymanpaşa	Kumbağ Mah. Sütlüce Manastırı Mevkii	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	24.02.1993/1344	719
4	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Girişi Muhtarın Kahvesi Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	234
5	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Güney Girişi Dere yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis	30.06.1993/1429	244
6	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köprü Üstü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	129
7	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149
8	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy Meydanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	229
9	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Çoşkun Market Üst Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	184
10	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kurtkan Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	214
11	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi 4no'lu Kahve Yanı Köşe	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	159
12	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bayram Kasap Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	194
13	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bakkal Önü Camii Karşısı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	325
14	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Önü Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149
15	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Arkası Kuzey Dere Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	274
16	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Bayram Sokağı 1.ağaç	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	179
17	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Su Kuyusu Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	144
18	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy İçi Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	219
19	Süleymanpaşa	Barbaros 2538 Nolu Parsel İçinde Kocaçeşme Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	02.03.2001/6721	169
20	Süleymanpaşa	Yavuz Mahallesi 390 Ada 103 Nolu Parsel Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	12.05.2006/867	209
21	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	94

22	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	69
23	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 366 Ada 2 Nolu Parselde (Rüstem Paşa Cami Avlusu)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	229
24	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 279 Ada 16 Nolu Parsel İçinde (Eski Cami Avlusunda)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	434
25	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi 99 Ada 1 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	159
26	Şarköy	Mürefte (Hamam Önünde)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	280
27	Şarköy	Mürefte (Sağlık Ocağı Yanı)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	240
28	Şarköy	Uçmakdere girişi	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	520
29	Şarköy	Güzelköy Köy Kahvesi Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	20.10.1993/1579	230
30	Şarköy	Güzelköy Köy Camii Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	215
31	Şarköy	Uçmakdere Şarap Fabrikasının Yanı	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	09.06.2006/917	180

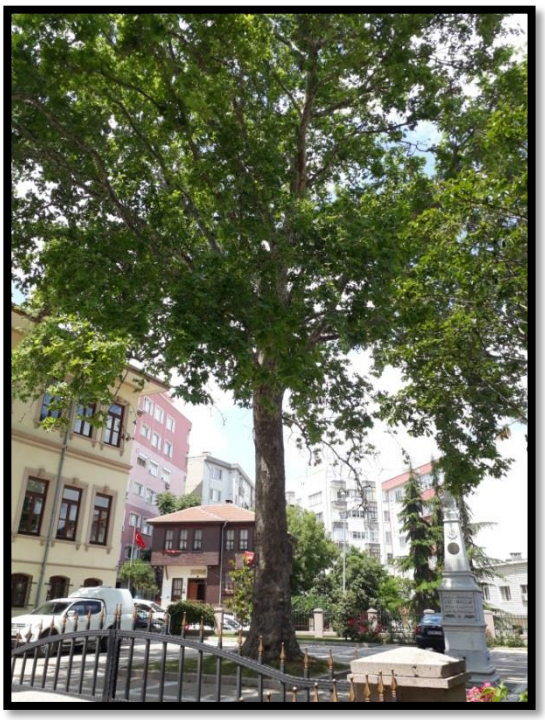

Resim D.3 Tescilli Anıt Ağaçlar Doğu Çınarı (Platanus orientalis) / Süleymanpaşa İlçesi, (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

3. Mağaralar

İçinde mağara ekosistemini oluşturan ve belirgin özellikleri ile kendini belli eden şekil ve yapılar, birbiriyle yaşam bağı olan canlı toplulukları, herhangi bir müdahalede gelişim döngüsü bozulacak hassas bir yaşam alanı bulunan mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Sıra No	Mağaranın Adı	Mağaranın Bulunduğu			Mağaranın Tescil Durumu	Koordinatlar (Projeksiyon-Datum)		Açıklama
		İlçe	Köy/ Mahalle	Mevkii		X:	Y:	
1	**Güneşkaya 1 Mağarası**	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	**4596419,11**	**576585,85**	Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 24.10.1991 tarih ve 116 nolu Kararı ile II. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
2	**Güneşkaya 2 Mağarası**	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	**4596438,57**	**576634,21**	
3	**Güneşkaya 3 Mağarası**	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	**4596409,90**	**576676,79**	
4	**Güneşkaya 4 Mağarası**	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	**4595559,48**	**575534,89**	
5	**Güngörmez Mağaraları**	Saray	Güngörmez	Galata Deresi	1.Derece	**4594071,76**	**580587,74**	I. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
6	**Ceneviz Mağarası**	Saray	Bahçeköy		YOK	**4604300**	**586400**	Tescil Edilmemiştir.
7	**Horataşı Mağarası**	Saray	Ayvacık		YOK	**4594575**	**576600**	
8	**Koca II Mağarası**	Saray	Kavacık		YOK	**4593700**	**575500**	
9	**Küçük Kalaslı Mağarası**	Saray	Ayvacık		YOK	**4594575**	**576350**	
10	**Saklısu Mağarası**	Saray	Bahçeköy		YOK	**4604350**	**586125**	

Resim D.4- Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ

(II.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

İl genelinde doğal sit ve tabiat varlıklarının korunmasına, tescil, onay ve izin işlemlerine yönelik yapılan müracaatlar yerinde incelenerek korunan alanlarda kalması durumunda, Edirne Bölge Komisyonu'nda değerlendirilmek üzere intikali ve sekretarya işlemleri yürütülmektedir.

Korunan alanların dışında kaldığı tespit edilen başvurulara yazılı olarak görüş verilmekte olup; Kamu Kurum ve Kuruluşlar ile şahıs ve özel kuruluşlar tarafından yapılan müracaatlara 2017 yılı itibarı ile verilen görüş sayısı 66_adettir. Ayrıca 11 müracaata istinaden tespit ve keşifler yapılarak Ön İnceleme Raporları hazırlanarak, Edirne Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna sunulmuştur.

Ayrıca; İlimizde tescilli doğal sit alanları ile anıt ağaçlar izlenmekte ve üç ayda bir fotoğraf andırılarak Bakanlığa rapor edilmektedir

D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Doğa korumanın en temel taşlarından biri olarak önemli yaşam alanlarının ve doğal kaynakların korunduğu, sürdürülebilir kalkınma stratejilerinin uygulandığı ve insan faaliyetlerinin kısıtlandığı veya tamamen yasaklandığı alanlar olarak tanımlanan korunan alanlar besin, içme suyu, balıkçılık ve ormancılık gibi insanların sosyal ve ekonomik refahı için gerekli doğal kaynakların korunmasını sağlarlar. Korunan alanlar olmaksızın dünyamızın sağlıklı bir geleceği olabileceğini düşünmek bile mümkün değildir.

Kaynaklar

. Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018

- Doğa Turizmi Master Planı (2013-2023)
- http://www.ogm.gov.tr/2018
- Tekirdağ Orman İşletme Müdürlüğü/2018
- Orman ve Su İşleri Tekirdağ Şube Müdürlüğü/2018

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Tekirdağ İlindeki arazi varlığını, arazi kullanım yetenek sınıfları açısından değerlendirirsek; toplam 621.788 ha. arazinin 507.820 ha. amacı doğrultusunda kullanılan bölümü oluştururken, 113.968 ha. arazi, yanlış ve amaç dışı kullanılan arazileri oluşturmaktadır. İl arazisinin yaklaşık %18'i tarım arazilerinde ve tarım dışı arazilerde, sektörler arasında yanlış ve amaç dışında kullanılmaktadır.

İyi nitelikli ve yörenin en mahsuldar topraklarını I., II. ve III.arazi kullanım yetenek sınıfına giren araziler oluşturmaktadır. Bu arazilerin dikkatle ve özenle korunması gerekmektedir. Ancak I.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %2.6'sı, II.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %14.3 ve III.arazi kullanım yetenek grubundaki arazilerin %20'si yanlış değerlendirilmektedir.

I.sınıf araziler, toprak kullanımlarını engelleyen ve sınırlayan etken yoktur. Bu araziler normal tarım yöntemleriyle yüksek düzeyde ürün alınabilen, iyi nitelikli topraklardan kuruludur. Araziler güvenli olarak çok yoğun toprak işleme ile kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban hayatı için kullanılabilir. Topraklar derin, orta bünyeli ve iyi drenajlıdır. Eğimleri düz veya düze yakındır.

II.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya orta derecede koruma uygulamalarını gerekli kılan bazı sınırlandırmalara sahiptir. Bu sınırlanmalar eğim, erozyon, yaşlığa (drenaj) bağlıdır. Gerekli tedbirler alınarak kültür bitkileri, çayır-mera, orman veya yaban için kullanılabilir.

III.sınıf araziler, bitki seçimini daraltan veya eğim, erozyon, drenaj gibi toprak özellikleri nedeniyle özel koruma uygulamalarını gerektiren veya iyi ürün almak ve toprağı özellikle erozyondan korumak için yoğun önlemlerin alınması gerekli olan topraklardan kuruludur. Yaşlılık sorun olarak ortaya çıkarsa, drenaj gerekebilir.

IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlağa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetişebilir.

VI.sınıf araziler,işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

VII.sınıf araziler, çok şiddetli sınırlandırmalar nedeniyle toprak işlemeye uygun değildir ve büyük ölçüde otlama, orman ve yaban hayatı için kullanılabilir. Çok dik ve sarp eğim, çok şiddetli, erozyon, sığ profil gelişimi, taşlılık, yaşlık, çoraklık, elverişsiz iklim gibi faktörler bu toprakların sınıflandırılmasına etkendir. Bu sınıftaki bazı topraklarda koruma tedbiri almak için ağaç dikimi veya çayır otları ekimi yapılabilir.

VIII.sınıf araziler, kültür bitkilerinin yetişmesi ve ağaçlar için elverişli değildir. Yaban hayatı ve eğlence alanı olarak değerlendirilir. Bu araziler şiddetli erozyona uğramı alanlar, çıplak kayalar, kumullar, kazılarak maden çıkarılan yerler, tuzla kaplı alanlar ve bataklık alanlarıdır.

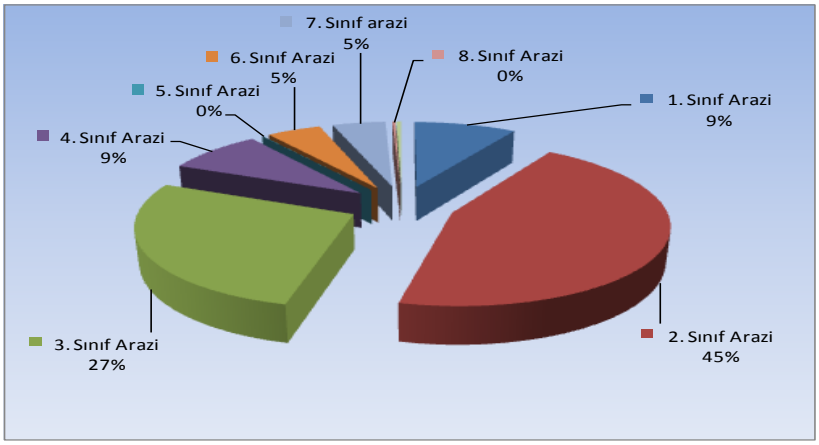

Şekil E.24– Tekirdağ ilinde 2016 Yılı Arazi Kullanım Durumu (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)
*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

Çizelge E.41– 2016 Yılı için Tekirdağ ilinde Arazilerin Kullanımına Göre Arazi Sınıflandırılması (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2017)

Arazi SINIFI	Alanı (ha)	(%)
1. Sınıf Araziler	55.687	9
2. Sınıf Araziler	279.579	45
3. Sınıf Araziler	169.948	27
4. Sınıf Araziler	53.375	9
5. Sınıf Araziler	218	0
6. Sınıf Araziler	29.625	5
7. Sınıf Araziler	29.056	5
8. Sınıf Araziler	1.540	0
Sulu Yüzey	2.760	0
TOPLAM	621.788	100

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

Çizelge: Tekirdağ İlinde Arazi Kullanım Durumu

5. ARAZİ KULLANIMI								
Gösterge: Arazi Kullanımı								
Tanım: Bu gösterge CORİNE Arazi Örtüsü katagorisine göre göreceli arazi örtüsü dağılımını gösterir.								
Önerilen Kaynak: Orman ve Su İşleri bakanlığı								
Kullanımaln Veri ve Gösterge Birimi: 1990-2000-2006-2012 ve sonrası yılları arazi kullanımının miktarını (ha) ve %								
Durum ve Eğilimler: Şekil çizelge yada grafik yer alır								
VERİ FORMATI								
TEKİRDAĞ	**ALAN BÜYÜKLÜĞÜ**							
	1990		**2000**		**2006**		**2012**	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15.855,33	2,55	25.427,25	4,09	28.597,03	4,62	30.156,8	4,87
2) Tarımsal Alanlar	492.834,56	79,37	483.083,79	77,80	478.345,34	77,30	476.971	77,08
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	109.839,25	17,69	109.739,02	17,67	109.006,99	17,62	108.808	17,58
4) Sulak Alanlar	125,45	0,02	80,43	0,01	134,27	0,02	134,27	0,02
5) Su Yapıları	2.306,23	0,37	2.630,35	0,42	2.694,38	0,44	2.708,15	0,44
TOPLAM	**620.960,82**	100,00	**620.960,84**	100,00	**618.778,01**	100,00	**618.778**	100,00
KAYNAK	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bilgi işlem Dairesi Başkanlığı Corine Veritabanı							

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Planlı ve çevreye duyarlı kalkınma ilkeleri doğrultusunda İlimiz sınırlarını da kapsayacak şekilde hazırlanmış ve 13.07.2004 tarihinde Bakanlığımızca onanmış 1/100.000 ölçekli Trakya alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı - BİMTAŞ / İstanbul Metropoliten Planlama ve Kentsel Tasarım Merkezi (IMP) tarafından tamamlanmıştır. Bakanlığımızca plan 24.08 2009 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı ile birlikte, İlimiz içinde planlı dönem başlamış olup, Çevre Düzeni Planı ile gerek kentsel, gerek tarımsal arazinin kullanımında koşullar, sınırlar ve olanaklar tariflenmiştir. Bu doğrultuda, İlimizde gerek coğrafyası, gerekse mevcut durumu ile daha hassas konumdaki "Çorlu Çerkezköy Marmaracık B.Karıştıran ve Muratlı "bölgesi ile "Marmara Ereğlisi, Yenice, Tekirdağ Kumbağ" kıyı aksı da 1/25.000 ölçekli planlama bölgeleri olarak seçilmiş, 1/25000 ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planı 22.08.2011 tarihinde Onaylanmıştır.

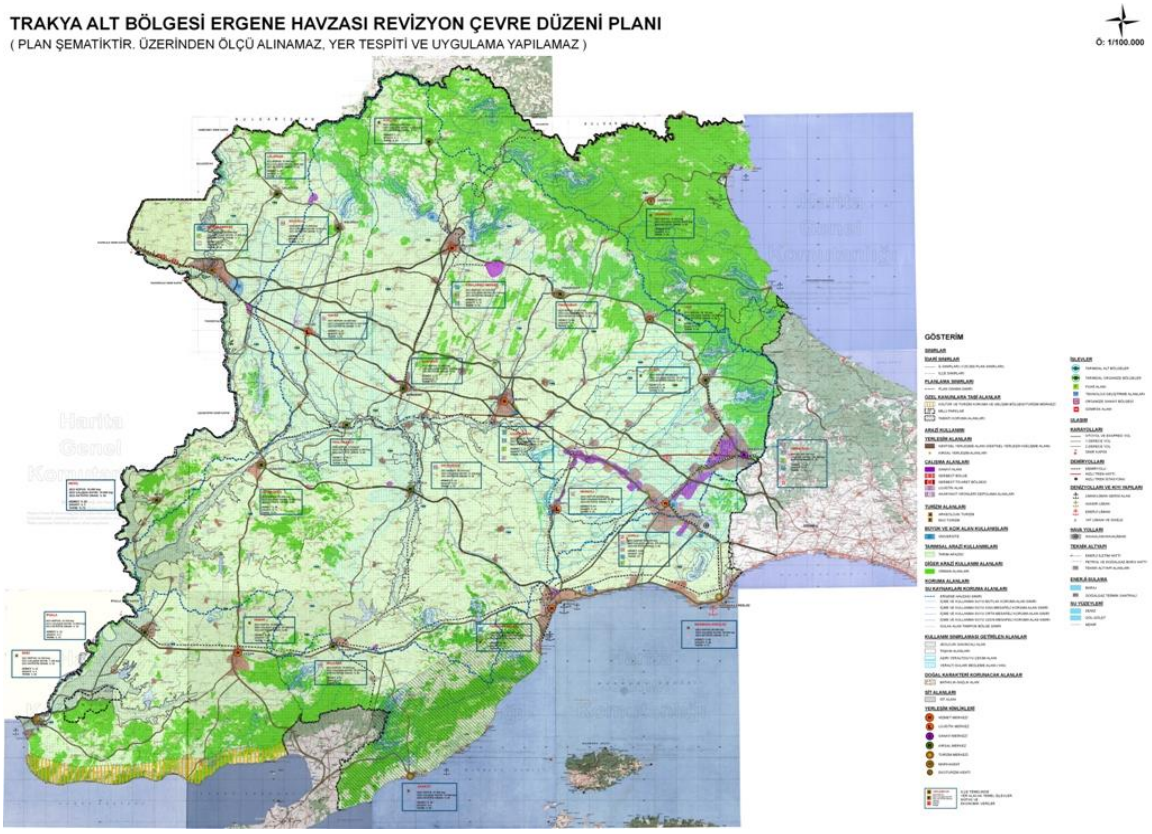

Harita E.2- Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

Revizyon Çevre Düzeni Planı ile özellikle yeni sanayileşmeye belli kısıtlamalar getirilmiş olup OSB dışında kalan alanlarda 18 adet sektör artık Trakya Bölgesinde yapılması yasaklanmıştır.

-Metal sertleştirme (tuz ile),
-Metal kaplama,
-Yüzey temizleme (asit ile),
-Tekstil boyama-yıkama ve emprime baskı,
-Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler,
-Lifli yıkama-yağlamacılar,
-Selüloz ve/veya saman kullanarak Kâğıt üretimi,
-Asit imal ve dolumu, Pil, batarya-akü imal yerleri,
-Ham deri işleme
-Kömüre dayalı termik santral,
-İlaç sentez fabrikaları,
-Gres yağ fabrikaları (petrol türevi),
-Demir-çelik üretimi,
-Ağır metal tuzu üretimi,
-Petrokimya,
-Klor-alkali,
-Rafineri

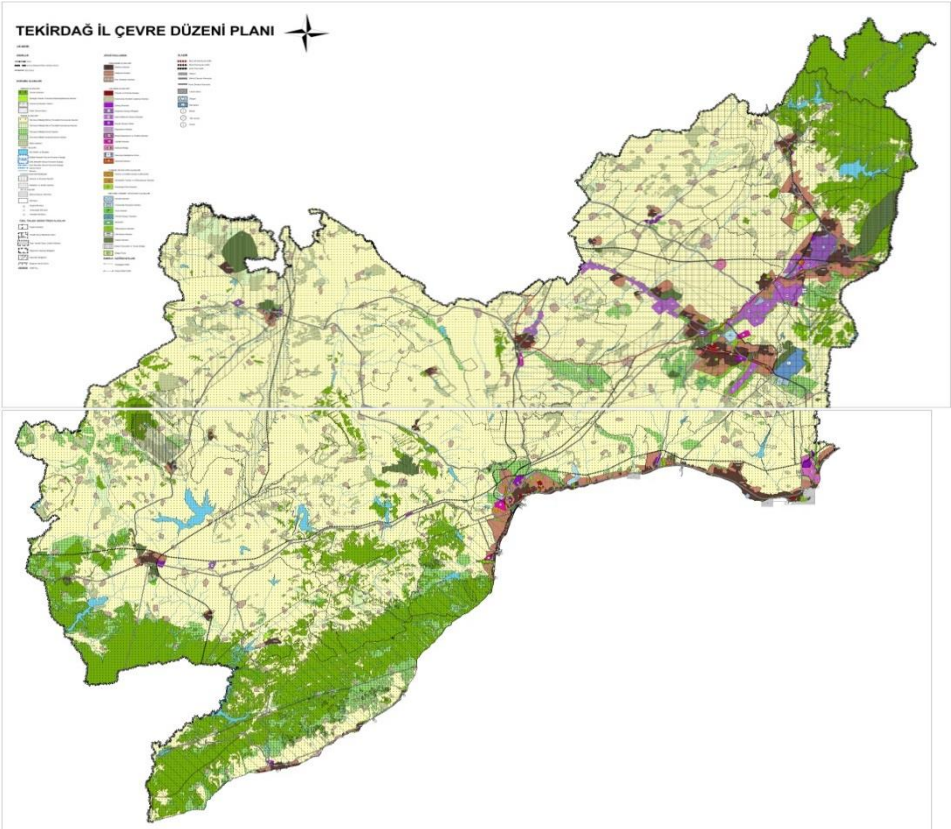

Harita E.3- 1/25000 Ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018)

08.10.2015 tarihinde 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı ve 1/25000 ölçekli Tekirdağ Çevre Düzeni Planında Marmaraereğlisi Enerji Üretim Alanı değişikliği yapıldı.

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ İli Büyükşehir ve ilçe sınırları dahilinde yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibariyle 11 İlçe ve bunlara bağlı mahalleleri ile yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup, Şarköy, Muratlı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir. Sanayi alanları Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Kapaklı, Ergene ilçelerinde yoğunlaşmıştır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018
- Tekirdağ Valiliği Resmi web Sitesi, 2018
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı Corine Veritabanı, 20

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

F.1. ÇED İşlemleri

Çizelge F.42 – Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2017 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	Petrol-Doğalgaz	Su	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	4	3	14	1	15	0	1	9	1	48
ÇED Gereklidir	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
ÇED Olumlu Kararı	1	1	14	1	2	1	0	0	1	21

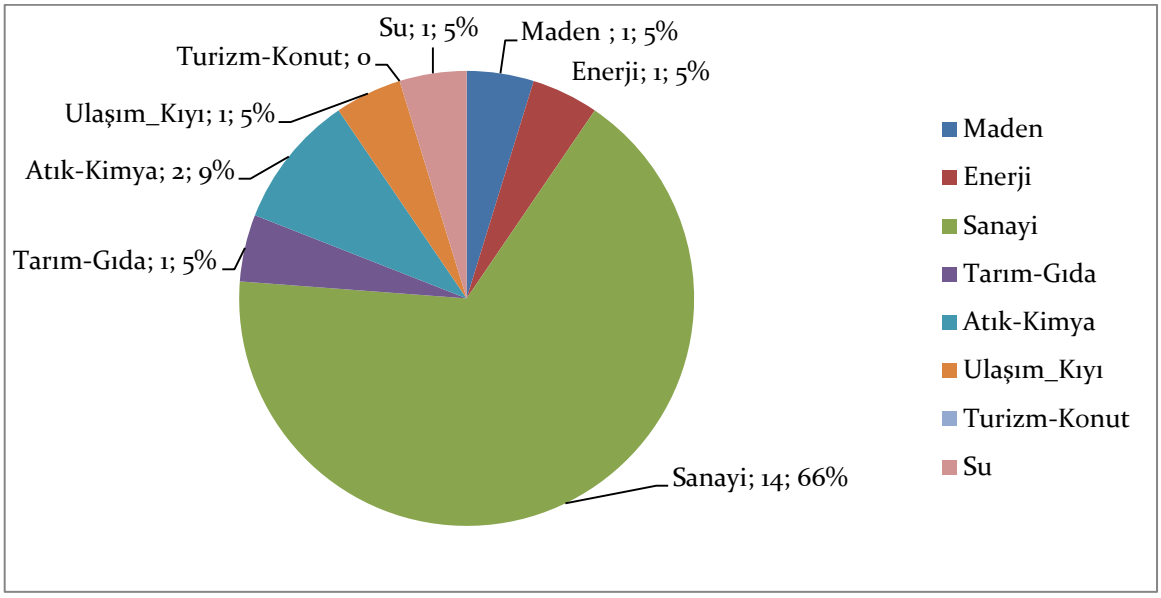

Şekil F.25 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇED Olumlu Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

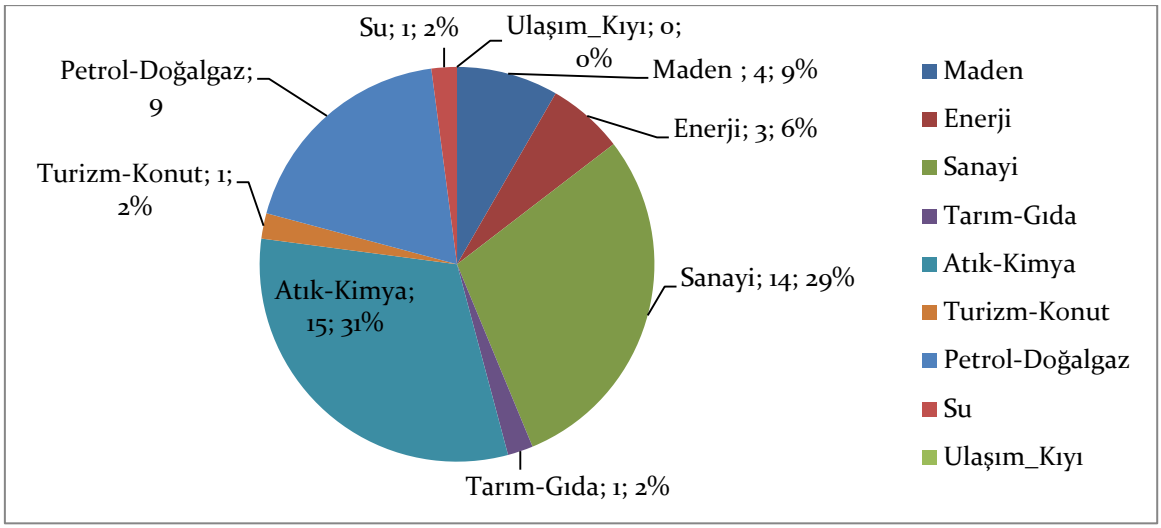

Şekil F.26 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı verilen projelerin sektörel dağılımı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

Çizelge F.43 – Tekirdağ ilinde 2017 yılında Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	22	69	91
Çevre İzni Belgesi	-	-	-
Çevre İzni ve Lisans Belgesi	71	140	211
TOPLAM	93	209	302

*Elektronik sistemden sektörel tablo istatistik bilgilerine ulaşılamamaktadır.

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce 2017 yılında 48 projeye ÇED Gerekli Değildir Kararı, 1 projeye ÇED Gereklidir Kararı, Bakanlık tarafından 21 projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Ayrıca, Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız tarafından 91 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 211 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Çizelge G.44- Tekirdağ ilinde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Gerçekleştirilen Denetimlerin Sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	101
Ani (plansız) denetimler	2622
Genel toplam	2723

NOT: Bazı denetimlerde hava, su, toprak, atık, gürültü, ÇED, izin konularının hepsi değerlendirildiği için denetim sayısı; 1665 adet olması gerekirken 2723 adet olarak Çizelge G.49'da belirtilmiştir.

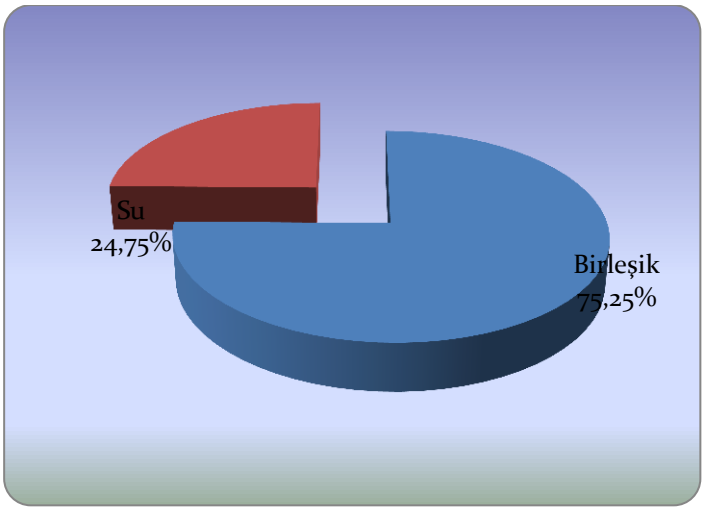

Şekil G.29 - Tekirdağ ilinde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Planlı Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

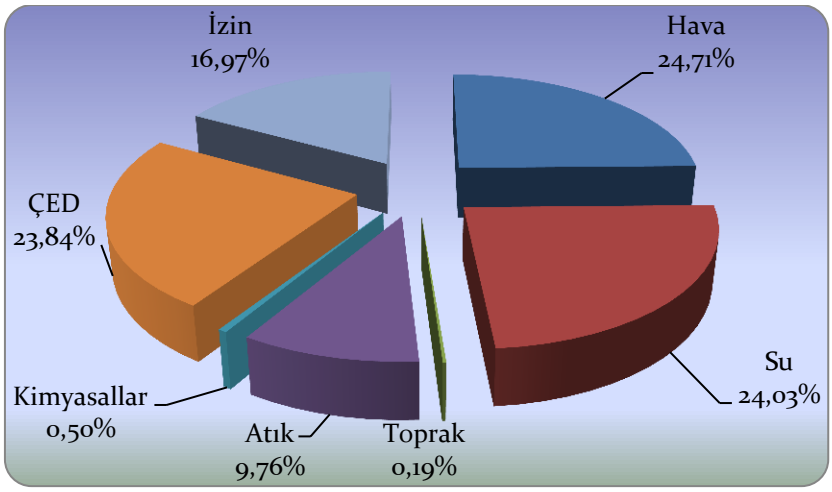

Şekil G.29– Tekirdağ ilinde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Plansız Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

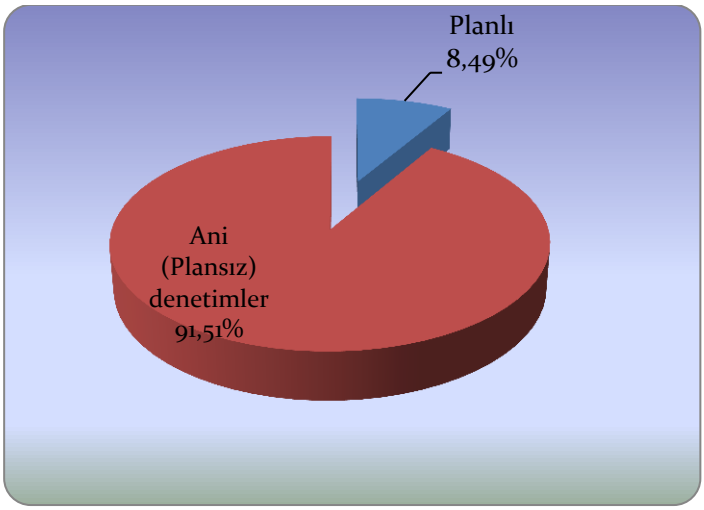

Şekil G.29– Tekirdağ ilinde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Planlı ve Ani Çevre Denetimlerinin Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

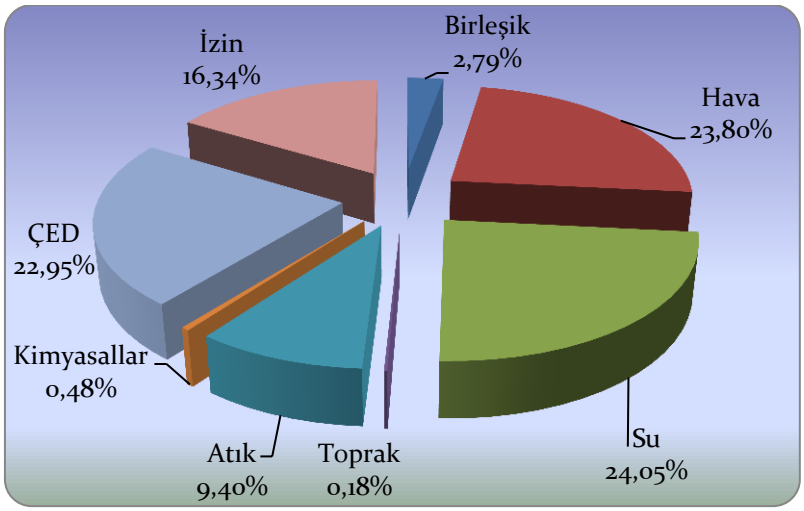

Şekil G.30– Tekirdağ ilinde ÇŞİM Tarafından 2017 Yılında Gerçekleştirilen Tüm Denetimlerin Konularına Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.45– Tekirdağ ilinde 2017 Yılında ÇŞİM'e Gelen Tüm Şikâyetler ve Bunların Değerlendirilme Durumları (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	TOPLAM
Şikâyet sayısı	283	84	2	76	1	0	6	451
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	87	36	2	23	1	0	6	136
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	30,7	42,8	100	30,2	100	0	100	31

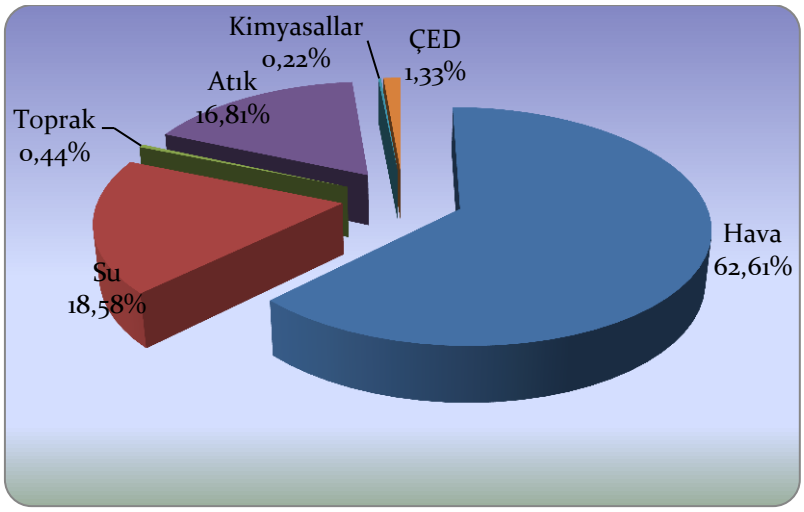

Şekil G.31– Tekirdağ ilinde 2017 Yılında ÇŞİM Gelen Şikâyetlerin Konulara Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.46– Tekirdağ ilinde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan Ceza Miktarları ve Sayısı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

	Hava	Su	Toprak	Atık	Kimyasallar	Gürültü	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	1.507.755,00	593.293,00	50.975,00	6.742.671,00	0	0	406.967,00	5.778,00	**9.318.643,24**
Uygulanan Ceza Sayısı	26	14	1	40	0	0	18	2	**101**

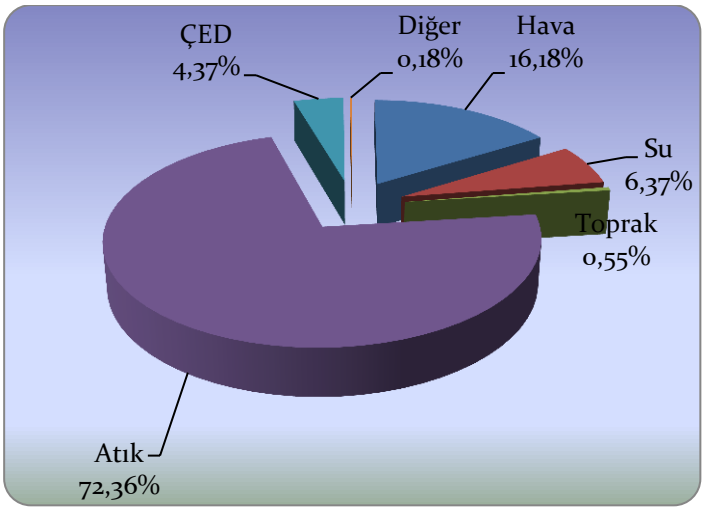

Şekil G.32– Tekirdağ ilinde 2017 Yılında ÇŞİM Tarafından Uygulanan İdari Para Cezalarının Konulara Göre Dağılımı (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2017 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 19 tane işletmeye 11.08.1983 tarihli ve 18132 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 15. Maddesi kapsamında faaliyet durdurma kararı alınmıştır.

Faaliyet durdurma/kapatma kararı, 10 işletmeye; 10.09.2014 tarihli ve 29115 resmi gazete sayılı Çevre İzin Lisans Yönetmeliği kapsamında Geçici Faaliyet Belgesi olmadan faaliyet gösterildiği gerekçesiyle, 9 işletmeye; 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne aykırılık gerekçesiyle verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yapılan denetimlerde; çevrenin kalkınma ile birlikte sürdürülebilirlik ilkesi bütününde gelecek nesillere bırakılması, bu kapsamda denetlenen kişi, kurum ve kuruluşlarda Çevre Mevzuatı bilincinin oluşturması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede; 2017 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 1665 adet denetim neticesinde; 101 işletmeye 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında 9.318.643,24 TL idari para cezası verilmiştir.

Kaynaklar

-Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü/2018

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2017 yılında da diğer yıllarda olduğu gibi kurum ve kuruluşlara Çevre Mevzuatı kapsamında eğitimler verilmeye devam edilmiştir. 17.03.2017 ve 17.07.2017 tarihlerinde Denetimli Serbestlik Müdürlüğü toplantı salonunda Çevre Bilinci ve Doğaya Saygı konulu seminerler gerçekleştirilmiştir. 6 Haziran 2017 tarihinde Çorlu Sanayi ve Ticaret Odasında Çevre ve Sanayi konulu eğitim gerçekleştirilmiştir.

EK-1: 2017 YILINA AİT İL ÇEVRE SORUNLARI VE ÖNCELİKLERİ ARAŞTIRMA FORMU

AÇIKLAMALAR:

İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, illerimizin çevre sorunlarının ve önceliklerinin neler olduğunu ortaya koyan, aynı zamanda bu sorunların kaynaklarını, nedenlerini, sorunun çözümü için ne tür tedbirler alındığı ya da alınması gerektiğini belirten önemli bir çalışmadır. İl Çevre Sorunları ve Öncelikleri Anketi, çevre konusunda karar vericilere ve halka çevresel bilgi sağlamakta, böylece karar verme sürecini desteklemekte ve halkın çevresel konularda bilincini artırmaktadır.

Form doldurulurken;

1- Anket formunda doldurulan bilgilerin, "Çevre Durum Raporu" bölümü verileriyle tutarlı olmasına dikkat edilecektir.

2- Anket formu doldurulurken, başlıklar altındaki açıklamalara dikkat edilecektir.

3- Öncelik sıralaması istenen bütün başlıklarda (I.2., I.4., II.4., III.1., III.2., IV.1.); "BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ" sütununda, anketin ilgili olduğu yıl için geçerli olan önem sırasına göre, maddelerin en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, ... şeklinde numaralandırmanız istenmektedir. Bütün maddelerin numaralandırılması zorunlu olmayıp yalnızca, ilinizde anketin ilgili olduğu yıl için geçerli maddelerin kendi aralarında sıralanması yeterlidir. "BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ" sütunlarında yapılan sıralamalarda, rakamlar birbirini takip eder şekilde verilmeli, birden fazla maddeye aynı rakam verilmemelidir.

4- Öncelik sıralaması istenen bütün başlıklarda (I.2., I.4., II.4., III.1., III.2., IV.1.); "GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ" başlığı altında, önceki yıla ait anket formundaki sıralamanız tekrar yazılarak, yeni doldurulan yıldaki anket formunun ilgili başlıklarının karşılaştırılması yapılarak, değişiklik olmuşsa nedenlerinin belirtilmesi istenmektedir.

5- Anket formunun tüm bölümleri eksiksiz ve doğru olarak bilgisayar ortamında hazırlanacaktır.

6- Herhangi bir konuyla ilgili olarak veri ve bilgi temin edilememişse bunun nedeninin belirtilmesi gerekmektedir.

7- Her bir çizelgenin altında yararlanılan kaynak/kaynaklar verilmelidir.

BÖLÜM I. HAVA KİRLİLİĞİ

I.1. Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırma

Hava Kalitesi İndeksi Kesme Noktaları

İndeks	HKİ	SO_2 [µg/m³]	NO_2 [µg/m³]	CO [µg/m³]	O_3 [µg/m³]	PM_{10} [µg/m³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
1 (İyi)	0 – 50	0-100	0-100	0-5500	0-120[L]	0-50
2 (Orta)	51 – 100	101-250	101-200	5501-10000	121-160	51-100[L]
3 (Hassas)	101 – 150	251-500[L]	201-500	10001-16000[L]	161-180[B]	101-260[U]
4 (Sağlıksız)	151 – 200	501-850[U]	501-1000	16001-24000	181-240[U]	261-400[U]
5 (Kötü)	201 – 300	851-1100[U]	1001-2000	24001-32000	241-700	401-520[U]
6 (Tehlikeli)	301 – 500	>1101	>2001	>32001	>701	>521

L: Limit Değer
B: Bilgi Eşiği
U: Uyarı Eşiği

I.1.1.Tekirdağ İline ait 2017 yılı içindeki aylık ortalama ölçüm değerleri

AYLAR	Aylık Ortama (µg/m³) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO_2						PM_{10}						NO_2						CO					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
OCAK		X						X					X						X					
ŞUBAT	X							X					X						X					
MART	X							X					X						X					
NİSAN	X							X					X						X					
MAYIS	X						X						X						X					
HAZİRAN	X							X					X						X					
TEMMUZ	X						X						X						X					
AĞUSTOS	X						X						X						X					
EYLÜL	X							X					X						X					
EKİM	X							X					X						X					
KASIM	X							X					X						X					
ARALIK	X							X					X						X					

*** Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)**

Kaynak: 2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü

I.1.2. İlimize ait Kış sezonu ortalama ölçüm değerlerini (2016 yılı Ekim- 2017 Mart arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.

	Kış Sezonu (Ekim-Mart) 6 Aylık Ortama (µg/m^3) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO_2						PM_{10}						NO_2						CO					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Kış Sezonu (Ekim-Mart)	X							X					X						X					

*** Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)**

Kaynak: 2016-*2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü*

I.1.3. İlimize ait Yaz sezonu ortalama ölçüm değerleri (2017 yılı Nisan-Eylül arası 6 aylık ortalama) Hava Kalitesi İndeksine göre sınıflandırarak uygun sınıfı "X" ile işaretlenmiştir.

	Yaz Sezonu (Nisan-Eylül) 6 Aylık Ortama (µg/m^3) Olarak Hava Kalitesi İndeksine (*) Göre Sınıflandırma																							
	SO_2						PM_{10}						NO_2						CO					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Yaz Sezonu (Nisan-Eylül)	X							X					X						X					

*** Hava Kalitesi İndeksi: 1 (iyi) , 2 (orta) , 3 (hassas), 4 (sağlıksız), 5 (kötü), 6 (tehlikeli)**

Kaynak: *2017 Yılı Hava Kalitesi Raporu- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü*

I.2. İlimizde hava kirliliğine neden olan kaynaklar önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

KAYNAK	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ[1]	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Evsel ısınma	1	1	
b. İmalat Sanayi İşletmeleri	2	2	
c. Maden İşletmeleri	5	5	
d. Termik Santraller	-	-	
e. Diğer Sanayi Faaliyetleri	4	4	
f. Karayolu Trafik	3	3	
g. Diğer Kaynaklar (Belirtiniz)	-	-	

Kaynaklar: *Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018*

I.3. Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla yıl içinde il/ilçelerde alınan tedbirler "X" ile işaretlenmiştir.

YERLEŞİM YERİNİN ADI		ALINAN TEDBİR/TEDBİRLER								
		a	b	c	d	e	f	g	h	i
İL	1.SÜLEYMANPAŞA	X	X	X	X	X	X		X	
	2.									
	3.									
	.									
	.									
İLÇELER	1.ÇORLU	X	X	X		X	X		X	X
	2.ÇERKEZKÖY	X	X	X		X	X		X	X
	3.ERGENE	X	X			X	X		X	X
	4.SARAY		X	X	X	X	X		X	
	5.MARMARA EREĞLİSİ	X		X		X	X		X	
	6.HAYRABOLU		X	X		X	X		X	
	7.MALKARA		X	X	X	X	X		X	
	8.ŞARKÖY			X	X	X			X	
	9.KAPAKLI	X	X	X		X	X		X	X
	10.MURATLI		X	X		X	X		X	X
	.									
	.									

Kaynaklar: *Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, GAZDAŞ, ÇORDAŞ*

Tedbirler:

[1]En önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, … şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

a. Kaliteli katı/sıvı yakıt kullanımı
b. Doğalgaz kullanımı
c. Bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları
d. Ağaçlandırma çalışmaları/orman alanlarının, yeşil alanların artırılması
e. Motorlu taşıtların egzoz gazı ölçümleri
f. Sanayi kuruluşlarının emisyon izni almaları
g. Sanayi tesislerinin yerleşim yeri dışına çıkarılmaları
h. Denetim
i. Diğer (Varsa yukarıya ayrılan bölümde belirtiniz).

I.4. Hava kirliliğinin giderilmesinde, yıl içerisinde, il/ilçelerde karşılaşılan güçlükler önem sırasına göre rakam ile belirtilmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	8	**8**	
b. Ateşçilerin eğitimsiz veya bilinçsiz olması	4	**4**	
c. Halkın alım gücünün düşük olmasından dolayı kalitesiz yakıt kullanılması	1	**1**	
d. Kaliteli yakıt temininde zorluklar	6	**6**	
e. Kurumsal ve yasal eksiklikler	7	**7**	
f. Toplumda bilinç eksikliği	5	**5**	
g. Meteorolojik faktörler	2	**2**	
h. Topografik faktörler	3	**3**	
i. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: *Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü,2018*

I. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU

Hava Kirliliği

Öncelikli çevre sorunu olarak Tekirdağ İlinde Hava Kirliliği olmaktadır. Kirliliğin sebebinde ise özellikle kalitesiz yakıt kullanımı ön plana çıkmaktadır. Malkara, Süleymanpaşa, Hayrabolu ve Şarköy İlçelerinde bulunan linyit kömürü ocakların olması ve hala evsel ısınma ve sanayi üretiminde yoğun olarak kömür kullanılması hava kirliliği oluşturmaktadır. Özellikle Süleymanpaşa ilçesindeki topografik yapı ile Meteorolojik sebepler kirliliğin artmasında önemli rol oynamaktadır.

Özellikle kış aylarında meydana gelen hava kirliliği ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etkileri yaşanmaktadır.

Hava kirliliğini azaltmak üzere Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı hazırlanmıştır. Sanayide kömür kullanımın kontrol altına alınması amacıyla Kömür kullanan sanayi tesislerine Kömür Kullanım İzni alma zorunluluğu getirilmiştir. Kömür ocakları ve satıcılarda denetimler yapılarak kömür kalitesi kontrol altında tutulmaktadır.

BÖLÜM II. SU KİRLİLİĞİ

II.1. İl sınırları içerisinde bulunan su kaynaklarının kalite değerlendirmesi

II.1.1. Tekirdağ İl sınırlarında bulunan yerüstü kalite sınıflarını Yerüstü Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde belirtilmiştir.

Yüzey Suyu Adı	Kalite sınıfı				Kirlenme Nedenleri								
					a	b	c	d	e	f	g	h	i
	1	2	3	4	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Denizcilik Faaliyetleri	Diğer (Belirtiniz)
Çorlu Deresi				x	x		x						
Ergene Nehri				x	x		x						
Şerefli Deresi				x	x				x				
Hayrabolu Deresi			x		x	x			x	x			
Beşiktepe			x		x				x	x			

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

II.1.2. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıflarını Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belirtilmiştir.

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
				a	b	c	d	e	f	g	h	i
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Ergene	x					x	x	x				
Çorlu	x			x		x	x	x				
Çerkezköy	x			x		x	x	x				
Muratlı	x			x		x	x	x				
Saray	x							x				

Yeraltı suyunun bulunduğu bölge	Yeraltı Su Kalite Sınıfı			Kirlenme Nedenleri								
				a	b	c	d	e	f	g	h	i
	İyi	Zayıf	Yeterli veri yok	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Hayvan Yetiştiriciliği	Madencilik Faaliyetleri	Deniz Suyu Girişimi	Diğer (Belirtiniz)
Malkara	x							x	x	x		
Hayrabolu	x							x	x			
Kapaklı	x					x	x	x				
Süleymanpaşa	x			x				x	x	x		
M.Ereğlisi	x			x				x			x	
Şarköy	x			x				x			x	

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

II.1.3. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıfları İl sınırlarında bulunan yüzme sularının kalite sınıflarını Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği çerçevesinde belirtilmiştir.

Yüzme Suyunun bulunduğu bölge/plaj	Mavi Bayrak Ödülü		Yüzme Suyu Kalite Sınıfı (*)				Kirlenme Nedenleri						
							a	b	c	d	e	f	g
	Var	Yok	A	B	C	D	Evsel Atıksular	Evsel Katı Atıklar	Sanayi Kaynaklı Atıksular	Sanayi Atıkları	Zirai İlaç ve Gübre Kullanımı	Deniz/Göl Taşımacılığı	Diğer (Belirtiniz)
Şarköy Plajı		x											
Mürefte Plajı		x					x						
Hoşköy Plajı		x					x						
Kumbağ Plajı		x					x						
Barbaros Plajı		x					x					x	
Yeniçiftlik Plajı		x					x						
M. ereğlisi Plajı		x					x					x	

(*) A sınıfı çok iyi/mükemmel, B sınıfı iyi kalite, C sınıfı kötü kalite ve D sınıfı çok kötü kalite/yasaklanması gereken olarak kalite kategorilerini temsil etmektedir.

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

II.2. İl sınırlarımızda bulunan yeraltı sularının kalite sınıfları Yıl İçinde, İl sınırları içindeki il/ilçelerde atıksuların yol açtığı kirlenmenin nedenlerini uygun seçenekleri "X" ile işaretlenmiştir.

Yerleşim Yerinin Adı		Atık Sulardan Kaynaklanan Kirliliğin Nedenleri												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
İl Merkezi	1.Süleymanpaşa	x	x			x	x			x	x	x	x	
	2.													
	3.													
İlçeler	1.Muratlı	x	x	x				x	x					
	2.Çorlu	x	x	x									x	
	3.Çerkezköy	x	x	x									x	
	4.Saray	x	x			x		x	x				x	
	5.M. Ereğlisi	x	x				x			x	x	x		
	6.Hayrabolu	x	x					x	x			x		
	7.Malkara		x					x	x			x	x	
	8.Şarköy		x			x	x							
	9.Kapaklı	x	x	x									x	
	10.Ergene	x	x	x									x	
	11.													

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

<u>Kirlilik Nedenleri:</u>

a. Kanalizasyon şebekesinin olmaması veya yetersiz olması
b. Yerleşim yerlerinde evsel nitelikli atıksuların arıtılmaması
c. Büyük sanayi kuruluşlarının atıksularını arıtmaması
d. Küçük sanayilerde toplu arıtmanın olmaması
e. Foseptik çukurların sağlıklı şekilde inşa edilmemesi
f. Foseptik atıkların vidanjörlerle çekildikten sonra gelişigüzel yerlere boşaltılması
g. Zirai mücadele ilaçlarının kullanımı

h. Kimyasal gübre kullanımı
i. Arıtma tesisi kapasite ve verimlerinin yetersiz olması
j. Arıtma tesisinde görevli olan personelin yetersiz olması
k. Hayvancılık atıkları
l. Maden atıkları
m. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.3. Su kirliliğinin önlenmesi amacıyla alıcı ortamlarda aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını çizelgede (x) ile işaretlenmiştir.

Alıcı Ortamın Adı	**Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler**								
	a	**b**	**c**	**d**	**e**	**f**	**g**	**h**	**i**
Deniz									
1.Marmara Denizi	x	x	x	x	x	x	x	x	
2.Karadeniz			x		x				
.									
Göller									
1.									
2.									
Akarsular									
Çorlu Deresi	x	x	x		x		x		
Ergene Nehri	x	x	x	x	x		x		
Şerefli Deresi	x	x	x	x	x		x		
Hayrabolu Deresi	x	x		x	x				
Havzalar									
1.Ergene Havzası	x	x	x		x		x		
2.Marmara Havzası	x	x	x	x	x	x	x		
3.									
.									

Alıcı Ortamın Adı	Su Kirliliğinin Önlenmesi Amacıyla Alınan Tedbirler								
	a	b	c	d	e	f	g	h	i
Yeraltı Suları									
1-Ergene	x	x	x	x	x		x		
2-Çorlu	x	x	x	x	x		x		
3-Çerkezköy	x	x	x		x		x		
4-Muratlı	x	x	x	x	x		x		
5-Saray	x	x	x	x	x				
6-Malkara	x	x	x	x	x				
7-Kapaklı	x	x	x	x	x		x		
8-M.Ereğlisi	x	x	x	x	x		x		
9-Süleymanpaşa	x	x	x	x	x		x		
10-Şarköy	x	x	x	x	x	x			
11-Hayrabolu	x	x	x	x	x	x			
Jeotermal Kaynaklar									
1.									
Diğer Alıcı Su Ortamları									
1.									

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

Alınan Tedbirler:

a. Kanalizasyon şebekesinin yapılması ya da yenilenmesi
b. Arıtma tesisi /deniz deşarjı /depolama alanları yapılması
c. Yerleşim merkezinde foseptik kullanılması
d. Tarımsal faaliyetlerde kullanılan zirai mücadele ilacı ve gübrenin aşırı ve yanlış kullanımının önlenmesi
e. Yönetmelikler çerçevesinde denetim yapılması
f. Deniz araçlarının atıklarını boşaltabilmeleri için uygun yerlerin hazırlanması
g. Sanayi kuruluşlarının atıksuları için deşarj izni alması
h. Toplumsal bilgilendirilme ve bilinçlendirme faaliyetleri
i. Diğer (Yukarıda ayrılan bölümde belirtiniz).

II.4. Su kirliliğinin giderilmesinde/önlenmesinde il sınırlarımız içerisinde karşılaşılan güçlükler en önemliden az önemliye doğru numara vererek (1,2,3,…) işaretlenmiştir.

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Yeterli denetim yapılamaması	4	4	
b. Mali imkansızlıklar nedeniyle arıtma tesislerinin kurulamaması	3	3	Arıtma tesisleri yapılıyor
c. Kurumsal ve yasal eksiklikler	2	2	
d. Toplumda bilinç eksikliği	1	1	
e. Diğer (Belirtiniz).....			

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

BÖLÜM III. TOPRAK KİRLİLİĞİ

III.1. İlimizde toprak kirliliğine neden olan kaynakları önem sırasına göre rakam ile işaretleyerek* belirtilmiştir.

Kirlenme Kaynağı	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ*	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi kaynaklı atık boşaltımı	1	1	
b. Madencilik atıkları	4	4	
c. Vahşi depolanan evsel katı atıklar	3	3	
d. Vahşi depolanan tehlikeli atıklar	2	2	
e. Plansız kentleşme	8	8	
f. Aşırı gübre kullanımı	7	7	
g. Aşırı tarım ilacı kullanımı	6	6	
h. Hayvancılık atıkları	5	5	
i. Diğer (Belirtiniz)			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

III.2. Toprak kirliliğinin önlenmesi amacıyla il sınırlarımız içerisinde, aşağıdaki tedbirlerden hangilerinin alındığını önem sırasına göre rakam* ile belirtilmiştir.

ALINAN TEDBİRLER	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Sanayi/Madencilik tesislerinin sıvı, katı ve gaz atıklarının mevzuata uygun olarak bertarafının sağlanması	1	1	
b. Kentleşmenin Çevre Düzeni Planlarına uygun olarak gerçekleştirilmesi	2	2	

c. Mevzuata uygun olarak gübreleme, ilaçlama ve sulamanın yapılması	4	4	
d. Erozyon mücadele çalışmaları	5	5	
e. Geri dönüşüm/yeniden kullanım uygulamaları	3	3	
f. Diğer (Belirtiniz).....			

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,... şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

BÖLÜM IV. ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNLARI

IV.1. Yıl sonu itibariyle, Tekirdağ İl Sınırları İçinde Görülen Çevre Sorunlarını Önem ve Önceliklerine Göre Rakam (Önem sırasına göre en önemliden az önemliye doğru 1, 2, 3, 4, 5, ... şeklinde numaralandırınız) vererek sıralandırılmıştır.

ÇEVRE SORUNLARI	GEÇEN YILKİ ÖNEM SIRANIZ	BU YILKİ ÖNEM SIRANIZ *	ÖNEM SIRASINDA DEĞİŞİKLİK YAPTIYSANIZ SEBEBİNİ AÇIKLAYINIZ
a. Hava kirliliği	**3**	**1**	Hava Kirliliği şikayetlerinin artışı
b. Su kirliliği	**1**	**2**	
c. Toprak kirliliği	**4**	**4**	
d. Atıklar	**2**	**3**	
e. Gürültü kirliliği	**5**	**5**	
f. Erozyon	--	--	
g. Doğal çevrenin tahribatı (Orman, Mera, Sulak alan, Kıyı, Biyolojik çeşitlilik ve habitat kaybı)	--	--	

*En önemliden az önemliye doğru 1,2,3,4,… şeklinde numaralandırınız. Seçeneklerin hepsinin numaralanması zorunlu olmayıp, ilinize uygun seçenekleri numaralandırınız.

Kaynaklar: *TÇŞİM,2018*

IV.2. Tekirdağ İl Sınırları İçerisinde IV.1'de Tespit Edilen Her Bir Öncelikli Çevre Sorunu ile İlgili Olarak; Yukarıda IV.1'de Belirlemiş Olduğunuz Öncelik Sırasına Göre;

I.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU
Hava Kirliliği

Tekirdağ İlinde öncelikli çevre sorunu olarak Hava Kirliliği problemi bulunmaktadır. Kirliliğin başlıca sebeplerini; kalitesiz yakıt kullanımı ve yoğun sanayi tesisleri oluşturmaktadır. Malkara, Süleymanpaşa, Hayrabolu ve Şarköy İlçelerinde bulunan linyit kömürü ocaklarından çıkarılan düşük kalorifik değere sahip kömürlerin evsel ısınma ve sanayi üretiminde yoğun olarak kullanılması hava kirliliğine sebep olmaktadır. Ayrıca Süleymanpaşa ilçesindeki topografik yapı ile Meteorolojik sebepler de kirliliğin artmasında önemli rol oynamaktadır.

Hava kirliliğini azaltmak üzere Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı hazırlanmıştır. Sanayide kömür kullanımın kontrol altına alınması amacıyla Kömür kullanan sanayi tesislerine Kömür Kullanım İzni alma zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca tekstil fabrikalarında fikse yapan Ram bacalarına filtre takılması zorunluluğu Mahalli Çevre Kurulu Kararınca zorunlu hale getirilmiştir. Kömür ocakları ve satıcılarda denetimler yapılarak kömür kalitesi kontrol altında tutulmaktadır.

II.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU
Su Kirliliği

Tekirdağ ilinin ikinci öncelikli çevre sorunu Su Kirliliğidir. İlin büyük kısmı Meriç-Ergene havzasında yer almakta olup, geriye kalan kısımı ise Marmara havzası sınırlarındadır.
Ergene Nehrinin kolları olan Ergene Deresi ve Çorlu Deresi ilimiz sınırları içerisinden doğmakta olup, Özellikle Çerkezköy, Ergene, Çorlu ve Muratlı İlçelerinde bulunan yoğun sanayileşme ve evsel kaynaklı kirlilikten dolayı, IV. Sınıf su kalitesindedir.
Ergene Havzasındaki kirliliği önlemek üzere Ergene Havzası Eylem Planı hazırlanmış olup, 15 maddeden oluşmaktadır. Maddeler arasında; kirliliği minimize etmek üzere Çevre Düzeni Planının uygulanması, Tekstil sektöründen başlayarak temiz üretime geçilmesi kirlilik oluşmadan kirliliği önlemek, havzaya özgü kirlilik parametrelerin oluşturulması, Renk parametresinin hayata geçirilmesi, Sanayi atık sularının ortak arıtılması, denetimlerin sıkılaştırılması ve Belediye Arıtma tesislerinin kurulması gibi maddeler yer almaktadır. Sanayiden kaynaklanan endüstriyel nitelikli atık suların ortak arıtma tesisleri yolu ile derin deniz deşarj sistemi bağlantısı çalışmaları İl çapında ve havza bazında hız kesmeden devam etmektedir. Bu çalışmaların neticelendirilmesi sonucunda su kirliliğinin ilde ve havza bazında iyileştirilmesi yönünde olumlu sonuçlar alınacaktır.

III.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU
Atıklar

Üçüncü öncelikli çevre sorunu olarak ise atıklar yer almaktadır. Özellikle yoğun sanayileşmenin etkisi ile endüstriyel kaynaklı atıklar oluşmaktadır. İlde ayrıca nüfusun yoğun olduğu yerleşim yerlerinde ise evsel kaynaklı katı atıklar sebebi ile kirlilik oluşmaktadır.
İl genelinde oluşan tüm evsel atıklar düzenli depolanmakta olup, Çorlu, Malkara, Şarköy, Saray, M.Ereğlisi olmak üzere 5 (beş) tane aktarma istasyonu mevcuttur. Sanayi tesislerinden kaynaklanan endüstriyel atıkların zaman zaman mevzuata uygun bertarafının sağlanmaması nedeniyle de çevre kirliliği yaşanmaktadır. Sanayi tesislerinden oluşan atıkların uygun bertarafının sağlanması ile ilgili olarak düzenli ve sıkı denetimler yapılmaktadır.

IV.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU
Toprak Kirliliği

İlimizde tarım alanları oldukça geniş alanları kapsamaktadır. Toprak kalitesi genellikle 1. ve 2. sınıf olduğu görülmektedir. Özellikle su ve hava kirliliğinden dolayı dolaylı olarak toprak kirliliği ve ayrıca atıkların toprağa gelişi güzel atılması nedeniyle de toprak kirliliği oluşmaktadır. Sanayileşmenin ve Nüfusun yarattığı kirlilik ile toprak kalitesinde olumsuzluklar yaşanmaktadır. İlde nüfusa bağlı olarak kentleşme ile bina sayısındaki artış son dönemlerde hız kazanmıştır.

Kirliliği azaltmak için sanayi tesisleri sık olarak denetlenmektedir. Tarımda kullanılan gübre ve ilaçlarında etkin kullanımına ilişkin çalışmalar yapılmakta olup. Binalardan kaynaklanabilecek atıkların arazi ve toprak alanlara gelişigüzel atılmasının önlenmesine yönelik denetimler yapılarak ilgili kurumlarla da gerekli işbirliği çalışmaları sağlanmaktadır.

V.ÖNCELİKLİ ÇEVRE SORUNU
Gürültü Kirliliği

İlimizde özellikle yaz aylarında sahil bandındaki ilçelerde canlı müzik yayını yapan eğlence yerlerinden kaynaklanan Gürültü kirliliği oluşmaktadır. İlçelerde canlı müzik yayını yapan eğlence yerlerinin yer seçiminin uygun yapılmaması nedeniyle yerleşim yerleri ile iç içe yer almaktadır. Büyükşehir Belediye Başkanlığına verilen yetki devri kapsamında eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültünün azaltılması ile ilgili olarak gerekli tedbirlerin alınarak izin verilmesi ve bu eğlence yerlerinin denetimlerinin yapılması sağlanmaktadır.

TEŞEKKÜR EDERİZ…